

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 29. juuni 2018
(OR. en)

7965/18
ADD 5

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0092 (NLE)

WTO 69
SERVICES 18
COASI 86

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: Euroopa Liidu ja Jaapani vaheline majanduspartnerlusleping

II LISA

TULEVASTE MEETMETEGA SEOTUD RESERVATSIOONID

Euroopa Liidu loend

Märkused

1. Euroopa Liidu loendis sätestatakse vastavalt artiklitele 8.12 ja 8.18 Euroopa Liidu poolt võetud reservatsioonid seoses tulevaste meetmetega, mis ei vasta järgmiste artiklitega kehtestatud kohustustele:
 - a) artikkel 8.7 või 8.15;
 - b) artikkel 8.8 või 8.16;
 - c) artikkel 8.9 või 8.17;

- d) artikkel 8.10 või
 - e) artikkel 8.11.
2. Lepinguosalise reservatsioonid ei piira lepinguosaliste teenustekaubanduse üldlepingust tulenevaid õigusi ja kohustusi.
3. Iga reservatsioon hõlmab järgmisi osi:
- a) „sektor“ osutab üldisele sektorile, kus reservatsioon tehakse;
 - b) „allsektor“ osutab konkreetsele sektorile, kus reservatsioon tehakse;
 - c) „tegevusala liigitus“ osutab vajadusel reservatsiooniga hõlmatud CPC või ISIC rev 3.1 vastavale tegevusalale või lepinguosalise reservatsioonis sõnaselgelt teisiti kirjeldatud tegevusele;
 - d) „reservatsiooni liik“ tähendab punktis 1 osutatud kohustust, mille suhtes reservatsioon tehakse;

- e) „kirjelduses“ esitatakse reservatsiooni alla kuuluvate sektorite, allsektorite või tegevusalade ulatus ning
 - f) „kehtivates meetmetes“ täpsustatakse läbipaistvuse eesmärgil reservatsiooniga hõlmatud sektori, allsektori või tegevuse suhtes kohaldatavad kehtivad meetmed.
4. Reservatsiooni tõlgendamisel võetakse arvesse reservatsiooni kõiki osi. Kirjelduse osa on teiste osade suhtes ülimuslik.
5. Euroopa Liidu tasandil võetud reservatsioon kehtib Euroopa Liidu ja Euroopa Liidu liikmesriigi meetme suhtes riiklikul tasandil ja valitsuse meetme suhtes liikmesriigis, välja arvatud juhul, kui Euroopa Liidu liikmesriik on reservatsiooni kohaldamisalast välja jäetud. Euroopa Liidu liikmesriigi reservatsiooni kohaldatakse selle liikmesriigi tsentraalse, piirkondliku või kohaliku tasandi valitsuse meetme suhtes. Reservatsioonide kohaldamisel Belgias hõlmab riiklik valitsemistasand föderaalvalitsust ning piirkondade ja kogukondade valitsusi, sest neil kõigil on võrdsed seadusandlikud volitused. Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide reservatsioonide kohaldamisel tähendab piirkondlik valitsemistasand Soomes Ahvenamaad.

6. Seda loendit kohaldatakse üksnes artikli 1.3 lõike 1 punktis a osutatud Euroopa Liidu territooriumide suhtes ning see kehtib üksnes Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning Jaapani vaheliste kaubandussuhete kontekstis. See ei mõjuta liidu õigusest tulenevaid liikmesriikide õigusi ja kohustusi.

7. Alljärgnevas loetelus ei ole nimetatud kvalifikatsiooninõuete ja -menetluste, tehniliste normide ning litsentsimisnõuete ja -menetlustega seotud meetmeid, kui need ei kujuta endast turulepääsu või võrdse kohtlemise piirangut artiklite 8.7, 8.8, 8.15 ja 8.16 tähenduses. Neid meetmeid (nt tegevusloa saamise nõue, universaalteenuse osutamise kohustused, kvalifikatsioonide tunnustamise nõue reguleeritud sektorites, nõue sooritada teatud eksamid, sealhulgas keeleksamid, ning mittediskrimineeriv nõue, et teatavaid tegevusi ei tohi teha kaitsealadel või -piirkondades) kohaldatakse igal juhul, isegi kui neid ei ole loendis nimetatud.

8. Selguse huvides tuleb märkida, et Euroopa Liidu puhul ei kaasne võrdse kohtlemise kohustusega nõue laiendada Jaapani füüsilistele või juriidilistele isikutele kohtlemist, mida liikmesriigis kohaldatakse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule või selle lepingu kohaselt võetud meetmetele, sealhulgas nende rakendusaktidele liikmesriikides, järgmiste isikute suhtes:

- i) Euroopa Liidu liikmesriigi füüsilised isikud või residendid või
- ii) teise liikmesriigi või liidu õiguse alusel asutatud või organiseeritud juriidilised isikud, kelle registreeritud asukoht, peakontor või peamine tegevuskoht paikneb Euroopa Liidu liikmesriigis.

Selline riiklik kohtlemine saab osaks juriidilistele isikutele, kes on asutatud või organiseeritud liikmesriigi või Euroopa Liidu õiguse alusel ja kelle registreeritud asukoht, juhatus või peamine tegevuskoht asub liikmesriigis, sealhulgas need, mis on Jaapani füüsilistele või juriidilistele isikute omanduses või kontrolli all.

9. Käesoleva lisa kohaldamisel osutab „ISIC Rev. 3.1“ rahvusvahelisele majanduse tegevusalade klassifikaatorile, mis on esitatud ÜRO Statistikaametis (Statistical Papers, M seeria, nr 4, ISIC Rev. 3.1, 2002).
10. Selguse huvides tuleb märkida, et mittediskrimineerivad meetmed ei kujuta endast turulepääsu piirangut artiklite 8.7 ja 8.15 tähenduses järgmise kohta:
- a) meede, mis nõuab taristu omandiõiguse eraldamist selle taristu kaudu pakutavate kaupade või osutatavate teenuste omandiõigusest, et tagada aus konkurents, näiteks energeetika, transpordi ja telekommunikatsiooni valdkonnas;
 - b) meede, mis piirab ausa konkurentsi tagamiseks omandiõiguse koondumist;
 - c) meede, mille eesmärk on tagada loodusvarade ja keskkonna kaitse ja säilitamine, sealhulgas antavate kontsessioonide kättesaadavuse, arvu ja ulatuse piirang ning moratoriumi või keelu kehtestamine;
 - d) meede, mis piirab tehniliste või füüsiliste piirangute tõttu antud lubade arvu, näiteks telekommunikatsiooni spektrid ja sagedused või

e) meede, millega nõutakse, et teatud protsentuaalsel osal ettevõtja aktsionäridest, omanikest, partneritest või direktoritest oleks teatud kutsealane kvalifikatsioon või nad tegutseksid teatud kutsealal, nagu advokaadid või raamatupidajad.

11. Meretranspordi kabotaaži mõjutavad meetmed ei ole sellesse loendisse kantud, kuna need on 8. peatüki B osa kohaldamisalast välja jäetud vastavalt artikli 8.6 lõike 2 punktile a ning 8. peatüki C osa kohaldamisalast vastavalt artikli 8.14 lõike 2 punktile a.

12. Alljärgnevas reservatsioonide loendis kasutatakse järgmisi lühendeid:

EL Euroopa Liit, sealhulgas kõik selle liikmesriigid

AT Austria

BE Belgia

BG Bulgaaria

CY Küpros

CZ Tšehhi

DE Saksamaa

DK Taani

EE Eesti

EL Kreeka

ES Hispaania

FI Soome
FR Prantsusmaa
HR Horvaatia
HU Ungari
IE Iirimaa
IT Itaalia
LT Leedu
LU Luksemburg
LV Läti
MT Malta
NL Madalmaad
PL Poola
PT Portugal
RO Rumeenia
SE Rootsi
SI Sloveenia
SK Slovakkia
UK Ühendkuningriik

Reservatsioonide loend

Reservatsioon nr 1 – kõik sektorid

Reservatsioon nr 2 – kutseteenused – õigusteenused

Reservatsioon nr 3 – kutseteenused – tervishoiuga seotud teenused ja farmaatsiatoodete jaemüük

Reservatsioon nr 4 – äriteenused – teadus- ja arendusteenused

Reservatsioon nr 5 – äriteenused – kinnisvarateenused

Reservatsioon nr 6 – äriteenused – rentimise või liisimise teenused

Reservatsioon nr 7 – äriteenused – inkassoteenused ja krediidiinfoteenused

Reservatsioon nr 8 – äriteenused – tööjõu vahendamise teenused

Reservatsioon nr 9 – äriteenused – turva- ja juurdlusteenused

Reservatsioon nr 10 – äriteenused – muud äriteenused

Reservatsioon nr 11 – side

Reservatsioon nr 12 – ehitus

- Reservatsioon nr 13 – turustusteenused
- Reservatsioon nr 14 – haridusteenused
- Reservatsioon nr 15 – keskkonnateenused
- Reservatsioon nr 16 – finantsteenused
- Reservatsioon nr 17 – tervishoiu- ja sotsiaalteenused
- Reservatsioon nr 18 – turismi- ja reisieenused
- Reservatsioon nr 19 – meelelahutus-, kultuuri- ja sporditeenused
- Reservatsioon nr 20 – transporditeenused ja transpordi abiteenused
- Reservatsioon nr 21 – põllumajandus, kalapüük ja vesi
- Reservatsioon nr 22 – energeetikaga seotud tegevusalad
- Reservatsioon nr 23 – muud mujal nimetamata teenused

Reservatsioon nr 1 – kõik sektorid

Sektor: kõik sektorid

Reservatsiooni liik: turulepääs
võrdne kohtlemine
enamsoodustusrežiim

kõrgem juhtkond ja juhatus

tulemuslikkusnõuete keelamine

Jaotis: investeerimise liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Kaubanduslik kohalolek

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs:

EL: riiklikul või kohalikul tasandil kommunaalteenusteks loetavate teenuste korral võib kasutada riiklike monopole või anda eraettevõtjatele teenuse pakkumise ainuõigused.

Kommunaalteenused esinevad sellistes sektorites nagu seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused, sotsiaal- ja humanitaarteadustega seotud teadus- ja arendusteenused, tehnilise kontrolli ja analüüsi teenused, keskkonnateenused, tervishoiuteenused, transporditeenused ja kõikide transpordiliikide abiteenused. Kõnealuste teenuste osutamise ainuõigused antakse sageli eraettevõtjatele, näiteks ettevõtjatele, kellel on ametiasutuste antud kontsessioonid, sõltuvalt konkreetsetest teenindamiskohustustest. Kuna kommunaalteenuseid osutatakse sageli ka piirkondlikul tasandil, ei ole üksikasjalik ja ammendav sektoripõhine loend otstarbekas. Reservatsioon ei kehti telekommunikatsioonisektori ning arvutiteenuste ja nendega seotud teenuste suhtes.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

FI: piirangud, mis keelavad füüsilistel isikutel, kellel ei ole Ahvenamaa piirkondlikku kodakondsust, ja juriidilistel isikutel omandada ja omada kinnisvara Ahvenamaal ilma saarestiku pädevate asutuste loata. Kehtivad piirangud seoses asutamisõigusega ja majandustegevusega tegelemise õigusega füüsilistele isikutele, kellel ei ole Ahvenamaa piirkondlikku kodakondsust, ja ettevõtetele ilma saarestiku pädevate asutuste loata

Kehtivad meetmed:

FI: Ahvenanmaan maanhankintalaki (Ahvenamaa maaomandamiseadus) (3/1975), § 2, ning Ahvenanmaan itsehallintolaki (Ahvenamaa autonoomia seadus) (1144/1991), § 11.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, tulemuslikkusnõuete keelamine, kõrgem juhtkond ja juhatus:

FR: ettevõtlusvormid – vastavalt finants- ja rahaseadustiku artiklitele L151-1 ja R153-1 tuleb Prantsusmaal finants- ja rahaseadustiku artiklis R153-2 loetletud sektorites välisinvesteeringute tegemiseks saada eelnevalt majandusministeeriumi heakskiit.

Kehtivad meetmed:

FR: finants- ja rahaseadustik, artiklid L151-1, R153-1.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus:

FR: ettevõtlusvormid: välisosaluse piiramine hiljuti erastatud äriühingutes avalikkusele pakutavate aktsiate hulgaga, mille Prantsusmaa valitsus määrab kindlaks iga juhtumi puhul eraldi. Teatavates kaubandus-, tööstus- või käsitöövaldkondades on vaja asutamiseks eriluba, kui tegevdirektoril ei ole alalist elamisluba.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs:

HU: kaubanduslik kohalolek peaks toimuma piiratud vastutusega äriühingu, kapitaliühingu või esinduse vormis. Esmane sisenemine turule filiaalina ei ole lubatud, välja arvatud finantsteenuste puhul.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

BG: teatava riigi või avaliku vara kasutamisega seotud majandustegevuse puhul on nõutav kontsessiooniseaduse alusel antud kontsessiooni olemasolu.

Äriühingud, mille kapitalist üle 50 % kuulub riigile või omavalitsusele, peavad saama äriühingu põhivara võõrandamise tehingu sooritamiseks ja osaluse soetamist, rentimist, ühistegevust, laenu, nõuete kindlustamist või käskvekslitest tulenevaid kohustusi käsitleva lepingu sõlmimiseks loa erastamisagentuurilt või muult riiklikult või piirkondlikult asutuselt (sõltuvalt sellest, milline neist on pädev asutus). Reservatsiooni ei kohaldata mäetööstuse suhtes, mille puhul kehtib 8-B lisa I lisaga hõlmatud Euroopa Liidu loendis sätestatud eraldi reservatsioon.

IT: valitsus võib kasutada ettevõtete puhul, kes tegutsevad kaitse ja riikliku julgeoleku valdkonnas, ning teatava energia-, transpordi- ja sidevaldkonna strateegilise tähtsusega tegevuse puhul teatavaid erivolitusi. See puudutab kõiki juriidilisi isikuid, kes täidavad kaitse ja riikliku julgeoleku valdkonnas strateegiliselt tähtsaks peetavaid ülesandeid, mitte üksnes erastatud äriühinguid.

Oluliste kaitse ja riikliku julgeoleku huvide tõsise kahjustamise ohu esinemise korral on valitsusel järgmised erivolitused:

- i) kehtestada aktsiate ostmiseks eritingimused;

- ii) panna veto otsustele, mis on seotud selliste toimingutega, nagu üleminekud, ühinemised, jagunemised ja tegevuse muutmine, või
- iii) tühistada aktsiate omandamine, kui ostja püüab saavutada kapitalis osalust, mis võib mõjutada kaitse ja riikliku julgeoleku huve.

Asjaomane äriühing peab teavitama peaministri kabinetti igast otsusest, toimingust või tehingust (nagu üleminek, ühinemine, jagunemine, tegevuse muutmine või tegevuse lõpetamine), mis on seotud energia-, transpordi- ja sidevaldkonna strateegiliste varadega. Eelkõige teatatakse sellest, kui vara omandab väljastpoolt Euroopa Liitu pärit füüsiline või juriidiline isik, kes saab sellega äriühingu üle kontrolli.

Peaminister võib kasutada järgmisi erivolitusi:

- i) panna veto otsustele, toimingutele ja tehingutele, mille puhul esineb erakorraline oht kahjustada tõsiselt avalikke huve seoses võrkude ja varustuse kindluse ja toimimisega;
- ii) kehtestada avalike huvide kindlustamiseks eritingimused või
- iii) tühistada omandamine, kui peaks esinema erakorraline risk riigi olulistele huvidele.

Kriteeriumid, mille alusel hinnata tegelikku või erakorralist ohtu, ning erivolituste kasutamise tingimused ja kord on sätestatud seaduses.

Kehtivad meetmed:

IT: seadus nr 56/2012 erivolituste kohta, mida kasutatakse kaitse ja riikliku julgeoleku, energia, transpordi ja side valdkonnas tegutsevate äriühingute puhul ning peaministri 30. novembri 2012. aasta dekreet DPCM 253, milles määratakse kindlaks strateegilise tähtsusega tegevus kaitse ja riikliku julgeoleku valdkonnas.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, tulemuslikkusnõuete keelamine, kõrgem juhtkond ja juhatus:

LT: riikliku julgeoleku seisukohast strateegiliselt tähtsad ettevõtted, mille omandiõigus peab kuuluma riigile (selle kapitali osakaal, mis võib vastavalt riiklikele julgeolekuhuvidele kuuluda riigisisestele või välisriigi eraisikutele seoses investeerimisega riikliku julgeoleku seisukohast strateegiliselt tähtsatesse ettevõttesse, sektoritesse ja rajatistesse ning võimalike riiklike investorite ja võimalike ettevõtjatest osalejate vastavuse kindlaksmääramise kord ja kriteeriumid jne).

Kehtivad meetmed:

LT: 10. oktoobri 2002. aasta seadus nr XI-1132 (viimati muudetud 30. juuni 2016. aasta seadusega nr XII-1272), mis käsitleb riikliku julgeoleku seisukohast strateegiliselt tähtsaid ettevõtteid ja rajatisi ning muid Leedu Vabariigi julgeoleku tagamiseks olulisi ettevõtteid.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine ning kõrgem juhtkond ja juhatus:

SE: asutajate, kõrgema juhtkonna ja juhatuse suhtes kohaldatavad diskrimineerivad nõuded uute õiguslike vormide inkorporeerimisel Rootsi õigusesse.

b) Kinnisvara omandamine

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus:

HU: riigivara omandamine.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

HU: põllumajandusmaa omandamine välisriikide juriidiliste isikute ja mitteresidendist füüsiliste isikute poolt, sealhulgas seoses põllumaa omandamiseks loa väljastamisega.

Kehtivad meetmed:

HU: 2013. aasta seadus nr CXXII põllumajandus- ja metsamaade ringluse kohta (II peatükk (§ 6–36) ja IV peatükk (§ 38–59)), ning

2013. aasta seadus nr CCXII üleminekumeetmete ja teatavate sätete kohta, mis on seotud

2013. aasta seadusega nr CXXII põllumajandus- ja metsamaade ringluse kohta (IV peatükk (§ 8–20)).

LV: põllumajandusmaa ostmine Jaapani või kolmandate riikide kodanike poolt, sealhulgas seoses põllumajandusmaa omandamiseks loa väljastamisega.

Kehtivad meetmed:

LV: maa erastamise seadus maapiirkondades, § 28, 29, 30.

SK: välisriigi äriühingud ja füüsilised isikud ei saa omandada põllumajandusmaad ja metsamaad väljaspool omavalitsusele kuuluvat hoonestatud ala ning teatud muud maad (nt loodusvarad, järved, jõed, avalikud teed jne). Läbipaistvuse huvides ei ole maakasutuse reguleerimine vastavalt seadusele nr 44/1988 (loodusvarade kaitse ja kasutamise kohta) käesoleva lepingu allkirjastamise ajal nõuetele mittevastav meede.

Kehtivad meetmed:

SK: seadus nr 229/1991 maa ja muude põllumajandusvalduste omandiõiguse reguleerimise kohta;

seadus nr 460/1992 Slovaki Vabariigi põhiseadus;

seadus nr 180/1995 mõnede meetmete kohta maa omandiõiguse korras;

seadus nr 202/1995 välisvaluuta kohta;

seadus nr 503/2003 maa omandiõiguse tagastamise kohta;

seadus nr 326/2005 metsade kohta ning

seadus nr 140/2014 põllumajandusmaa omandiõiguse omandamise kohta.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs:

BG: välisriigi füüsilised ja juriidilised isikud ei või omandada Bulgaarias maad (sh filiaali kaudu). Välisosalusega Bulgaaria juriidilised isikud ei või omandada põllumajandusmaad. Välisriigi juriidilised isikud ja välismaal alalist elukohta omavad välisriigi kodanikud võivad omandada hooneid ja kinnisvara omandiõigusi (õigus kasutada, õigus ehitada, õigus püstitada pealisehitisi ja õigus kehtestada servituute). Välisriigi kodanikud, kelle alaline elukoht on välismaal, välisriigi juriidilised isikud ning äriühingud, milles välisosalus tagab häälteenamuse otsuste vastuvõtmisel või tagasilükkamisel, võivad saada kinnisvara omandiõiguse ministrite nõukogu määratud piirkondades vastava loa alusel.

Kehtivad meetmed:

BG: Bulgaaria Vabariigi põhiseadus, artikkel 22;
põllumajandusmaa omamise ja kasutamise seadus, artikkel 3 ning
metsaseadus, artikkel 10.

EE: füüsilised või juriidilised isikud, kes ei kuulu Euroopa Majanduspiirkonda (EMP) ega Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni, võivad omandada põllumajandus- ja/või metsamaad hõlmava kinnisasja üksnes maavanema või omavalitsuse loal ning nad peavad suutma tõendada seaduses ettenähtud viisil, et omandatavat kinnisasja kasutatakse vastavalt selle eesmärgile tõhusalt, säästvalt ja sihtotstarbeliselt.

Kehtivad meetmed:

EE: kinnisasja omandamise kitsendamise seadus, 2. ja 3. peatükk.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

LT: kõik Euroopa Liidu võetud kohustustega kooskõlas olevad meetmed, mida kohaldatakse Leedus GATSi raames seoses maa omandamisega. Maatükkide omandamise menetlus, tingimused ja piirangud kehtestatakse põhiseaduse, maaseaduse ja põllumajandusmaa omandamise seadusega. Kohalikel omavalitsustel ning muudel Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni ja Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni liikmete riiklikel üksustel, kes tegelevad Leedus majandustegevusega, mis on kindlaks määratud riigiõiguses kooskõlas Euroopa Liidu ja muu integratsiooni kriteeriumidega, mille täitmisega on Leedu algust teinud, on lubatud omandada mittepõllumajanduslikku maad, mis on vajalik nende otseseks tegevuseks vajalike hoonete ja rajatiste ehitamiseks ning kasutamiseks.

Kehtivad meetmed:

LT: Leedu Vabariigi põhiseadus;

20. juuni 1996. aasta konstitutsiooniline seadus nr I-1392 Leedu Vabariigi põhiseaduse artikli 47 lõike 3 rakendamise kohta, viimati muudetud 20. märtsi 2003. aasta seadusega nr IX-1381;

27. jaanuari 2004. aasta maaseadus nr IX-1983 ning

24. aprilli 2014. aasta seadus nr XII-854 põllumajandusmaa omandamise kohta.

c) Tunnustamine

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine ja piiriülene teenuskaubandus – võrdne kohtlemine:

EL: Euroopa Liidu direktiive diplomite ja muude kutsekvalifikatsioonide vastastikuse tunnustamise kohta kohaldatakse üksnes Euroopa Liidu kodanike suhtes. Õigus osutada teenust seadusega reguleeritud kutsealal ühes Euroopa Liidu liikmesriigis ei anna õigust osutada kõnealust teenust teises liikmesriigis.

d) Enamsoodustusrežiim

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – enamsoodustusrežiim ja piiriülene teenuskaubandus – enamsoodustusrežiim:

EL: diferentseeritud kohtlemise võimaldamine vastavalt rahvusvahelistele investeerimislepingutele või muudele käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval jõustunud või allkirjastatud kaubanduslepingutele.

EL: diferentseeritud kohtlemise võimaldamine riigile vastavalt kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele või mitmepoolsetele lepingutele, mille alusel:

- i) luuakse teenuste ja investeeringute siseturg;
- ii) antakse asutamisõigus või
- iii) nõutakse õigusaktide ühtlustamist ühes või enamas majandussektoris.

Teenuste ja investeeringute siseturg on sisepiirideta ala, kus on tagatud teenuste, kapitali ja isikute vaba liikumine.

Asutamisõigus on kohustus kõrvaldada piirkondliku majandusliku integratsiooni lepingu osaliste vahel lepingu jõustumise kuupäevaks põhimõtteliselt kõik asutamisõigust piiravad tõkked. Asutamisõigus hõlmab piirkondliku majandusliku integratsiooni lepingu osalisriikide kodanike õigust asutada ja juhtida ettevõtteid samadel tingimustel kui need, mis on kodanike jaoks sätestatud selle riigi õigusaktides, kus kõnealune ettevõtlus toimub.

Õigusaktide ühtlustamine tähendab

- i) piirkondliku majandusliku integratsiooni lepingu ühe või enama osalise õigusaktide ühtlustamist teis(t)e kõnealuse lepingu osalis(t)e õigusaktidega või
- ii) ühiste õigusaktide ülevõtmist piirkondliku majandusliku integratsiooni lepingu osaliste õigusesse.

Selline ühtlustamine või ülevõtmine peab toimuma ja loetakse toimunuks üksnes hetkel, mil see jõustub piirkondliku majandusliku integratsiooni lepingu osalise või osaliste riigisisese õiguses.

Kehtivad meetmed:

EL: Euroopa Majanduspiirkond;

stabiliseerimislepingud;

ELi ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelised kahepoolsed lepingud ning põhjalikud ja laiaulatuslikud vabakaubanduslepingud.

EL: diferentseeritud kohtlemise võimaldamine seoses asutamisõigusega kodanikele või ettevõtjatele vastavalt kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele järgmiste Euroopa Liidu liikmesriikide : BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PT, UK ja järgmiste riikide või vürstiriikide vahel: Andorra, Monaco, San Marino ja Vatikani Linnriik.

DK, FI, SE: Taani, Rootsi ja Soome võetavad meetmed, millega püütakse edendada Põhjamaade koostööd, nagu:

- i) rahaline toetus teadus- ja arendusprojektidele (Põhjamaade Tööstusfond);
- ii) rahvusvaheliste projektide teostatavusuuringute rahastamine (Põhjamaade Projektifond) ning

iii) rahaline abi keskkonnatehnoloogiat kasutavatele äriühingutele¹ (Põhjamaade Keskkonnainvesteeringute Korporatsioon).

Käesolev reservatsioon ei piira riigihanke välistamist lepinguosalise poolt või subsiidiume, millele on osutatud artikli 8.12 lõigetes 5 ja 6 ning artikli 8.14 lõike 2 punktides c ja e.

PL: asutamist või teenuste piiriülest osutamist käsitlevaid soodustingimusi, mis võivad hõlmata teatavate Poolas kohaldatavate reservatsioonide loendis esitatud piirangute kaotamist või muutmist, võib laiendada kaubandus- ja laevasõidulepingutega.

PT: teatava tegevuse või teatavate kutsealade korral kodakondsusnõude kohaldamisest loobumine selliste füüsiliste isikute suhtes, kes osutavad teenuseid riikides, mille ametlik keel on portugali keel (Angola, Brasiilia, Cabo Verde, Guinea-Bissau, Mosambiik ning São Tomé ja Príncipe).

¹ Seda kohaldatakse Ida-Euroopa äriühingute suhtes, kes teevad koostööd ühe või mitme Põhjamaade äriühinguga.

e) Relvad, laskemoon ja sõjavarustus

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kõrgem juhtkond ja juhatus, tulemuslikkusnõuete keelamine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim:

EL: relvade, laskemoona ja sõjavarustuse tootmine või nendega kauplemine. Sõjavarustus piirdub toodetega, mis on ette nähtud ja mida valmistatakse üksnes sõjaliseks kasutuseks seoses sõjapidamise või kaitsetegevusega.

Reservatsioon nr 2 – kutseteenused – õigusteenused

Sektor:	kutseteenused – õigusteenused: notarite ja kohtutäiturite teenused, arvepidamis- ja raamatupidamisteenused; auditeerimisteenused, maksualase nõustamise teenused, arhitektuuri ja linnaplaneerimise teenused, inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused
Tegevusala liigitus:	CPC 861 osa, 87902 osa, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, 879 osa
Reservatsiooni liik:	turulepääs võrdne kohtlemine kõrgem juhtkond ja juhatus
Jaotis:	investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Õigusteenused

EL, välja arvatud **SE**: jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses õigusosalase nõustamise ning volitamise, dokumentatsiooni ja tõendamise teenustega, mida osutavad avalikke ülesandeid täitvad õigusspetsialistid, näiteks notarid, *huissiers de justice* või muud *officiers publics et ministériels*, ning teenustega, mida osutavad valitsuse ametliku aktiga määratud kohtutäiturid (CPC 861 osa, 87902 osa).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – enamsoodustusrežiim ja piiriülene teenuskaubandus – enamsoodustusrežiim:

BG: äriühingute asutamise ja tegevuse korral ning teenuste osutamisel võib võimaldada täielikku võrdset kohtlemist üksnes äriühingutele, mis on asutatud riikides, kellega on sõlmitud või sõlmitakse sooduskohtlemist käsitlevad lepingud, ja selliste riikide kodanikele (CPC 861 osa).

LT: välisriikide advokaadid võivad tegutseda kohtus advokaadina üksnes vastavalt kahepoolsetele õigusabilepingutele (CPC 861 osa).

b) Arvepidamis- ja raamatupidamisteenused (CPC 8621, välja arvatud auditeerimisteenused, 86213, 86219, 86220)

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs:

HU: arvepidamise ja raamatupidamisega seotud piiriülene tegevus.

Kehitavad meetmed:

HU: 2000. aasta seadus nr C ning

2007. aasta seadus nr LXXV.

c) **Auditeerimisteenused (CPC – 86211, 86212, välja arvatud arvepidamis- ja raamatupidamisteenused)**

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – võrdne kohtlemine:

BG: sõltumatu finantsauditi peab tegema registreeritud audiitor, kes on vannutatud audiitorite instituudi liige. Kohaldades vastastikkuse põhimõtet, registreerib vannutatud audiitorite instituut Jaapani või kolmanda riigi auditeeriva üksuse, kui asjaomane riik esitab tõendid selle kohta, et:

- i) kolmveerand üksuse juhtorganite liikmetest ja üksuse nimel auditeid tegevad registreeritud audiitorid vastavad nõuetele, mis on samaväärsed Bulgaaria audiitorite suhtes kohaldatavate nõuetega, ja on läbinud edukalt asjakohase eksami;
- ii) auditeeriv üksus teeb sõltumatuid finantsauditeid kooskõlas sõltumatuse ja objektiivsuse nõudega ning
- iii) auditeeriv üksus avaldab oma veebisaidil iga-aastase läbipaistvusaruande või täidab muid samaväärsed avalikustamismõudeid, kui ta auditeerib avaliku huvi üksuseid.

Kehtivad meetmed:

BG: sõltumatu finantsauditi seadus.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus:

CZ: loa teha Tšehhi Vabariigis auditeid võib anda üksnes ettevõttele, milles Tšehhi Vabariigi või Euroopa Liidu liikmesriikide kodanike kapitaliosalus või hääleõigus on vähemalt 60 %.

Kehtivad meetmed:

CZ: 26. märtsi 2009. aasta seadus nr 93/2009 Coll. audiitorite kohta.

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

UK: auditeerimisteenuste piiriülene osutamine.

Kehtivad meetmed:

UK: Companies Act 2006.

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs:

HU: auditeerimisteenuste piiriülene osutamine.

Kehtivad meetmed:

HU: 2000. aasta seadus nr C ning

2007. aasta seadus nr LXXV.

PT: auditeerimisteenuste piiriülene osutamine.

d) Arhitektuuri ja linnaplaneerimise teenused (CPC 8674)

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

HR: linnaplaneerimise teenuste piiriülene osutamine.

Reservatsioon nr 3 – kutseteenused (tervishoiuga seotud kutsealad ja farmaatsiatoodete jaemüük)

Sektor:	tervishoiuga seotud kutsealased teenused ja ravimite ning meditsiini- ja ortopeediakaupade jaemüük, muud apteekriteenused
Tegevusala liigitus:	CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 93121
Reservatsiooni liik:	turulepääs võrdne kohtlemine tulemuslikkusnõuete keelamine kõrgem juhtkond ja juhatus
Jaotis:	investeeringu liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Meditsiini- ja hambaraviteenused; ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, psühholoogide ja parameedikute teenused (CPC 63211, 85201, 9312, 9319, CPC 932)

FI: tervishoiualaste kutseteenuste, sealhulgas meditsiini- ja hambaraviteenuste, ämmaemanda-, füsioterapeudi- ja parameedikuteenuste ning psühholoogiteenuste osutamine, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor, välja arvatud meditsiiniõdede teenused (CPC 9312, 93191).

Kehtivad meetmed:

FI: laki yksityisestä terveydenhuollosta (seadus erasektori osutatavate tervishoiuteenuste kohta) (152/1990).

BG: tervishoiualaste kutseteenuste, sealhulgas meditsiini- ja hambaraviteenuste, meditsiiniõe -, ämmaemanda-, füsioterapeudi- ja parameedikuteenuste ning psühholoogiteenuste osutamine (CPC 9312, 9319 osa).

Kehtivad meetmed:

BG: meditsiiniuasutuste seadus, seadus meditsiiniõdede, ämmaemandate ja nendega seotud meditsiinitöötajate kutseorganisatsiooni kohta.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs:

UK: arstide registreerimine riikliku tervishoiuteenistuse juures kuulub meditsiinilise tööjõu planeerimise alla (CPC 93121, 93122).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs ja võrdne kohtlemine:

CZ, MT: kõikide tervishoiualaste kutseteenuste, sealhulgas arsti-, hambaarsti-, ämmaemanda -, meditsiiniõe-, füsioterapeudi-, parameedik- ja psühholoogiteenuste ning muude asjaomaste teenuste osutamine (CPC 9312, 9319 osa).

Kehtivad meetmed:

CZ: seadus nr 296/2008 Coll. inimmeditsiinis kasutatavate inimkudede ja rakkude kvaliteedi ja ohutuse tagamise kohta (inimkudede ja -rakkude seadus);

seadus nr 378/2007 Coll. ravimite ja teatud seonduvate seaduste muutmise kohta (ravimiseadus);

seadus nr 123/2000 Coll. meditsiiniseadmete kohta ning

seadus nr 285/2002 Coll. kudede ja elundite annetamise, eemaldamise ja siirdamise ning teatud seaduste muutmise kohta (siirdamiseadus).

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

EL, välja arvatud **NL** ja **SE**: kõikide tervishoiualaste kutseteenuste, sealhulgas arsti-, hambaarsti-, ämmaemanda-, meditsiiniõe-, füsioterapeudi-, parameediku- ja psühholoogiteenuste osutamiseks peab olema täidetud elukohanõue. Neid teenuseid võivad pakkuda üksnes Euroopa Liidu territooriumil füüsiliselt kohal viibivad füüsilised isikud (CPC 9312, 93191 osa).

BE, UK: arsti-, hambaarsti- ja ämmaemandateenuste ning meditsiiniõe-, füsioterapeudi-, psühholoogi- ja parameedikuteenuste piiriülene osutamine (CPC 85201 osa, 9312, 93191 osa, lisaks 85201 osa Belgias).

UK: teenuseosutajate korral, kes ei viibi Ühendkuningriigi territooriumil füüsiliselt kohal (CPC 85201 osa, 9312, 93191 osa).

b) Veterinaarteenused (CPC 932)

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

BG: veterinaarmeditsiinasutuse võib rajada füüsiline või juriidiline isik.

Veterinaarmeditsiini praktiseerimisel kohaldatakse Euroopa Liidu liikmesriigi või EMP riigi kodakondsuse nõuet; välisriikide kodanikelt nõutakse alalist elamisluba (vajalik on füüsiline kohalolek).

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

BE, LV: veterinaarteenuste piiriülene osutamine.

- c) **Ravimite ning meditsiini- ja ortopeediakaupade jaemüük, muud apteekriteenused (CPC 63211)**

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs:

EL, välja arvatud **EL, IE, LU, LT, NL** ja **UK**: mittediskrimineerivalt nende teenuseosutajate arvu piiramiseks, kellel on õigus pakkuda konkreetses piirkonnas konkreetset teenust, et vältida ülepakkumist piiratud nõudlusega piirkondades. Selleks võidakse kohaldada majandusvajaduste testi, mille raames võetakse arvesse selliseid tegureid nagu olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, transporditaristu, rahvastiku tihedus või geograafiline paiknemine.

EL, välja arvatud **BE**, **BG**, **CZ**, **EE** ja **IE**: ravimeid ja meditsiinikaupu saab posti teel tellida üksnes EMP riikidest, seega on ravimite ja meditsiinikaupade jaemüügiks Euroopa Liidus vajalik tegevuskoht ükskõik millises neist riikidest.

BE: postimüük on lubatud üksnes avalikkusele avatud apteekidele, seega on ravimite ja teatavate kaupade üldsusele suunatud jaemüügiks nõutav tegevuskoht Belgias.

BG, **EE** ja **ES**: ravimite postimüük on keelatud.

CZ: postimüük on lubatud üksnes Euroopa Liidu liikmesriikidest.

IE ja **LT**: retseptiravimite postimüük on keelatud.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, tulemuslikkusnõuete keelamine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

FI: ravimite jaemüük.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus ning piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

SE: ravimite jaemüük ja nende pakkumine üldsusele.

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

UK: ravimite ning meditsiini- ja ortopeediakaupade piiriülene jaemüük ning muud apteekriteenused.

Kehtivad meetmed:

AT: Arzneimittelgesetz (ravimiseadus), BGBl. nr. 185/1983, mida on muudetud, §§ 57, 59, 59a, ning

Medizinproduktegesetz (meditsiinitoodete seadus), BGBl. nr. 657/1996 (muudetud), § 99.

BE: arrêté royal du 21 janvier 2009 portant instructions pour les pharmaciens, Arrêté royal du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé.

FI: lääkelaki (ravimiseadus) (395/1987).

SE: seadus ravimitega kauplemise kohta (2009:336);

määrus ravimitega kauplemise kohta (2009:659) ning

Rootsi Ravimiamet on vastu võtnud lisaeeskirjad, mille üksikasjad leiab aadressilt (LVFS 2009:9).

Reservatsioon nr 4 – äriteenused – teadus- ja arendusteenused

Sektor: äriteenused – teadus- ja arendusteenused

Tegevusala liigitus: CPC 851, 852, 853

Reservatsiooni liik: turulepääs

võrdne kohtlemine

Jaotis: piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

RO: seoses teadus- ja arendusteenuste piiriülese osutamisega.

Kehtivad meetmed:

RO: valitsuse määrus nr 6/2011;

haridus- ja teadusministri korraldus nr 3548/2006 ning

valitsuse otsus nr 134/2011.

Reservatsioon nr 5 – äriteenused – kinnisvarateenused

Sektor: äriteenused – kinnisvarateenused

Tegevusala liigitus: CPC 821, 822

Reservatsiooni liik: turulepääs
võrdne kohtlemine

Jaotis: piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

CZ ja **HU**: kinnisvarateenuste piiriülene osutamine.

Reservatsioon nr 6 – äriteenused – rentimise või liisimise teenused

Sektor: äriteenused – ilma juhita sõidukite rentimise või kasutusrendi teenused

Tegevusala liigitus: CPC 832

Reservatsiooni liik: turulepääs

võrdne kohtlemine

Jaotis: piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

BE ja **FR**: operaatorita tarbeesemete ja kodutarvete rendi- või väljaüürimisteenuste piiriülene osutamine.

Reservatsioon nr 7 – äriteenused – inkassoteenused ja krediidiinfoteenused

Sektor: äriteenused – inkassoteenused, krediidiinfoteenused

Tegevusala liigitus: CPC 87901, 87902

Reservatsiooni liik: turulepääs
võrdne kohtlemine

Jaotis: piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

EL, välja arvatud **ES**, **LV** ja **SE**, seoses inkasso- ja krediidiinfoteenuste osutamisega.

Reservatsioon nr 8 – äriteenused – tööjõu vahendamise teenused

Sektor:	äriteenused – tööjõu vahendamise teenused
Tegevusala liigitus:	CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209
Reservatsiooni liik:	turulepääs võrdne kohtlemine kõrgem juhtkond ja juhatus
Jaotis:	investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

Välja arvatud **HU** ja **SE**: koduabiliste, muude kaubandus- ja tööstustöötajate, meditsiiniõdede ja muu personali tööjõu vahendamise teenuste osutamine (CPC 87204, 87205, 87206, 87209).

Välja arvatud **BE, HU** ja **SE**: nõuda asutamist ja keelata kontori abipersonali ja muude töötajate vahendusteenuste piiriülene osutamine.

AT, BG, CY, CZ, EE, FI, MT, PL, PT, RO, SI ja **SK**: kontori abipersonali ja muude töötajate vahendamise teenuste osutamine.

LT ja **LV**: kontori abipersonali vahendusteenuste osutamine.

DE ja **IT**: piirata tööjõu vahendusteenuste osutajate arvu.

FR: nende teenuste osutamisel võib kehtida riigi monopol.

DE: föderaalne töö- ja sotsiaalministeerium võib välja anda määruse, mis käsitleb väljastpoolt Euroopa Liitu ja EMPd pärit töötajate töölerakendamist ja värbamist kindlaksmääratud ametitesse (CPC 87202).

AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja **SK**: kontori abipersonali värbamise teenuste osutamine.

FR, IE, IT ja NL: nõuda asutamist ja keelata kontori personali värbamise teenuste piiriülene osutamine.

IT: piirata kontoritöötajate värbamise teenuste osutajate arvu (87203).

BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK: juhtide otsimise teenuste osutamine.

IE: nõuda asutamist ja keelata juhtide otsimise teenuste piiriülene osutamine (87201).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs:

ES: selleks et piirata juhtide otsimise ja tööjõu vahendamise teenuse osutajate arvu (CPC 87201, 87202).

Kehtivad meetmed:

AT: Austria kaubandusseadus (Gewerbeordnung), § 97 ja § 135, Austria Vabariigi ametlik väljaanne nr 194/1994, muudetud kujul, ning
ajutise töö seadus (Arbeitskräfteüberlassungsgesetz/AÜG), Austria Vabariigi ametlik väljaanne nr 196/1988, muudetud kujul.

BG: töölase konkurentsi edendamise seadus, artiklid 26, 27, 27a ja 28.

CY: eraõigusliku tööhõiveameti seadus nr 150(I)/2013, mis on välja antud 6/12/2013, ning
eraõigusliku tööhõiveameti seadus N. 126(I)/2012.

CZ: tööhõive seadus (435/2004).

DE: tööhõivemäärus (Beschäftigungsverordnung) § 38 ning
sotsiaalkindlustusseadustiku III raamatu (Drittes Buch Sozialgesetzbuch, SGB III) § 292.

DK: 17. jaanuari 2014. aasta dekreet-seadus nr 73, §§ 8a–8f, täpsustatud 7. märtsi 2013. aasta dekreedis nr 228 (meremeeste töölevõtmine), ning
2006. aasta töölubade seadus. S1(2) ja (3).

EL: seadus nr 4052/2012 (ametlik väljaanne 41 A), mille mõningaid sätteid on muudetud seadusega nr 4093/2012 (ametlik väljaanne 222 A).

ES: real Decreto-ley 8/2014, de 4 de julio, de aprobación de medidas urgentes para el crecimiento, la competitividad y la eficiencia, artículo 117 (tramitado como Ley 18/2014, de 15 de octubre).

FI: laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (seadus avalike tööhõive- ja ettevõtteteenuste kohta) (916/2012).

HR: tööhõive vahendamise ja töötusõiguse seadus (Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne nr 80/08, nr 121/10, nr 118/12 ja nr 153/13);
määrus tööhõivega seotud tegevuse täitmise kohta (Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne nr 8/14);
tööseadus (Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne nr 93/14), artiklid 44–47 ning
välismaalaste seadus (Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne nr 130/11 ja nr 74/12) välismaalaste töölevõtmiseks Horvaatias.

IE: Employment Permits Act 2006. S1(2) and (3).

IT: seadusandlik dekreet nr 276/2003, artiklid 4 ja 5.

LT: Leedu töökoodeks, Leedu Vabariigi 19. mai 2011. aasta seadus nr XI-1379 ajutiste tööhõiveagentuuride kohta, mida on viimati muudetud 11. aprilli 2013. aasta seadusega nr XII-230.

LU: loi du 18 janvier 2012 portant création de l'Agence pour le développement de l'emploi) (18. jaanuari 2012. aasta seadus tööhõivearengu agentuuri (ADEM) loomise kohta).

MT: tööhõive- ja koolitusteenuste seadus (343. peatükk) (artiklid 23–25) ning tööhõivebüroode määrused (S.L. 343.24).

PL: 20. aprilli 2004. aasta seaduse (tööhõive ja tööturuasutuste edendamise kohta) artikkel 18 (Dz. U. 2015, punkt 149, mida on muudetud).

PT: 25. septembri dekreet-seadus nr 260/2009, mida on muudetud 12. veebruari seadusega nr 5/2014 (töövahendusagentuuride teenustele juurdepääs ja nende osutamine).

RO: seadus nr 156/2000 välisriigis töötavate Rumeenia kodanike kaitse kohta, uuesti avaldatud; valitsuse otsus nr 384/2001 seaduse nr 156/2000 kohaldamise eesmärgil metoodiliste normide heakskiitmiseks koos hilisemate muudatustega; valitsuse määrus nr 277/2002, mida on muudetud valitsuse määrustega nr 790/2004 ja 1122/2010, ja seadus nr 53/2003 – töökoodeks, uuesti avaldatud, koos hilisemate muudatuste ja täiendustega; valitsuse otsus nr 1256/2011 rendiagentuuri töötingimuste ja neile loa andmise korra kohta.

SI: tööturu reguleerimise seadus (Sloveenia Vabariigi ametlikud väljaanded nr 80/2010, nr 21/2013, nr 63/2013) ning seadus tööhõive, füüsilisest isikust ettevõtja ja välismaalaste töötamise kohta – ZZSDT (Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 47/2015).

SK: seadus nr 5/2004 tööhõiveteenuste kohta ning seadus nr 455/1991 kauplemislubade kohta.

Reservatsioon nr 9 – äriteenused – turva- ja juurdlusteenused

Sektor:	äriteenused – turva- ja juurdlusteenused
Tegevusala liigitus:	CPC 87301, 87302, 87303, 87304, 87305, 87309
Reservatsiooni liik:	turulepääs võrdne kohtlemine tulemuslikkusnõuete keelamine kõrgem juhtkond ja juhatus
Jaotis:	investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Turvateenused (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, tulemuslikkusnõuete keelamine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

BG, CY, CZ, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI ja **SK**: turvateenuste osutamine.

DK, HR ja **HU**: teenuste osutamine järgmistes allsektorites: valveteenused (87305)

Horvaatias ja Ungaris, turvanõustamisteenused (87302) Horvaatias, lennujaama valveteenused (87305 osa) Taanis ja soomusautoteenused (87304) Ungaris.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatuse ning piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

BE: valve- ja turvateenuseid (87305) ning turvateenustega seotud nõustamis- ja koolitusteenuseid (87302) pakkuvate äriühingute juhatuse liikmetel peab olema Euroopa Liidu kodakondsus. Valve- ja turvateenustega seotud nõustamisteenuseid pakkuvate äriühingute kõrgema juhtkonna liikmed peavad olema ka Euroopa Liidu liikmesriigi kodanikust residendid.

FI: turvateenuste osutamise loa võib anda üksnes EMP riigis elavatele füüsilistele või EMP riigis asutatud juriidilistele isikutele.

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

BE, ES, FI, FR ja PT: välisriigi teenuseosutajal ei ole lubatud piiriüleselt turvateenuseid osutada. Kodakondsusnõue kehtib spetsialiseerunud töötajate suhtes Portugalis, eraturvafirma töötajate suhtes Hispaanias ning tegevjuhtide ja direktorite suhtes Prantsusmaal.

Kehtivad meetmed:

BG: eraturvateenuste seadus.

CZ: kauplemislubade seadus.

DK: lennundusjulgestuse reguleerimine.

FI: laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (eraturvateenuste seadus) 282/2002.

LT: 8. juuli 2004. aasta seadus nr IX-2327 isikute ja vara turvalisuse kohta.

LV: turvatöötajate tegevuse seadus (§ 6, § 7, § 14).

PL: 22. augusti 1997. aasta seadus isikute ja vara kaitsmise kohta (2016. aasta ametlik väljaanne, punkt 1432, mida on muudetud).

PT: seadus nr 34/2013 ja
määrus 273/2013.

SI: zakon o zasebnem varovanju (eraturvaseadus).

b) Juurdlusteenused (CPC 87301)

EL, välja arvatud AT ja SE: juurdlusteenuste osutamine.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs ja piiriülene teenuskaubandus –
turulepääs:

LT ja PT: juurdlusteenuste korral kehtib riigi monopol.

Reservatsioon nr 10 – äriteenused – muud äriteenused

Sektor:	äriteenused – muud äriteenused (kirjaliku ja suulise tõlke teenused, paljundusteenused, energijaotusega seotud teenused ja tootmisega seotud teenused)
Tegevusala liigitus:	CPC 87905, 87904, 884, 887
Reservatsiooni liik:	turulepääs võrdne kohtlemine enamsoodustusrežiim
Jaotis:	investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Kirjaliku ja suulise tõlke teenused (CPC 87905)

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

HR: ametlike dokumentide kirjaliku ja suulise tõlke teenuste piiriülene osutamine.

b) Paljundusteenused (CPC 87904)

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs:

HU: tegevuskohanõue duplikaatide valmistamisteenuste osutamiseks.

c) Energiajaotusega seotud teenused ja tootmisega seotud teenused (CPC 884 osa, 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus ning piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

HU: energiajaotusega seotud teenused ja tootmisega seotud teenuste piiriülene osutamine, välja arvatud nende sektoritega seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused.

d) Laevade, raudteetranspordivahendite ning lennukite ja nende osade hooldus ja remont (CPC 86764 osa, CPC 86769, CPC 8868)

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

EL, välja arvatud **DE, EE** ja **HU:** nõuda liikmesriigi territooriumil asutamist või füüsilist kohalolekut ning keelustada transpordivahendite hooldus- ja remonditeenuste piiriülene osutamine väljastpoolt seda territooriumi.

EL, välja arvatud **CZ**, **EE**, **HU**, **LU** ja **SK**: nõuda liikmesriigi territooriumil asutamist või füüsilist kohalolekut ning keelustada siseveelaevade hooldus- ja remonditeenuste piiriülene osutamine väljastpoolt seda territooriumi.

EL, välja arvatud **EE**, **HU** ja **LV**: nõuda liikmesriigi territooriumil asutamist või füüsilist kohalolekut ning keelustada merelaevade hooldus- ja remonditeenuste piiriülene osutamine väljastpoolt seda territooriumi.

EL, välja arvatud **AT**, **EE**, **HU**, **LV** ja **PL**: nõuda liikmesriigi territooriumil asutamist või füüsilist kohalolekut ning keelustada lennukite ja nende osade hooldus- ja remonditeenuste piiriülene osutamine väljastpoolt seda territooriumi (CPC 86764 osa, CPC 86769, CPC 8868).

Euroopa L: üksnes Euroopa Liidus volitatud tunnustatud organisatsioonid võivad teha Euroopa Liidu liikmesriikide nimel laevade kohustuslikke ülevaatusi ja kohustuslikku sertifitseerimist. Võidakse kohaldada asutamiskoet.

Kehtivad meetmed:

EL: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 391/2009 laevade kontrollimise ja ülevaatuses tegelevate organisatsioonide ühiste eeskirjade ja standardite kohta.

e) Muud lennundusega seotud äriteenused

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – enamsoodustusrežiim ja piiriülene teenuskaubandus – enamsoodustusrežiim:

EL: diferentseeritud kohtlemise võimaldamine kolmandale riigile vastavalt kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele, mis on seotud järgmiste teenustega:

- i) lennutransporditeenuste müük ja turundus;
- ii) arvutipõhise ettetellimissüsteemi teenused;
- iii) õhusõidukite ning osade hooldus ja remont või
- iv) õhusõidukite rentimine või kasutusrendile andmine ilma meeskonnata.

Reservatsioon nr 11 – side

Sektor: telekommunikatsiooniteenused;

Reservatsiooni liik: turulepääs
võrdne kohtlemine

Jaotis: investeerimise liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses ringhäälingu edastamise teenustega. Ringhäälingut määratletakse katkematu ülekandevoona, mis on vajalik TV- ja raadioprogrammide signaalide edastamiseks üldsusele, kuid mis ei hõlma operaatorite ühenduskanaleid.

Reservatsioon nr 12 – ehitus

Sektor:	ehitusteenused
Tegevusala liigitus:	CPC 51
Reservatsiooni liik:	turulepääs võrdne kohtlemine
Jaotis:	investeeringu liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

LT: õigus koostada eriti tähtsate ehitustööde jaoks projekteerimisdokumendid antakse üksnes Leedus registreeritud projekteerimisettevõttele või välisriigi projekteerimisettevõttele, mille on heaks kiitnud valitsuselt selle tegevuse tarvis volituse saanud asutus. Õiguse täita ehituse põhivaldkondades tehnilisi ülesandeid võib anda väljastpoolt Leedut pärit isikule, kelle on heaks kiitnud Leedu valitsuse volitatud asutus.

Reservatsioon nr 13 – turustusteenused

Sektor:	turustusteenused
Tegevusala liigitus:	CPC 62117, 62251, 8929, 62112 osa, 62226, 63107
Reservatsiooni liik:	turulepääs võrdne kohtlemine kõrgem juhtkond ja juhatus tulemuslikkusnõuete keelamine
Jaotis:	investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Ravimite turustamine

BG: ravimite piiriülene hulgimüük (CPC 62251).

FI: ravimite turustamine (CPC 62117, 62251, 8929).

Kehtivad meetmed:

BG: inimmeditsiinis kasutatavate ravimite seadus.

FI: lääkelaki (ravimiseadus) (395/1987).

b) Alkohoolsete jookide turustamine

FI: alkohoolsete jookide turustamine (CPC 62112 osa, 62226, 63107, 8929).

Kehtivad meetmed:

FI: alkoholilaki (alkoholiseadus) (1143/1994).

c) Muu turustamine (CPC 621 osa, CPC 62228, CPC 62251, CPC 62271, CPC 62272 osa, CPC 62276, CPC 63108, CPC 6329 osa)

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

BG: keemiatoodete, väärismetallide ja -kivide, ravimite, meditsiiniotstarbeliste ainete, toodete ja esemete hulгимүүк; tubakas, tubakatooted ja alkohoolsed joogid.

Bulgaaria jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses kaubamaaklerite osutatavate teenustega.

Kehtivad meetmed:

BG: inimmeditsiinis kasutatavate ravimite seadus;

veterinaartegevuse seadus;

seadus, millega keelustatakse keemiarelvad ning kehtestatakse kontroll mürgiste keemiliste ainete ja nende lähteainete üle;

tubaka- ja tubakatoodete seadus;

aktsiiside ja maksuladude seadus ning

veini ja kangete alkoholsete jookide seadus.

Reservatsioon nr 14 – haridusteenused

Sektor:	haridusteenused
Tegevusala liigitus:	CPC 92
Reservatsiooni liik:	turulepääs võrdne kohtlemine kõrgem juhtkond ja juhatus tulemuslikkusnõuete keelamine
Jaotis:	investeeringu liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

EL: kõik haridusteenused, mida rahastab avalik sektor või mis saavad mis tahes vormis riigiabi ja mida ei loeta seetõttu erasektori rahastatavateks teenusteks. Kui välisriigi teenuseosutajal on lubatud pakkuda erasektori rahastatavaid haridusteenuseid, võidakse eraettevõtjatelt nõuda haridussüsteemis osalemiseks mittediskrimineerivatel alustel antud kontsessiooni.

EL, välja arvatud **CZ**, **NL**, **SE** ja **SK**: seoses alg-, kesk, kõrg- ja täiskasvanuharidust mittehõlmavate eraõiguslikult rahastatud haridusteenuste osutamisega (CPC 92).

BG, **IT** ja **SI**: piirata erasektori rahastatavate põhiharidusteenuste piiriülest osutamist (CPC 921).

BG ja **IT**: piirata erasektori rahastatavate keskharidusteenuste piiriülest osutamist (CPC 922).

AT: piirata erasektori rahastatavate täiskasvanuharidusteenuste piiriülest osutamist raadio- või teleringhäälingu vahendusel (CPC 924).

CY, **FI**, **MT** ja **RO**: erasektori rahastatavate põhi-, kesk- ja täiskasvanuharidusteenuste osutamine (CPC 921, 922, 924).

AT, **BG**, **CY**, **FI**, **MT** ja **RO**: erasektori rahastatavate kõrgharidusteenuste osutamine (CPC 923).

CZ ja SK: erasektori rahastatavaid haridusteenuseid osutava asutuse juhatuse liikmete enamik peavad olema asjaomase riigi kodanikud (CPC 921, 922, 923 Slovakkia puhul, välja arvatud 92310, 924).

SI: enamik erasektori rahastatavaid kesk- või kõrgharidusteenuseid osutava asutuse juhatuse liikmetest peavad olema Sloveenia kodanikud (CPC 922, 923).

SE: haridusteenuste osutajad, kes on heaks kiidetud riiklike ametiasutuste poolt. Reservatsiooni kohaldatakse erasektori rahastatavate haridusteenuste osutajate suhtes, kes saavad riigilt teatavat toetust. Nende hulka kuuluvad riigi poolt tunnustatud haridusteenuste osutajad, riigi järelevalve all olevad haridusteenuste osutajad ja selliste haridusteenuste osutajad, mis annavad õiguse õppetoetusele (CPC 92).

SK: kõik erasektori rahastatavate haridusteenuste, välja arvatud keskharidusjärgse tehnika- ja kutsehariduse teenuste osutajad peavad olema EMP riigi residendid. Võidakse kohaldada majandusvajaduste testi ning kohalikud omavalitsused võivad piirata rajatavate koolide arvu (CPC 921, 922, 923, välja arvatud 92310, 924).

Kehtivad meetmed:

BG: avaliku hariduse seadus, artikkel 12;
kõrgharidusseadus, lisasätete § 4 ning
kutsehariduse ja -õppe seadus, artikkel 22.

FI: perusopetuslaki (põhiharidusseadus) (628/1998);
lukiolaki (gümnaasiumiseadus) (629/1998);
laki ammatillisesta koulutuksesta (kutseõppe seadus) (630/1998);
laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (täiskasvanute kutseõppe seadus) (631/1998);
Immattikorkeakoululaki (kutsekõrgkoolide seadus) (351/2003) ning
yliopistolaki (ülikooliseadus) (558/2009).

IT: kuninglik dekreet nr 1592/1933 (keskharidusseadus);
seadus nr 243/1991 (riigi ajutine toetus eraülikoolidele);
CNVSU (Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario) resolutsioon nr 20/2003
ning
Vabariigi Presidendi dekreet 25/1998.

SK: seadus nr 245/2008 hariduse kohta;
seadus nr 131/2002 ülikoolide kohta, artiklid 2, 47 ja 49a, ning
seadus nr 596/2003 riigi haldustegevuse ja koolide omavalitsemise kohta hariduse valdkonnas,
artikkel 16.

Reservatsioon nr 15 – keskkonnateenused

Sektor: keskkonnateenused: pinnase- ja jäätmehooldus

Tegevusala liigitus: CPC 9401, 9402, 9403, 94060

Reservatsiooni liik: turulepääs

Jaotis: piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

DE: jäätmekäitlusteenuste osutamine, välja arvatud nõustamisteenused, ning mulla kaitse ja saastatud mulla harimisega seotud teenuste osutamine, välja arvatud nõustamisteenused.

Reservatsioon nr 16 – finantsteenused

Sektor: finantsteenused

Tegevusala liigitus:

võrdne kohtlemine

kõrgem juhtkond ja juhatus

Reservatsiooni liik: turulepääs

võrdne kohtlemine

kõrgem juhtkond ja juhatus

Jaotis: investeerimise liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Kõik finantsteenused

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs:

EL: nõuda mittediskrimineerivatel alustel, et finantsasutuse (välja arvatud filiaali) asutamisel Euroopa Liidu liikmesriigis tuleb kasutada konkreetset õiguslikku vormi.

b) Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

EL, välja arvatud **CY, LV, LT, MT** ja **PL**: kindlustusteenuste ja kindlustusega seotud teenuste osutamiseks, välja arvatud:

- i) otsekindlustusteenused (sealhulgas kaaskindlustus) ja otsekindlustuse vahendamine selliste riskide kindlustamisel, mis on seotud:
 - meretranspordi ja kommertslennunduse, kosmoselendude ja -veoga (sealhulgas satelliidid), kusjuures sellise kindlustusega kaetakse üks või kõik järgmisest: veetavad kaubad, kaupu vedav sõiduk ja vedamisest tulenevad kohustused, ning
 - rahvusvahelises transiidis olevate kaupadega;
- ii) edasikindlustus ja retrosessioon ning
- iii) kindlustuse abiteenused.

BG: välisriigi kindlustusandjad ei või sõlmida otse kaupade transpordikindlustus-, sõidukikindlustus- ega vastutuskindlustuslepinguid seoses Bulgaarias asuvate riskidega.

CY: kindlustusteenuste ja kindlustusega seotud teenuste osutamiseks, välja arvatud:

- i) otsekindlustusteenused (sh kaaskindlustus) selliste riskide kindlustamisel, mis on seotud:
 - meretranspordi ja kommertslennunduse, kosmoselendude ja -veoga (sealhulgas satelliidid), kusjuures sellise kindlustusega kaetakse üks või kõik järgmisest: veetavad kaubad, kaupu vedav sõiduk ja vedamisest tulenevad kohustused, ning
 - rahvusvahelises transiidis olevate kaupadega;
- ii) kindlustuse vahendamine;
- iii) edasikindlustus ja retrosessioon ning
- iv) kindlustuse abiteenused.

FR: maismaatranspordiga seotud riskide kindlustamise lepinguid võivad sõlmida üksnes Euroopa Liidus asutatud kindlustusseltsid.

Kehtivad meetmed:

FR: article L 310-10 du code des assurances.

IT: kaupade transpordikindlustuse, sõidukikindlustus- ja vastutuskindlustuslepinguid seoses Itaalias asuvate riskidega võivad sõlmida üksnes Euroopa Liidus asutatud kindlustusandjad, välja arvatud rahvusvahelise transpordi puhul, mis hõlmab importi Itaaliasse.

Kehtivad meetmed:

IT: 7. septembri 2005. aasta seadusandlik dekreet nr 209 (erakindlustuse seadustik), artikkel 29.

IT: tegevuskohanõue ja aktuaariteenuste piiriülese osutamise piiramine.

Kehtivad meetmed:

IT: seadus nr 194/1942 aktuaari elukutse kohta.

MT, LT ja LV: kindlustusteenuste ja kindlustusega seotud teenuste osutamiseks, välja arvatud:

- i) otsekindlustusteenused (sh kaaskindlustus) selliste riskide kindlustamisel, mis on seotud:
 - meretranspordi ja kommertslennunduse, kosmoselendude ja -veoga (sealhulgas satelliidid), kusjuures sellise kindlustusega kaetakse üks või kõik järgmisest: veetavad kaubad, kaupu vedav sõiduk ja vedamisest tulenevad kohustused, ning
 - rahvusvahelises transiidis olevate kaupadega;
- ii) edasikindlustus ja retrosessioon ning
- iii) kindlustuse abiteenused.

PL: kindlustusteenuste ja kindlustusega seotud teenuste osutamiseks, välja arvatud:

- i) otsekindlustusteenused (sealhulgas kaaskindlustus) selliste riskide kindlustamisel, mis on seotud rahvusvahelises transiidis oleva kaubaga, ning
- ii) riskide edasikindlustus ja retrotsessioon kaupade rahvusvahelises kaubanduses.

PT: õhu- ja meretranspordikindlustuse lepinguid, millega kaetakse kaubad, õhusõidukid, laevad ja vastutus, võivad sõlmida üksnes Euroopa Liidus asutatud ettevõtjad.

Portugalis võivad sellise kindlustusäri vahendajana tegutseda üksnes Euroopa Liidus asutatud isikud või äriühingud.

Kehtivad meetmed:

PT: dekreetseaduse nr 94-B/98 artikkel 7 ning dekreetseaduse nr 144/2006 artikkel 7.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

DE: kui välisriigi kindlustusandja on asutanud Saksamaal filiaali, võib ta sõlmida Saksamaal rahvusvahelise transpordi kindlustuslepinguid ainult Saksamaal asutatud filiaali kaudu.

Kehtivad meetmed:

DE: § 43 Abs. 2 Luftverkehrsgesetz (LuftVG) ning § 105 Abs. 1 Luftverkehrszulassungsordnung (LuftVZO).

ES: töötamiseks aktuaari kutsealal peab olema täidetud elukohanõue või olema kaheaastane töökogemus.

HU: kindlustusseltsid, mis ei ole asutatud Euroopa Liidus, võivad osutada Ungari territooriumil otsekindlustusteenuseid üksnes Ungaris registreeritud filiaali kaudu.

Kehtivad meetmed:

HU: 2003. aasta seadus nr LX.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus ning piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

FI: kindlustusmaakleriteenuste osutamise tingimuseks on alaline tegevuskoht Euroopa Liidus.

Otsekindlustuse (sh kaaskindlustuse) teenuseid võivad pakkuda üksnes kindlustusandjad, kelle peakontor asub Euroopa Liidus või kellel on filiaal Soomes.

Vähemalt pooled kohustusliku pensionikindlustuse teenuseid osutava kindlustusandja juhatuse ja järelevalvenõukogu liikmetest ning kõnealuse kindlustusandja tegevdirektor peavad elama EMP riigis, välja arvatud juhul, kui pädevad asutused on teinud erandi. Välisriigi kindlustusandjatel ei ole võimalik saada Soomes filiaalina tegevusluba, et osutada kohustusliku pensionikindlustuse teenuseid. Vähemalt ühe audiitori alaline elukoht peab olema EMP riigis.

Teiste kindlustusandjate puhul peab vähemalt üks juhatuse ja järelevalvenõukogu liikmetest ning tegevdirektor elama EMP riigis. Vähemalt ühe audiitori alaline elukoht peab olema EMP riigis.

Jaapani kindlustusandja peamaakleri elukoht peab olema Soomes, välja arvatud juhul, kui kindlustusandja peakontor asub Euroopa Liidus.

Kehtivad meetmed:

FI: laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (seadus välisriikide kindlustusandjate kohta) (398/1995);

vakuutusyhtiölaki (kindlustusandjate seadus) (521/2008);

laki vakuutusedustuksesta (seadus kindlustusvahenduse kohta) (570/2005) ning

laki työeläkevakuutusyhtiöistä (seadus kohustusliku pensionikindlustuse teenuseid osutavate kindlustusandjate kohta) (354/1997).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs ja piiriülene teenuskaubandus –
turulepääs:

SK: välisriigi kodanikud võivad asutada kindlustusseltsi aktsiaseltsina või tegeleda Slovakkias kindlustustegevusega oma filiaalide kaudu, mille registrijärgne asukoht on Slovakkias. Mõlemal juhul on loa saamiseks vajalik järelevalveasutuse hinnang.

Kehtivad meetmed:

SK: seadus nr 39/2015 kindlustuse kohta.

c) Pangandus- ja muud finantsteenused

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

EL: investeerimisfondide vara tohivad hoida üksnes äriühingud, mille registrijärgne asukoht on Euroopa Liidus. Lepinguliste fondide, sealhulgas usaldusfondide ja – kui see on liikmesriigi õiguse alusel lubatud – investeerimisettevõtjate juhtimiseks tuleb asutada eraldi fondivalitseja, kelle peakontor ja registrijärgne asukoht on samas Euroopa Liidu liikmesriigis.

Kehtivad meetmed:

EL: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/65/EÜ vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiividega 2010/78/EL, 2011/61/EL, 2013/14/EL ja 2014/91/EL ning

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiviga 2011/61/EL alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta, mida on muudetud direktiiviga 2013/14/EL ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiviga 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta.

SK: Slovakkias võivad osutada investeerimisteenuseid haldusettevõtjad, mis on õigusliku vormi poolest aktsiaseltsid (mitte filiaalid), millel on seadusega ette nähtud omakapital.

Kehtivad meetmed:

SK: seadus nr 566/2001 väärtpaberite ja investeerimisteenuste kohta ning seadus nr 483/2001 pankade kohta.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus ning piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

EE: hoiuste vastuvõtmiseks on nõutav finantsinspektsiooni luba ja registreerimine aktsiaseltsi, tütarettevõtja või filiaalina vastavalt Eesti õigusele.

Kehtivad meetmed:

EE: krediidasutuste seadus, § 206 ja § 21.

FI: pangateenuste osutajate puhul peab vähemalt ühe asutaja, juhatuse liikme, järelevalvenõukogu liikme, tegevdirektori ning krediidasutuse allkirjaõigusega isiku alaline elukoht olema EMP riigis. Vähemalt ühe audiitori alaline elukoht peab olema EMP riigis. Makseteenuste osutamiseks võidakse nõuda alalist või peamist elukohta Soomes.

Kehtivad meetmed:

FI: laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista (seadus kommertspankade ja muude osühingu vormi kasutavate krediidasutuste kohta) (1501/2001); säästöpankkilaki (hoiupangaseadus) (1502/2001); laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista (seadus ühistupankade ja muude ühistupanga vormi kasutavate krediidasutuste kohta) (1504/2001); laki hypoteekkiyhdistyksistä (seadus hüpoteegiühingute kohta) (936/1978); maksulaitoslaki (makseasutuste seadus) (297/2010); laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa (seadus välisriikide makseasutuste tegevuse kohta Soomes) (298/2010) ning laki luottolaitostoiminnasta (krediidasutuste seadus) (121/2007).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs:

IT: *consulenti finanziari* (finantskonsultant) teenused.

Kehtivad meetmed:

IT: CONSOBi 29. oktoobri 2007. aasta määrus nr 16190 vahendajate kohta, artiklid 91–111.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus ning piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

LT: pensionifondide varade hoidjateks võivad olla ainult pangad, kellel on Leedus registreeritud asukoht või filiaal ning neil on õigus osutada EMP riikides investeerimisteenuseid. Vähemalt üks panga juhtidest peab rääkima leedu keelt ja elama alaliselt Leedus.

Kehtivad meetmed:

LT: Leedu Vabariigi 30. märtsi 2004. aasta pangaseadus nr IX-2085;

4. juuli 2003. aasta seadus nr IX-1709 ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate kohta ning

3. juuni 1999. aasta seadus nr VIII-1212 täiendava vabatahtliku pensionikogumise kohta.

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

EL, välja arvatud **BE, CY, EE, LT, LV, MT, RO** ja **SI**: panga- ja muude finantsteenuste osutamiseks, välja arvatud:

- i) finantsteabe esitamine ja edasiandmine ning finantsandmete töötlemine ja sellega seotud tarkvara teiste finantsteenuste osutajate poolt ning
- ii) E jao 5. alajao artiklis 8.59 esitatud panga- ja muude finantsteenuste (välja arvatud kindlustus) määratluse punkti a alapunktis ii kirjeldatud panga- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud finantsabiteenused, välja arvatud selles alapunktis kirjeldatud vahendamine.

BE: panga- ja muude finantsteenuste osutamiseks, välja arvatud finantsteabe esitamine ja edasiandmine ning finantsandmete töötlemine ja sellega seotud tarkvara teiste finantsteenuste osutajate poolt;

CY: panga- ja muude finantsteenuste osutamiseks, välja arvatud:

- i) kauplemine vabalt võõrandatavate väärtpaberitega oma arvel või klientide nimel kas börsil või reguleerimata väärtpaberiturul või muul moel;
- ii) finantsteabe esitamine ja edasiandmine ning finantsandmete töötlemine ja sellega seotud tarkvara teiste finantsteenuste osutajate poolt ning
- iii) E jao 5. alajao artiklis 8.59 esitatud panga- ja muude finantsteenuste (välja arvatud kindlustus) määratluse punkti a alapunktis ii kirjeldatud panga- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud finantsabiteenused, välja arvatud selles alapunktis kirjeldatud vahendamine.

EE ja LT: panga- ja muude finantsteenuste osutamiseks, välja arvatud:

- i) hoiuste vastuvõtmine;

- ii) igat liiki laenud;
- iii) kapitalirent;
- iv) kõik makse- ja arveldusteenused; tagatised ja kohustused;
- v) kauplemine oma arvel või klientide nimel kas börsil või reguleerimata väärtpaberiturul;
- vi) osalemine igat liiki väärtpaberite emissioonides, sealhulgas väärtpaberite emissiooni garanteerimine ja väärtpaberite pakkumine agendina (kas riigi- või erasektoris) ning nende tegevustega seotud teenuste osutamine;
- vii) rahaturumaakleri tegevus;
- viii) vara haldamine, nagu raha- või väärtpaberiportfelli haldamine, kõikide ühisinvesteeringute valitsemise vormid ning hooldus-, hoiustamis- ja usaldusteenused;
- ix) finantsvarade, sealhulgas väärtpaberite, tuletisväärtpaberite ja teiste vabalt kaubeldavate maksevahenditega seotud arveldus- ja kliiringteenused;

- x) finantsteabe esitamine ja edasiandmine ning finantsandmete töötlemine ja sellega seotud tarkvara pakkumine ning
- xi) E jao 5. alajao artiklis 8.59 esitatud panga- ja muude finantsteenuste (välja arvatud kindlustus) määratluse punkti a alapunktis ii kirjeldatud panga- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud finantsabiteenused, välja arvatud selles alapunktis kirjeldatud vahendamine.

LV: panga- ja muude finantsteenuste osutamiseks, välja arvatud:

- i) osalemine igat liiki väärtpaberite emissioonides, sealhulgas väärtpaberite emissiooni garanteerimine ja väärtpaberite pakkumine agendina (kas riigi- või erasektoris) ning nende tegevustega seotud teenuste osutamine;
- ii) finantsteabe esitamine ja edasiandmine ning finantsandmete töötlemine ja sellega seotud tarkvara teiste finantsteenuste osutajate poolt ning
- iii) E jao 5. alajao artiklis 8.59 esitatud panga- ja muude finantsteenuste (välja arvatud kindlustus) määratluse punkti a alapunktis ii kirjeldatud panga- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud finantsabiteenused, välja arvatud selles alapunktis kirjeldatud vahendamine.

MT: panga- ja muude finantsteenuste osutamiseks, välja arvatud:

- i) hoiuste vastuvõtmine;
- ii) igat liiki laenud;
- iii) finantsteabe esitamine ja edasiandmine ning finantsandmete töötlemine ja sellega seotud tarkvara teiste finantsteenuste osutajate poolt ning
- iv) E jao 5. alajao artiklis 8.59 esitatud panga- ja muude finantsteenuste (välja arvatud kindlustus) määratluse punkti a alapunktis ii kirjeldatud panga- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud finantsabiteenused, välja arvatud selles alapunktis kirjeldatud vahendamine.

RO: panga- ja muude finantsteenuste osutamiseks, välja arvatud:

- i) hoiuste vastuvõtmine;
- ii) igat liiki laenud;

- iii) tagatised ja kohustused;
- iv) rahaturumaakleri tegevus;
- v) finantsteabe esitamine ja edasiandmine ning finantsandmete töötlemine ja sellega seotud tarkvara pakkumine ning
- vi) E jao 5. alajao artiklis 8.59 esitatud panga- ja muude finantsteenuste (välja arvatud kindlustus) määratluse punkti a alapunktis ii kirjeldatud panga- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud finantsabiteenused, välja arvatud selles alapunktis kirjeldatud vahendamine.

SI: panga- ja muude finantsteenuste osutamiseks, välja arvatud:

- i) igat liiki laenud;
- ii) omamaiste juriidiliste isikute ja füüsilisest isikust ettevõtjate poolne tagatiste ja kohustuste vastuvõtmine välisriigi krediidasutustelt;
- iii) finantsteabe esitamine ja edasiandmine ning finantsandmete töötlemine ja sellega seotud tarkvara teiste finantsteenuste osutajate poolt ning
- iv) E jao 5. alajao artiklis 8.59 esitatud panga- ja muude finantsteenuste (välja arvatud kindlustus) määratluse punkti a alapunktis ii kirjeldatud panga- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud finantsabiteenused, välja arvatud selles alapunktis kirjeldatud vahendamine.

Reservatsioon nr 17 – tervishoiu- ja sotsiaalteenused

Sektor: tervishoiu- ja sotsiaalteenused

Tegevusala liigitus: CPC 93, 931, välja arvatud 9312, 93191 osa, 9311, 93192, 93193, 93199

Reservatsiooni liik: turulepääs

võrdne kohtlemine

enamsoodustusrežiim

kõrgem juhtkond ja juhatus

tulemuslikkusnõuete keelamine

Jaotis: investeerimise liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

- a) **Tervishoiuteenused – haigla- ja kiirabi teenused, raviasutuste teenused (CPC 93, 931, välja arvatud 9312, 93191 osa, 9311, 93192, 93193, 93199)**

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, tulemuslikkusnõuete keelamine, kõrgem juhtkond ja juhatus:

EL: kõikide selliste tervishoiuteenuste osutamiseks, mida rahastab avalik sektor või mis saavad mis tahes vormis riigiabi ja mida ei loeta seetõttu erasektori rahastatavateks teenusteks.

EL: kõikide erasektori rahastatavate tervishoiuteenuste jaoks, välja arvatud erasektori rahastatavad haigla- ja kiirabi teenused ning muud raviasutuste teenused kui haiglateenused. Eraettevõtjatelt võidakse nõuda erasektori rahastatavas tervishoiuvõrgus osalemiseks mittediskrimineerivatel alustel antud kontsessiooni. Võidakse kohaldada majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, transporditaristu, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine ja uute töökohtade loomine.

Reservatsioon ei kehti tervishoiualaste kutseteenuste osutamise suhtes, sealhulgas teenused, mida osutavad arstid, hambaarstid, ämmaemandad, meditsiiniõed, füsioterapeudid, parameedikud ja psühholoogid, mis on hõlmatud muude reservatsioonidega (CPC 931, välja arvatud 9312, 93191 osa).

AT, PL ja SI: erasektori rahastatavate kiirabiteenuste osutamine (CPC 93192).

BE ja UK: erasektori rahastatavate kiirabi- ja raviasutuste teenuste, välja arvatud haiglateenused, osutamine (CPC 93192, 93193).

BG, CY, CZ, FI, MT ja SK: erasektori rahastatavate haigla-, kiirabi- ja raviasutuste teenuste, välja arvatud haiglateenuste osutamine (CPC 9311, 93192, 93193).

FI: muude tervishoiuteenuste (CPC 93199) pakkumine.

Kehtivad meetmed:

CZ: seadus nr 372/2011 Sb tervishoiuteenuste ja nende osutamise tingimuste kohta.

FI: laki yksityisestä terveydenhuollosta (seadus erasektori osutatavate tervishoiuteenuste kohta) (152/1990).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kõrgem juhtkond ja juhatus, tulemuslikkusnõuete keelamine:

DE: sotsiaalkindlustusteenuste osutamine Saksamaa sotsiaalkindlustussüsteemi raames, kus teenuseid võivad pakkuda eri äriühingud või üksused, millega kaasneb konkurents, ja seega ei ole asjaomaste teenuste puhul tegemist „teenustega, mida osutatakse üksnes valitsuse ülesannete täitmisel“. Võimaldada kahepoolse kaubanduslepingu raames soodsamat kohtlemist seoses tervishoiu- ja sotsiaalteenuste osutamisega (CPC 93).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

DE: erasektori rahastatavate Saksamaa relvajõudude haiglate omandiõigus.

Õigus erastada muud peamised erasektori rahastatavad haiglad (CPC 93110).

FR: erasektori rahastatud laboratoorse analüüsi ja uuringu teenuste osutamiseks.

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

FR: erasektori rahastatud laboratoorse analüüsi ja uuringu teenuste osutamine (CPC 9311 osa).

Kehtivad meetmed:

FR: Article L 6213-1 à 6213-6 du Code de la Santé Publique.

b) Tervishoiu- ja sotsiaalteenused, sealhulgas pensionikindlustus

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

EL, välja arvatud **HU**: nõuda teenuseosutajatelt liikmesriigi territooriumil asutamist või füüsilist kohalolekut ja piirata tervishoiu- ja sotsiaalteenuste piiriülest osutamist väljastpoolt liikmesriikide territooriumi, samuti tegevusi või teenuseid, mis moodustavad osa riiklikust pensioni- või sotsiaalkindlustussüsteemist. Reservatsioon ei kehti tervishoiualaste kutseteenuste osutamise suhtes, sealhulgas teenused, mida pakuvad arstid, hambaarstid, ämmaemandad, meditsiiniõed, füsioterapeudid, parameedikud ja psühholoogid, mis on hõlmatud muude reservatsioonidega (CPC 931, välja arvatud 9312, 93191 osa).

HU: avaliku sektori rahastatavate haigla- ja kiirabiteenuste ning muude raviasutuste kui haiglate teenuste piiriülene osutamine väljastpoolt riigi territooriumi (CPC 9311, 93192, 93193).

c) Sotsiaalteenused, sealhulgas pensionikindlustus

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatas, tulemuslikkusnõuete keelamine:

EL: kõikide selliste sotsiaalteenuste osutamine, mida rahastab avalik sektor või mis saavad mis tahes vormis riigiabi ja mida ei loeta seetõttu erasektori rahastatavateks teenusteks, ning tegevus või teenused, mis moodustavad osa riiklikust pensioni- või sotsiaalkindlustussüsteemist. Eraettevõtjalt võidakse nõuda erasektori rahastatavas sotsiaalvõrgus osalemiseks mittediskrimineerivatel alustel antud kontsessiooni. Võidakse kohaldada majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, transporditaristu, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine ja uute töökohtade loomine.

BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, PT ja UK: erasektori rahastatavate sotsiaalteenuste, välja arvatud sanatooriumide, puhkekodude ja vanadekodude teenuste osutamine.

CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK ja SI: erasektori rahastatavate sotsiaalteenuste osutamine.

DE: Saksamaa sotsiaalkindlustussüsteem, kus teenuseid võivad pakkuda eri äriühingud või üksused, millega kaasneb konkurents, ja seega ei pruugi asjaomased teenused olla hõlmatud määratlusega „teenused, mida osutatakse üksnes valitsuse ülesannete täitmisel“.

Kehitavad meetmed:

FI: laki yksityisistä sosiaalipalveluista (seadus erasektori osutatavate sotsiaalteenuste kohta) (922/2011).

IE: Health Act 2004 (S. 39) ning
Health Act 1970 (as amended –S.61A).

IT: seadus nr 833/1978 riikliku tervishoiusüsteemi loomise kohta;
seadusandlik dekreet nr 502/1992 tervishoiuvaldkonna korralduse kohta ning
seadus nr 328/2000 sotsiaalteenuste reformi kohta.

Reservatsioon nr 18 – turismi- ja reisieenused

Sektor: giiditeenused, tervishoiu- ja sotsiaalteenused
Tegevusala liigitus: CPC 7472
Reservatsiooni liik: võrdne kohtlemine
enamsoodustusrežiim
Jaotis: investeerimise liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine ja piiriülene teenuskaubandus – võrdne kohtlemine:

FR: nõuda giiditeenuste osutamiseks oma territooriumil Euroopa Liidu liikmesriigi kodakondsust.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – enamsoodustusrežiim ja piiriülene teenuskaubandus – enamsoodustusrežiim:

LT: kui Jaapan lubab Leedu kodanikel osutada giiditeenused, lubab Leedu Jaapani kodanikel osutada giiditeenuseid samadel tingimustel.

Reservatsioon nr 19 – meelelahutus-, kultuuri- ja sporditeenused

Sektor:	meelelahutus-, kultuuri- ja sporditeenused
Tegevusala liigitus:	CPC 962, 963, 9619, 964
Reservatsiooni liik:	turulepääs võrdne kohtlemine kõrgem juhtkond ja juhatus tulemuslikkusnõuete keelamine
Jaotis:	investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Raamatukogud, arhiivid, muuseumid ja muud kultuuriteenused (CPC 963)

EL, välja arvatud **AT** ja investeerimise eesmärgil **LT**: raamatukogude, arhiivide, muuseumide ja muude kultuuriteenuste osutamine.

AT ja **LT**: asutamiseks võidakse nõuda luba või kontsessiooni.

b) Meelelahutusteenused (sealhulgas teatrite, ansamblite ja tsirkuste teenused) (CPC 9619, 964, välja arvatud 96492)

EL, välja arvatud **AT** ja **SE**: meelelahutusteenuste (sealhulgas teatrite, ansamblite, tsirkuste ja diskoteekide teenused) piiriülene osutamine.

CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI ja **SK**: seoses meelelahutusteenuste (sealhulgas teatrite, ansamblite, tsirkuste ja diskoteekide teenused) piiriülese osutamisega.

BG: järgmiste meelelahutusteenuste osutamine: tsirkuste, lõbustusparkide ja sarnaste meelelahutusasutuste teenused, tantsusaalide, diskoteekide ja tantsuõpetajate teenused ning muud meelelahutusteenused.

EE: muude meelelahutusteenuste osutamine, välja arvatud kinode teenused.

LT ja **LV:** kõikide meelelahutusteenuste osutamine, välja arvatud kino käitamise teenused.

CY, CZ, LV, PL, RO ja **SK:** spordi- ja muude vabaajateenuste piiriülene osutamine.

c) Uudiste- ja meediaagentuurid (CPC 962)

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

FR: välisosalus prantsuskeelseid väljaandeid kirjastavates äriühingutes ei tohi olla suurem kui 20 % äriühingu kapitalist või hääleõigusest. Jaapani meediaagentuuride asutamisel kohaldatakse riigisisestes õigusnormides sätestatud tingimusi. Meediaagentuuride asutamisel välisinvestorite poolt kohaldatakse vastastikkuse põhimõtet.

Kehtivad meetmed:

FR: ordonnance n° 45-2646 du 2 novembre 1945 portant réglementation provisoire des agences de presse ning
loi n° 86-897 du 1 août 1986 portant réforme du régime juridique de la presse.

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs:

HU: uudiste- ja meediaagentuuride teenuste osutamiseks.

d) Hasartmängude ja kihlvedude korraldamise teenused (CPC 96492)

EL, välja arvatud **MT**: hasartmänguteenuste osutamine, mis hõlmab rahalise panusega õnnemänge, sealhulgas eeskätt loteriid, kraapimisloteriid, kasiinodes pakutavaid hasartmänguteenuseid, mängusaale või litsentsitud ruume, kihlveoteenuseid, bingoteenuseid ning heategevusorganisatsioonide või mittetulundusühingute pakutavaid või neile tulu toovaid hasartmänguteenuseid.

Reservatsiooni ei kohaldata osavusmängude suhtes, mänguautomaatide suhtes, mis ei väljasta auhindu või mis väljastavad auhindu üksnes tasuta mängude kujul, ja reklaammängude suhtes, mille ainus eesmärk on elavdada käesoleva erandiga hõlmamata kaupade või teenuste müüki.

Reservatsioon nr 20 – transporditeenused ja transpordi abiteenused

Sektor: transporditeenused

Reservatsiooni liik: turulepääs

võrdne kohtlemine

enamsoodustusrežiim

tulemuslikkusnõuete keelamine

kõrgem juhtkond ja juhatus

Jaotis: investeerimise liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Meretransport – muu kaubanduslik tegevus, mida harrastatakse laevalt

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, tulemuslikkusnõuete keelamine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

EL: merelaevade ja siseveelaevade meeskonna liikmete kodakondsus.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kõrgem juhtkond ja juhatus:

EL, välja arvatud LV ja MT: laeva registreerimiseks ja lipuriigiks oleva laevastiku käitamiseks (kogu kaubanduslik merendustegevus, millega tegeletakse merelaevalt, sealhulgas kalandus, vesiviljelus ja kalandusega seotud teenused; rahvusvaheline reisijate- ja kaubavedu (CPC 721) ning meretranspordi abiteenused).

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

EL: seoses Jaapaniga, kui Jaapani võetud meede või ametlik otsus piirab või keelab Euroopa Liidu laevandusettevõtjatel siseneda Jaapani sadamatesse või laadida ja lossida lasti Jaapanis.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs:

MT: kehtivad ainuõigused Itaalia kaudu Mandri-Euroopaga sisse seatud mereühenduse suhtes (CPC 7213, 7214, 742 osa, 745, 749 osa).

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

SK: teenuse osutamist võimaldava tegevusloa taotlemiseks peab välisinvestorite peamine tegevuskoht asuma Slovakkia Vabariigis (CPC 722).

b) Meretranspordi abiteenused

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus ning piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

EL: lootsi- ja sildumisteenuste osutamine. Selguse huvides tuleb märkida, et olenemata kriteeriumidest, mida võidakse kohaldada laevade registreerimise suhtes Euroopa Liidu liikmesriigis, jätab Euroopa Liit endale õiguse näha ette, et lootsi- ja sildumisteenuseid võivad pakkuda üksnes Euroopa Liidu liikmesriikide riiklikesse registritesse kantud laevad (CPC 7452).

EL, välja arvatud LT ja LV: puksiirteenuseid võivad osutada üksnes Euroopa Liidu liikmesriigi lippu kandvad laevad (CPC 7214).

LT: lootsi- ja sildumisteenuseid ning puksiirteenuseid võivad osutada üksnes Leedu juriidilised isikud või Leedus filiaali omavad Euroopa Liidu liikmesriikide juriidilised isikud, kellel on Leedu meresõiduohutuse ameti välja antud sertifikaat (CPC 7214).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs ja piiriülene teenuskaubandus –
turulepääs:

BE: veoste käitlemise teenuseid võivad osutada üksnes kuningliku dekreediga kindlaks määratud akrediteeritud töötajad, kellel on õigus töötada sadamaaladel (CPC 741).

Kehtivad meetmed:

BE: loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire;

arrêté royal du 12 janvier 1973 instituant une Commission paritaire des ports et fixant sa dénomination et sa compétence;

arrêté royal du 4 septembre 1985 portant agrément d'une organisation d'employeur (Anvers);

arrêté royal du 29 janvier 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Gand);

arrêté royal du 10 juillet 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Zeebrugge);

arrêté royal du 1er mars 1989 portant agrément d'une organisation d'employeur (Ostende) ja

arrêté royal du 5 juillet 2004 relatif à la reconnaissance des ouvriers portuaires dans les zones portuaires tombant dans le champ d'application de la loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire, tel que modifié.

c) Siseveetransport ja siseveetranspordi abiteenused

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kõrgem juhtkond ja juhatus, tulemuslikkusnõuete keelamine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim:

EL: reisijate ja kaupade siseveetransport (CPC 722) ning siseveetranspordi abiteenused.

Selguse huvides tuleb märkida, et see reservatsioon hõlmab ka kabotaažiteenuste osutamist siseveeteedel (CPC 722).

d) Raudteetransport ja raudteetranspordi abiteenused

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

EL: reisijate ja kaupade raudteetransport (CPC 711).

FI: raudteetranspordi piiriüleseks osutamiseks. Reisijateveoteenuste osutamiseks raudteel kehtivad Helsingi piirkonnas kuni 2017. aastani ja mujal kuni 2019. aastani ainuõigused (mis on antud 100 % riigi omandis olevale ettevõtjale VR-Group Ltd), mida on võimalik uuendada (CPC 7111, 7112).

LT: raudteetranspordivahendite hooldus- ja remonditeenuste korral kehtib riigi monopol (CPC 86764, 86769, 8868 osa).

SE (üksnes turulepääsuga seoses): raudteetranspordivahendite hooldus- ja remonditeenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi, kui investor kavatses rajada oma terminali taristurajatised. Põhikriteeriumid: ruumi- ja võimsuspiirangud (CPC 86764, 86769, 8868 osa).

Kehtivad meetmed:

FI: rautatielaki (raudteeseadus) (304/2011).

SE: planeerimis- ja ehitusseadus (2010:900)

e) Maanteetransport (reisijate- ja kaubaveoteenused, rahvusvahelised veoautoveoteenused) ja maanteetranspordi abiteenused.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus ning piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

EL:

- i) nõuda asutamist ja piirata maanteetransporditeenuste piiriülest osutamist (CPC 712);
- ii) võtta vastu ja jätta kehtima meetmeid, millega piiratakse kabotaažiteenuste pakkumist Euroopa Liidu liikmesriigis mõnes teises Euroopa Liidu liikmesriigis asutatud välisinvestori poolt (CPC 712);
- iii) majandusvajaduste testi võidakse kohaldada Euroopa Liidu taksoteenuste suhtes, piirates teenuseosutajate arvu. Põhikriteeriumid: kohaldatavates õigusaktides ette nähtud kohalik nõudlus (CPC 71221).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs:

BE: seaduses saab kindlaks määrata taksoveolubade maksimaalse arvu (CPC 71221).

Kehtivad meetmed:

EL: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1071/2009, millega kehtestatakse ühiseeskirjad autoveo-ettevõtja tegevusalal tegutsemise tingimuste kohta ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 96/26/EÜ;

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1072/2009 rahvusvahelisele autoveoturule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta ning

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1073/2009 rahvusvahelisele bussiteenuste turule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 561/2006.

IT: limusiiniteenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine, mõju liiklustingimustele ja uute töökohtade loomine.

Linnadevahelise bussiveo teenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi.

Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine, mõju liiklustingimustele ja uute töökohtade loomine.

Kaubaveoteenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: kohalik nõudlus (CPC 712).

Kehtivad meetmed:

IT: seadusandlik dekreet nr 285/1992 (maanteeseadustik ja selle hilisemad muudatused), artikkel 85;

seadusandlik dekreet nr 395/2000 (reisijatevedu maanteel), artikkel 8;

seadus nr 21/1992 (raamseadus, mis käsitleb mitteregulaarset avalikku reisijatevedu maanteel);

seadus nr 218/2003 (reisijatevedu koos juhiga renditud bussidega), artikkel 1, ning

seadus nr 151/1981 (kohaliku ühistranspordi raamseadus).

PT: reisijateveo valdkonnas kohaldatakse limusiiniteenuste osutamisel majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine, mõju liiklustingimustele ja uute töökohtade loomine (CPC 712).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

LV: reisijate- ja kaubaveoteenuste osutamiseks on vaja luba, mida ei anta välismaal registreeritud sõidukitele. Asutatud üksused peavad kasutama riigis registreeritud sõidukeid (CPC 712).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

BG: reisijate- ja kaubaveoks võib ainuõiguse ja/või loa anda üksnes Euroopa Liidu liikmesriigi kodanikele ja Euroopa Liidu juriidilistele isikutele, kelle peakontor asub Euroopa Liidus. Nõutav on asutamine juriidilise isikuna. Füüsilistel isikutel peab olema Euroopa Liidu liikmesriigi kodakondsus (CPC 712).

MT: avalik bussiveoteenus: kogu võrgu suhtes kohaldatakse kontsessiooni, mis hõlmab avaliku teenindamise kohustust kanda hoolt teatud ühiskonnarühmade (nagu õpilased ja eakad) eest (CPC 712).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

FI: maanteetransporditeenuste osutamiseks on vaja luba, mida ei anta välismaal registreeritud sõidukitele (CPC 712).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

FR: Euroopa Liitu mittekuuluvatel investoritel ei ole lubatud osutada linnadevahelise bussiveo teenuseid (CPC 712).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs:

ES: reisijateveo puhul kohaldatakse CPC 7122 all osutatavate teenuste suhtes majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: kohalik nõudlus. Linnadevahelise bussiveo teenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine, mõju liiklustingimustele ja uute töökohtade loomine.

SE: maanteetranspordivahendite hooldus- ja remonditeenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi, kui investor kavatseb rajada oma terminali taristurajatised. Põhikriteeriumid: ruumi- ja võimsuspiirangud (CPC 6112, 6122, 86764, 86769, 8867 osa).

SK: kaubaveo puhul kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: kohalik nõudlus (CPC 712).

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs:

BG: nõuda maanteetranspordiga seotud tugiteenuste kehtestamist (CPC 744).

Kehtivad meetmed:

EL: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1071/2009, millega kehtestatakse ühiseeskirjad autoveo-ettevõtja tegevusalal tegutsemise tingimuste kohta ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 96/26/EÜ;

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1072/2009 rahvusvahelisele autoveoturule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta ning

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1073/2009 rahvusvahelisele bussiteenuste turule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 561/2006.

FI: laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä (seadus kaubaveo kohta maanteedel) (693/2006) ning ajoneuvolaki (sõidukite seadus) (1090/2002).

SE: planeerimis- ja ehitusseadus (2010:900)

f) Kosmosetransport ja kosmoselaeva rentimine

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, tulemuslikkusnõuete keelamine, kõrgem juhtkond ja juhatuse ning piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

EL: kosmosetransporditeenused ja kosmoselaevade rentimine (CPC 733, 734 osa).

g) Enamsoodustusrežiim

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – enamsoodustusrežiim ja piiriülene teenuskaubandus – enamsoodustusrežiim:

i) transport (kabotaaž), välja arvatud meretransport

FI: diferentseeritud kohtlemise võimaldamine riigile vastavalt kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele, mille alusel ei kohaldata välisriigis registreeritud sõidukite suhtes üldist keeldu osutada kabotaažiteenuseid (sealhulgas kombineeritud vedu, maantee- ja raudteetransport) Soomes vastastikkuse põhimõttel (CPC 711 osa, 712 osa, 722 osa).

ii) meretranspordi tugiteenused

BG: kui Jaapan lubab Bulgaaria teenuseosutajatel pakkuda oma mere- ja jõesadamates veoste käitlemise teenuseid ning hoiustamis- ja laoteenuseid, sealhulgas konteinerite ja konteinerites sisalduva kaubaga seotud teenuseid, lubab Bulgaaria Jaapani teenuseosutajatel pakkuda oma mere- ja jõesadamates samadel tingimustel veoste käitlemise teenuseid ning hoiustamis- ja laoteenuseid, sealhulgas konteinerite ja konteinerites sisalduva kaubaga seotud teenuseid (CPC 741 osa, CPC 742 osa).

iii) laevade rentimine või kasutusrent

DE: välisriigi laevade prahtimisel Saksamaal elavate tarbijate poolt võidakse kohaldada vastastikkuse tingimust (CPC 7213, 7223, 83103).

iv) maantee- ja raudteetransport

EL: võimaldada teatavale riigile erinevat kohtlemist vastavalt Euroopa Liidu või Euroopa Liidu liikmesriikide ja kolmanda riigi vahel sõlmitud ning rahvusvahelist maanteetransporti (sealhulgas kombineeritud vedu, maantee- ja raudteetransport) ja reisijatevedu käsitlevatele kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Sellise kohtlemisega võidakse:

- reserveerida asjakohaste transporditeenuste osutamine lepinguosaliste vahel või läbi lepinguosaliste territooriumi kummagi lepinguosalise riigis registreeritud sõidukitele või lubada sellist teenust osutada vaid kõnealuste sõidukitega¹ või
- näha selliste sõidukite puhul ette maksuvabastus.

¹ Austria puhul hõlmab enamsoodustusrežiimi erandi liiklusõigustega seotud osa kõiki riike, kellega on sõlmitud või võidakse tulevikus sõlmida maanteetransporti käsitlevad kahepoolsed lepingud või muud maanteetranspordiga seotud kokkulepped.

v) maanteetransport

BG: kehtivate või tulevaste lepingute alusel võetavad meetmed, millega reserveeritakse asjaomaste transporditeenuste osutamine või piiratakse seda ning määratakse kindlaks teenuste osutamise tingimused, sh transiidiload või soodusteamaksud, Bulgaaria territooriumil või üle Bulgaaria piiri (CPC 7121, 7122, 7123).

CZ: kehtivate või tulevaste lepingute alusel võetavad meetmed, millega reserveeritakse transporditeenuste osutamine või piiratakse seda ning määratakse kindlaks tegevustingimused, sh transiidiload või soodusteamaksud seoses transporditeenustega, mida osutatakse Tšehhi Vabariiki, Tšehhi Vabariigis, läbi Tšehhi Vabariigi ja Tšehhi Vabariigist asjaomaste lepinguosaliste riikidesse (CPC 7121, 7122, 7123).

ES: Hispaanias võib keelduda kaubandusliku kohaloleku vormistamise loa andmisest sellistele teenuseosutajatele, kelle päritoluriik ei võimalda Hispaania teenuseosutajatele tõhusat turulepääsu (CPC 7123).

Kehtivad meetmed:

ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres.

HR: rahvusvahelist maanteetransporti käsitlevate kehtivate või tulevaste lepingute alusel kohaldatavad meetmed, millega reserveeritakse transporditeenuste osutamine või piiratakse seda ning määratakse kindlaks tegevustingimused, sh transiidiload või soodusteamaksud seoses transporditeenustega, mida osutatakse Horvaatiasse, Horvaatias, läbi Horvaatia ja Horvaatiast asjaomaste lepinguosaliste riikidesse (CPC 7121, 7122, 7123).

LT: kahepoolsete lepingute alusel rakendatavad meetmed, millega nähakse ette transporditeenuste sätted ja määratakse kindlaks tegevustingimused, sealhulgas kahepoolse transiidi ja muud transpordiload seoses transporditeenustega, mida osutatakse Leedu territooriumile, läbi Leedu territooriumi ja Leedu territooriumilt teiste asjaomaste lepinguosaliste territooriumidele, ning teemaksud ja -lõivud (CPC 7121, 7122, 7123).

SK: kehtivate või tulevaste lepingute alusel võetavad meetmed, millega reserveeritakse transporditeenuste osutamine või piiratakse seda ning määratakse kindlaks tegevustingimused, sealhulgas transiidiload või soodusteamaksud seoses transporditeenustega, mida osutatakse Slovaki Vabariiki, Slovaki Vabariigis, läbi Slovaki Vabariigi ja Slovaki Vabariigist asjaomaste lepinguosaliste riikidesse (CPC 7121, 7122, 7123).

vi) raudteetransport

BG, CZ ja SK: kehtivad või tulevased lepingud, millega reguleeritakse liiklusõigusi ja tegevustingimusi ning transporditeenuste osutamist Bulgaaria, Tšehhi Vabariigi ja Slovakkia territooriumil ning asjaomaste riikide vahel. (CPC 7111, 7112).

vii) lennutransport – lennutranspordi abiteenused

EL: diferentseeritud kohtlemise võimaldamine kolmandale riigile vastavalt maapealse teenindamisega seotud kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele.

viii) maantee- ja raudteetransport

EE: teatavale riigile erineva kohtlemise võimaldamine rahvusvahelist maanteetransporti (sh kombineeritud maantee- ja raudteetransport) käsitlevate kehtivate või tulevaste kahepoolsete lepingute alusel, millega reserveeritakse transporditeenuste osutamine Eestisse, Eestis, läbi Eesti ja Eestist asjaomaste lepinguosaliste riikidesse kummagi lepinguosalise riigis registreeritud sõidukitele või lubatakse sellist teenust osutada vaid kõnealuste sõidukitega ning nähakse ette selliste sõidukite maksuvabastus (CPC 711 osa, 712 osa, 721 osa).

ix) kõik reisijate- ja kaubaveoteenused, välja arvatud mere- ja õhustransport

PL: kui Jaapan lubab Poola reisijate- ja kaubaveoettevõtjatel osutada transporditeenuseid Jaapani territooriumile ja läbi Jaapani territooriumi, lubab Poola Jaapani reisijate- ja kaubaveoettevõtjatel osutada samadel tingimustel transporditeenuseid Poola territooriumile ja läbi Poola territooriumi.

Reservatsioon nr 21 – põllumajandus, kalapüük ja vesi

Sektor:	põllumajandus, jahindus, metsandus; kalapüük, vesiviljelus, kalapüügiga seotud teenused; vee kogumine, puhastamine ja -varustus.
Tegevusala liigitus:	ISIC Rev. 3.1 011, ISIC Rev. 3.1 012, ISIC Rev. 3.1 013, ISIC Rev. 3.1 014, ISIC Rev. 3.1 015, CPC 8811, 8812, 8813, välja arvatud nõustamisteenused; ISIC rev 3.1: 0501, 0502, CPC 882
Reservatsiooni liik:	turulepääs võrdne kohtlemine enamsoodustusrežiim tulemuslikkusnõuete keelamine kõrgem juhtkond ja juhatus
Jaotis:	investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Põllumajandus, jahindus, metsamajandus

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

HR: põllumajandus- ja jahindustegevus.

HU: põllumajandustegevus (ISIC Rev. 3.1 011, 3.1 012, 3.1 013, 3.1 014, 3.1 015, CPC 8811, 8812, 8813, välja arvatud nõustamisteenused).

Kehtivad meetmed:

HR: põllumajandusmaa seadus (Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne nr 152/08, nr 25/09, nr 153/09, nr 21/10, nr 39/11 ja nr 63/11), artikkel 2.

b) Kalapüük, vesiviljelus, kalapüügiga seotud teenused (ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882)

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, tulemuslikkusnõuete keelamine, enamsoodustusrežiim ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim;

EL: eelkõige ühise kalanduspoliitika ja kolmanda riigiga sõlmitud kalanduslepingute raames, mis on seotud juurdepääsuga Euroopa Liidu liikmesriikide suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni all olevate vete bioloogilistele ressurssidele ja püügipiirkondadele ning nende ressursside ja püügipiirkondade kasutamisega, sealhulgas:

- i) reguleeritakse Jaapani või kolmanda riigi laevadele eraldatud alamkvoodi raames püütud saagi lossimist Euroopa Liidu sadamates;
- ii) määratakse kindlaks äriühingu minimaalne suurus, et säilitada nii väikesemahulise püügiga tegelevad laevad kui ka rannapüügilaevad või
- iii) diferentseeritud kohtlemise võimaldamine Jaapanile või kolmandale riigile vastavalt kalandusega seotud kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele.

Töõndusliku kalapüügi loa, mis annab õiguse püüda kala Euroopa Liidu liikmesriigi territoriaalvetes, võib anda üksnes Euroopa Liidu liikmesriigi lipu all sõitvatele laevadele.

Euroopa Liidu liikmesriigi lipu all sõitva kalalaeva meeskonna liikmete kodakondsus.

Vesiviljelusrajatiste asutamine merel või siseveekogudel.

FR: isikutel, kes ei ole Euroopa Liidu kodanikud, ei saa olla osalust Prantsusmaale kuuluvas merealas kala-, kooriklooma- või vetikakasvatuse eesmärgil.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine,
enamsoodustusrežiim ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

BG: merede ja jõgede elusressursside püüki Bulgaaria sisemerealal ja territoriaalmeres peavad sooritama Bulgaaria lipu all sõitvad laevad. Välisriigi laev ei tohi tegeleda Bulgaaria majandusvööndis töendusliku kalapüügiga, välja arvatud Bulgaaria ja lipuriigi vahelise lepingu alusel. Bulgaaria majandusvööndi läbimisel ei tohi välisriigi kalalaevad hoida oma püügivahendeid töörežiimil.

c) Vee kogumine, puhastamine ja veevarustus

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine ja piiriülene
teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

EL: tegevuse jaoks, mis hõlmab teenuseid seoses kodumajapidamiste või tööstuslike, kaubanduslike või muude kasutajate jaoks vee kogumise, puhastamise ja jaotamisega, sealhulgas joogiveega varustamine ja veemajandus.

Reservatsioon nr 22 – energeetikaga seotud tegevusalad

Sektor:	energia tootmine ja sellega seotud teenused
Tegevusala liigitus:	ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 12, 120, 1200, 13, 14, 232, 233, 2330, 40, 401, 4010, 402, 4020, 4030 osa, CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, 88 osa, 887.
Reservatsiooni liik:	turulepääs võrdne kohtlemine tulemuslikkusnõuete keelamine kõrgem juhtkond ja juhatus
Jaotis:	investeeringu liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

- a) **Energiateenused – üldine (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, 40, 401, 402, 403 osa, 41; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742, 7422, 887 (välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused))**

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, tulemuslikkusnõuete keelamine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

EL: kui Euroopa Liidu liikmesriik lubab välisosalust gaasi või elektrienergia ülekandesüsteemis või nafta või gaasi torustranspordisüsteemis seoses Jaapani ettevõtetega, mida kontrollivad füüsilised isikud või ettevõtjad kolmandast riigist, kust on pärit enam kui 5 % Euroopa Liidu nafta-, maagaasi- või elektrienergiaimpordist, et tagada Euroopa Liidu kui terviku või konkreetse Euroopa Liidu liikmesriigi energiavarustuse kindlus. Reservatsiooni ei kohaldata nõustamisteenuste suhtes, mida osutatakse energiajaotusega seotud teenustena.

Reservatsioon ei kehti **HR**, **HU** ja **LT** puhul (**LT** puhul üksnes CPC 7131 korral) seoses kütuste torustranspordiga, Lätis seoses energijaotusega seotud teenustega ja Sloveenias seoses gaasijaotusega seotud teenustega (ISIC Rev. 3.1 401, 402, CPC 7131, 887, välja arvatud nõustamisteenused).

CY: puhastatud naftatoodete tootmiseks, kui investorit kontrollib füüsiline või juriidiline isik kolmandast riigist, kust on pärit enam kui 5 % Euroopa Liidu nafta- või maagaasiimpordist, samuti seoses gaasi tootmisega, gaaskütuse enda tarbeks jaotamisega magistraalvõrkude kaudu, elektrienergia tootmise, ülekandmise ja jaotamisega, kütuste torustranspordiga, muude elektrienergia ja maagaasi jaotamisega seotud teenustega kui nõustamisteenused, elektrienergia hulgemüügiteenustega ning mootorikütuste, elektrienergia ja muu gaasi kui balloongaasi jaemüügiteenustega (ISIC Rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 613, 62271, 63297, 7131 ja 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused).

FI: energia ning auru ja kuuma vee ülekandevõrgud ning jaotusvõrgud ja -süsteemid.

FI: monopolide või ainuõiguste vormis kvantitatiivsed piirangud maagaasi importimisele ning auru ja kuuma vee tootmisele ja jaotamisele. Praegu kehtivad loomulikud monopolid ja ainuõigused (ISIC Rev. 3.1 40, CPC 7131, 887, välja arvatud nõustamisteenused).

FR: elektrienergia ja gaasi ülekandesüsteemid ning nafta ja gaasi torutransport (CPC 7131).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus ning piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

BE: energiajaotuse teenused ja energiajaotusega seotud teenused (CPC 887, välja arvatud nõustamisteenused).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

BE: energia ülekandmise teenuste osutamiseks seoses juriidiliste isikute liikidega ja Belgialt ainuõigused saanud era- või avalik-õiguslike ettevõtjate kohtlemisega. Nõutav on tegevuskoht Euroopa Liidus (ISIC Rev. 3.1 4010, CPC 71310).

BG: energijaotusega seotud teenuste jaoks (CPC 88 osa).

PT: elektrienergia tootmiseks, ülekandmiseks ja jaotamiseks, gaasitootmiseks, kütuste torustranspordiks, elektrienergia hulgimüügi teenusteks, elektrienergiaks ja muu gaasi kui balloongaasi jaemüügi teenusteks ning elektrienergia ja maagaasi jaotusega seotud teenusteks. Elektrienergia- ja gaasisektori kontsessioonid antakse üksnes teatavatele äriühingutele, mille peakontor asub Portugalis, kust toimub ka äriühingu tegelik juhtimine (ISIC Rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 7131, 7422, 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused).

SK: elektrienergia tootmiseks, ülekandmiseks ja jaotamiseks, gaasi tootmiseks ja gaaskütuste jaotamiseks, auru ja kuuma vee tootmiseks ja jaotamiseks, kütuste torutranspordiks, elektrienergia, auru ja kuuma vee jae- ja hulgimüügiks ning energiajaotusega seotud teenuste osutamiseks, sealhulgas energiatõhususe, energiasäästu ja energiaauditi valdkonna teenused, on vaja luba. Kohaldatakse majandusvajaduste testi. Taotluse võib tagasi lükata üksnes juhul, kui turg on küllastunud. Nimetatud tegevuse jaoks võib anda loa üksnes füüsilisele isikule, kelle alaline elukoht on Euroopa Liidus liikmesriigis või EMP riigis, või juriidilisele isikule, kes on asutatud Euroopa Liidus või EMP riigis (ISIC Rev. 3.1 4010, 4020, 4030, CPC 7131).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

BE: kui arvata välja metallimaakide kaevandamine ning muu mäetööstus, siis võidakse välisriigi ettevõtetal, mida kontrollivad füüsilised isikud või ettevõtjad kolmandast riigist, kust on pärit enam kui 5 % Euroopa Liidu nafta-, maagaasi- või elektrienergiaimpordist, keelata omandada kontroll kõnealuse tegevuse üle. Nõutav on asutamine juriidilise isikuna (mitte filiaalina) (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, 4010 osa, 4020 osa, 4030 osa).

Kehtivad meetmed:

EL: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/54/EÜ ja

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/73/EÜ, mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/55/EÜ.

BG: Energiaseadus.

CY: määrus 2003. aasta elektrituruseaduse nr 122(I)/2003 kohta, mida on muudetud seadustega nr 239(I)/2004, nr 143(I)/2005, nr 173(I)/2006, nr 92(I)/2008, nr 211(I)/2012, nr 206(I)/2015 ja nr 18(I)/2017;

gaasiturgu käsitlevate 2004.–2007. aasta seaduste reguleerimine;

naftaseadus (torujuhtmed), Küprose Vabariigi põhiseadus, 273. peatükk;

naftaseadus L.64(I)/1975 ning

nafta ja kütuse tehnilist kirjeldust käsitlevad 2003.–2009. aasta seadused.

FI: maakaasumarkkinalaki (maagaasituru seadus) (508/2000) ning
sähkõmarkkinalaki (elektrituru seadus) (386/1995).

FR: energiaseadustik (L111-5, L111-53).

PT: 26. oktoobri 2012. aasta dekreet-seadused 230/2012 ja 231/2012 maagaasi kohta;
8. oktoobri 2012. aasta dekreet-seadused 215-A/2012 ja 225-B/2012 elektrienergia kohta ning
15. veebruari 2006. aasta dekreet-seadus 31/2006 maagaasi ja naftatoodete kohta.

SK: seadus nr 51/1988 kaevandamise, lõhkeainete ja riigi kaevandamisameti kohta;
seadus nr 569/2007 geoloogilise tegevuse kohta, artikkel 5;
seadus nr 251/2012 energia kohta, artiklid 6 ja 7 ning
seadus nr 657/2004 soojusenergia kohta, artikkel 5.

b) Elektrienergia (ISIC Rev. 3.1 40, 401; CPC 62271, 887 (välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused))

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, tulemuslikkusnõuete keelamine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

FI: elektrienergia import. Seoses elektrienergia piiriülese kaubanduse, hulgimüügi ja jaemüügiga.

FR: elektrienergia ülekande- või jaotussüsteeme võivad omada ja kasutada üksnes äriühingud, mille kapital kuulub 100 % Prantsuse riigile, mõnele teisele avaliku sektori organisatsioonile või ettevõttele Electricité de France (EDF).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

BG: elektrienergia ja soojuse tootmiseks.

PT: elektrienergia ülekandmine ja jaotamine toimub ainuõigusliku avaliku teenindamise kontsessiooni alusel.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

BE: et saada individuaalne luba elektrienergia tootmiseks võimsusega 25 MW, on vajalik tegevuskoht Euroopa Liidus või mõnes teises riigis, kus kehtib Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 1996. aasta direktiiviga 96/92/EÜ (elektri siseturu ühiseeskirjade kohta) jõustatud korraga sarnane kord ning kus äriühingul on asjaomase riigi majandusega tõhus ja pidev seos.

Elektrienergia tootmiseks Belgia avamereterritooriumil on vaja kontsessiooni ja ühissettevõtet Euroopa Liidu liikmesriigi äriühinguga või äriühinguga välisriigist, kus kehtib Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta direktiivis 2003/54/EÜ (mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 96/92/EÜ) sätestatud korraga sarnane kord, eriti seoses loa andmise ja valiku tegemise tingimustega. Peale selle peaks äriühingu juhatuse asukoht või peakontor olema Euroopa Liidu liikmesriigis või eespool nimetatud kriteeriumidele vastavas riigis, kus äriühingul on asjaomase riigi majandusega tõhus ja pidev seos.

Et ehitada elektriliine, mis seovad avameretootmise Elia põhivõrguga, on vaja luba ja äriühing peab vastama eespool kirjeldatud tingimustele (v.a ühissetvõtte tingimus).

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – võrdne kohtlemine:

BE: vahendaja, kellel on Belgias kliendid, kes on ühendatud riiklikusse võrku või otseliiniga, mille nimipinge on suurem kui 70 000 volti, vajab elektrienergia tarnimiseks luba. Sellise loa võib anda üksnes EMP füüsilistele või juriidilistele isikutele.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs:

FR: elektrienergia tootmiseks.

Kehtivad meetmed:

BE: arrêté Royal du 11 octobre 2000 fixant les critères et la procédure d'octroi des autorisations individuelles préalables à la construction de lignes directes;
arrêté Royal du 20 décembre 2000 relatif aux conditions et à la procédure d'octroi des concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'électricité à partir de l'eau, des courants ou des vents, dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer ning
arrêté Royal du 12 mars 2002 relatif aux modalités de pose de câbles d'énergie électrique qui pénètrent dans la mer territoriale ou dans le territoire national ou qui sont installés ou utilisés dans le cadre de l'exploration du plateau continental, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes ou de l'exploitation d'îles artificielles, d'installations ou d'ouvrages relevant de la juridiction belge.

FI: maakaasumarkkinalaki (maagaasituru seadus) (508/2000) ning
sähkömarkkinalaki (elektrituru seadus) 588/2013FR: energiaseadustik (L111-5, L111-53).

FR: energiaseadustik (L111-5, L111-53).

PT: dekreet-seadus nr 215-A/2012 ning
dekreet-seadus nr 215-B/2012, 8. oktoober – elektrienergia.

- c) **Kütused, gaas, toornafta või naftasaadused (ISIC Rev. 3.1 232, 40, 402; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, 88 osa, 887 (välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused))**

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, tulemuslikkusnõuete keelamine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

FI: hoida energiajulgeoleku huvides ära välisriikide isikute või ettevõtete poolne kontrolli või omandiõiguse omandamine veeldatud maagaasi terminalide üle (sealhulgas need terminali osad, mida kasutatakse veeldatud maagaasi hoiustamiseks või taasgaasistamiseks).

FR: riigi energiajulgeoleku huvides võivad gaasi ülekande- või jaotussüsteeme omada ja käitada üksnes äriühingud, mille kapital kuulub 100 % Prantsuse riigile, mõnele teisele avaliku sektori organisatsioonile või ettevõttele ENGIE.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

BE: gaasi mahtkaubana hoiustamise teenuste osutamiseks seoses juriidiliste isikute liikidega ja Belgialt ainuõigused saanud era- või avalik-õiguslike ettevõtjate kohtlemisega. Gaasi mahtkaubana hoiustamise teenuste osutamiseks on nõutav tegevuskoht Euroopa Liidus (CPC 742 osa).

BG: seoses torustranspordiga ning nafta ja maagaasi hoiustamise ja ladustamisega, sealhulgas transiidi ja ülekandega (CPC 71310, CPC 742 osa).

PT: seoses toru kaudu transporditavate kütuste (maagaasi) hoiustamise ja ladustamise teenuste piiriülese osutamise. Samuti kontsessioonid, mis on seotud maagaasi ülekandmise, jaotamise ja maa-aluse hoiustamisega ning veeldatud maagaasi vastuvõtmise, hoiustamise ja taasgaasistamise terminalidega, antakse avalike pakkumismenetluste tulemusel kontsessioonilepingute alusel (CPC 7131, CPC 7422).

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

BE: maagaasi ja muude kütuste torutranspordi jaoks on vaja luba. Loa võib anda üksnes Euroopa Liidu liikmesriigis asutatud füüsilisele või juriidilisele isikule (vastavalt 14. mai 2002. aasta kuningliku dekreeedi artiklile 3).

Loa taotlemisel peab:

- i) äriühing olema asutatud kooskõlas Belgia või mõne teise Euroopa Liidu liikmesriigi õigusega või sellise kolmanda riigi õigusega, mis on kohustunud säilitama õigusraamistiku, mis sisaldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiivis 98/30/EÜ (maagaasi siseturu ühiseeskirjade kohta) kindlaks määratud ühistele nõuetele sarnaseid nõudeid ning

- ii) äriühingu juhatuse asukoht, peamine tegevuskoht või peakontor asuma Euroopa Liidu liikmesriigis või sellises kolmandas riigis, mis on kohustunud säilitama õigusraamistiku, mis sisaldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiivis 98/30/EÜ (maagaasi siseturu ühiseeskirjade kohta) kindlaks määratud ühiste nõuetele sarnaseid nõudeid, tingimusel et kõnealuses tegevuskohas või peakontoris toimival tegevusel on asjaomase riigi majandusega tõhus ja pidev seos (CPC 7131).

BE: maagaasi tarnimiseks Belgia klientidele (kliendid on nii jaotusettevõtted kui ka tarbijad, kelle üldine gaasitarbimine kõikidest tarneallikatest kokku on vähemalt miljon kuupmeetrit aastas) on üldjuhul vajalik ministri välja antud individuaalne luba, välja arvatud juhul, kui tarnija on jaotusettevõtte, kes kasutab oma jaotusvõrku. Sellise loa võib anda üksnes Euroopa Liidu liikmesriigi füüsilistele või juriidilistele isikutele.

CY: toru kaudu transporditavate kütuste hoiu- ja laoteenuste piiriüleseks osutamiseks ning kütteõli ja balloongaasi jaemüügiks, välja arvatud postimüük (CPC 613, CPC 62271, CPC 63297, CPC 7131, CPC 742).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs ja piiriülene teenuskaubandus –
turulepääs:

HU: torutransporditeenuste osutamiseks on nõutav asutamine. Teenuseid võib osutada riigi või kohaliku omavalitsusega sõlmitud kontsessioonilepingu alusel. Kõnealuse teenuse osutamine on reguleeritud Ungari kontsessiooniõigusega (CPC 7131).

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs:

LT: kütuste torutranspordiks ja kaupade (välja arvatud kütus) torutranspordi abiteenusteks.

Kehtivad meetmed:

BE: arrêté Royal du 14 mai 2002 relatif à l'autorisation de transport de produits gazeux et autres par canalisations ning
loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations (artikkel 8.2).

BG: energiaseadus.

CY: määrus 2003. aasta elektrituruseaduse nr 122(I)/2003 kohta, mida on muudetud seadustega nr 239(I)/2004, nr 143(I)/2005, nr 173(I)/2006, nr 92(I)/2008, nr 211(I)/2012, nr 206(I)/2015 ja nr 18(I)/2017;
gaasiturgu käsitlevate 2004.–2007. aasta seaduste reguleerimine;
naftaseadus (torujuhtmed), Küprose Vabariigi põhiseadus, 273. peatükk;
naftaseadus L.64(I)/1975 ning
nafta ja kütuse tehnilist kirjeldust käsitlevad 2003.–2009. aasta seadused.

FI: maakaasumarkkinalaki (maagaasituru seadus) (508/2000).

FR: energiaseadustik (L111-5, L111-53).

HU: 1991. aasta seadus nr XVI kontsessioonide kohta.

LT: Leedu Vabariigi 10. oktoobri 2000. aasta seadus nr VIII-1973 maagaasi kohta.

PT: 26. oktoobri 2012. aasta dekreet-seadused 230/2012 ja 231/2012 maagaasi kohta;
8. oktoobri 2012. aasta dekreet-seadused 215-A/2012 ja 225-B/2012 elektrienergia kohta ning
15. veebruari 2006. aasta dekreet-seadus 31/2006 maagaasi ja naftatoodete kohta.

d) Tuumaenergia (ISIC Rev. 3.1 12, 3.1 23, 120, 1200, 233, 2330, 40, 4010 osa, CPC 887)

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus ning piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

DE: tuumamaterjali tootmiseks, töötlemiseks ja transportimiseks ning tuumaenergiapõhise elektri tootmiseks ja jaotamiseks.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

AT ja FI: tuumamaterjali tootmiseks, töötlemiseks ja transportimiseks ning tuumaenergiapõhise elektri tootmiseks ja jaotamiseks.

BE: tuumamaterjali tootmiseks, töötlemiseks ja transportimiseks ning tuumaenergiapõhise elektri tootmiseks ja jaotamiseks.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, tulemuslikkusnõuete keelamine:

HU ja SE: tuumkütuse töötlemiseks ja tuumaenergiapõhise elektrienergia tootmiseks.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus:

BG: lõhustuvate ja ühinevate tuumamaterjalide või nende algmaterjalide uurimiseks, kaevandamiseks ja töötlemiseks, samuti nendega kauplemiseks, tuumajaamade seadmete ja süsteemide hooldamiseks ja parandamiseks, selliste materjalide ning nende töötlemisel tekkinud prügi ja jäätmete transportimiseks, ioniseeriva kiirguse kasutamiseks ning kõigi muude teenuste jaoks, mis on seotud tuumaenergia kasutamisega rahumeelsetel eesmärkidel (sealhulgas inseneri- ja nõustamisteenused, tarkvarateenused jne).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

FR: need tegevused peavad olema kooskõlas Euratomi ja Jaapani vahelisest lepingust tulenevate kohustustega.

Kehtivad meetmed:

AT: Bundesverfassungsgesetz für ein atomfreies Österreich (konstitutsiooniline seadus tuumavaba Austria kohta), BGBl. I Nr. 149/1999.

BG: tuumaenergia ohutu kasutamise seadus.

FI: ydinenergialaki (tuumaenergia seadus) (990/1987).

HU: 1996. aasta seadus nr CXVI tuumaenergia kohta ja valitsuse dekreet nr 72/2000 tuumaenergia kohta.

SE: Rootsi keskkonnaseadustik (1998:808) ning seadus tuumatehnoloogiaalase tegevuse kohta (1984:3).

Reservatsioon nr 23 – muud mujal nimetamata teenused

Sektor:	muud mujal nimetamata teenused
Tegevusala liigitus:	CPC 9703, CPC 612 osa, CPC 621 osa, CPC 625 osa, 85990 osa
Reservatsiooni liik:	turulepääs võrdne kohtlemine enamsoodustusrežiim tulemuslikkusnõuete keelamine kõrgem juhtkond ja juhatus
Jaotis:	investeeringu liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus

Kirjeldus:

EL jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Matuse-, kremeerimis- ja surnutalitamisteenused (CPC 9703)

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs:

FI: kremeerimisteenuseid võivad osutada ja kalmistuid võivad käitada/hallata üksnes riik, omavalitsused, kogudused, usukogukonnad või mittetulundusühingud.

PT: matuse- ja surnutalitamisteenuste osutamiseks on nõutav kaubanduslik kohalolek. matuse- ja surnutalitamisteenuste osutamise ettevõtte tehniliseks halduriks saamiseks on nõutav EMP riigi kodakondsus.

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus ning piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

DE: kalmistut võib hallata üksnes avalik-õiguslik juriidiline isik. Kalmistute rajamine ja haldamine ning matustega seotud teenused on riiklikud teenused.

SE: kremeerimis- ja surnutalitamisteenused kuuluvad Rootsi kiriku või kohaliku ametiasutuse monopoli alla.

SI: matuse, kremeerimis- ja surnutalitamisteenused.

Kehtivad meetmed:

FI: hautaustoimilaki (matusebüroode seadus) (457/2003).

PT: 16. jaanuari dekreet-seadus nr 10/2015.

SE: begravningslag (1990:1144).

b) Muud äriteenused

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

CZ: oksjoniteenuste osutamiseks Tšehhi Vabariigis on vajalik tegevusluba. Loa saamiseks (vabatahtliku avaliku enampakkumise teenuste osutamiseks) peab äriühing olema asutatud Tšehhi Vabariigis ja füüsilisel isikul peab olema elamisluba, lisaks peab äriühing või füüsiline isik olema registreeritud Tšehhi Vabariigi äriregisstris (CPC 612 osa, CPC 621 osa, CPC 625 osa, 85990 osa).

Kehtivad meetmed:

CZ: seadus nr 455/1991 Coll., kauplemislubade kohta ja seadus nr 26/2000 Coll. avaliku enampakkumise kohta.

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs, võrdne kohtlemine:

LT: riigiettevõttel Infostruktura on ainuõigus osutada järgmisi teenuseid: andmeedastus turvaliste riiklike ülekandevõrkude kaudu, „gov.lt” lõpuga internetiaadresside eraldamine, elektrooniliste kassaaparaatide sertifitseerimine.

Kehtivad meetmed:

LT: valitsuse 28. mai 2002. aasta otsus nr 756 ministeeriumide, valitsusasutuste ja maavanemate asutatud ja neile määratud riigiettevõtete ja -asutuste pakutavate monopoolsete kaupade ja teenuste hindade ja tariifide kehtestamise standardmenetluse heakskiitmise kohta

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – turulepääs:

FI: nõuda elektroonilise identimise teenuste osutamiseks asutamist Soomes või mujal EMP riigis.

Kehtivad meetmed:

FI: laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista 617/2009 (seadus nr 617/2009 usaldusväärse elektroonilise identimise ja elektrooniliste usaldusteenuste kohta).

c) Uued teenused

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – turulepääs, võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, tulemuslikkusnõuete keelamine ja piiriülene teenuskaubandus – turulepääs, võrdne kohtlemine:

EL: selliste uute teenuste osutamiseks, mida ei ole liigitatud ÜRO 1991. aasta ühtses tooteklassifikaatoris (CFC).

Jaapani loend

Märkused

1. Käesolevas loendis on vastavalt artiklitele 8.12, 8.18 ja 8.24 sätestatud Jaapani poolt võetavad reservatsioonid seoses konkreetsete sektorite, allsektorite või tegevusaladega, mille suhtes võib ta jätta kehtima kehtivad meetmed või võtta vastu uued või rangemad meetmed, mis ei ole kooskõlas järgmiste artiklite alusel kehtestatud kohustustega:
 - a) artikkel 8.7 või 8.15;
 - b) artikkel 8.8 või 8.16;
 - c) artikkel 8.9 või 8.17;
 - d) artikkel 8.10 või
 - e) artikkel 8.11.

2. Iga reservatsioon hõlmab järgmisi osi:

- a) „sektor“ osutab üldisele sektorile, kus reservatsioon tehakse;
- b) „allsektor“ osutab konkreetsele sektorile, kus reservatsioon tehakse;
- c) „tegevusala“ liigitus osutab võimaluse korral ja üksnes läbipaistvuse huvides reservatsiooniga hõlmatud tegevusalale vastavalt riigisisestele või rahvusvahelistele tööstuse klassifikatsioonikoodidele;
- d) „asjaomane kohustus“ tähendab punktis 1 osutatud kohustust, mille suhtes reservatsioon tehakse;
- e) „kirjelduses“ esitatakse reservatsiooni alla kuuluvate sektorite, allsektorite või tegevusalade ulatus ning
- f) „kehtivates meetmetes“ täpsustatakse läbipaistvuse eesmärgil reservatsiooniga hõlmatud sektori, allsektori või tegevuse suhtes kohaldatavad kehtivad meetmed.

3. Reservatsiooni tõlgendamisel võetakse arvesse reservatsiooni kõiki osi. Kirjelduse osa on teiste osade suhtes ülimuslik.
4. Seoses finantsteenustega:
 - a) usaldatavuskaalutlustel artikli 8.65 kontekstis ei takistata Jaapanil võtta meetmeid, nagu kaubandusliku kohaloleku õiguslike vormide mittediskrimineerivad piirangud. Samadel põhjustel ei takistata Jaapanil kohaldada uute finantsteenuste turule lubamisega seotud mittediskrimineerivaid piiranguid, mis peavad olema kooskõlas nende usaldatavusnõuete täitmiseks vajaliku õigusraamistikuga. Selles kontekstis on väärtpaberitega kauplevatel äriühingutel lubatud kaubelda Jaapani asjaomastes seadustes määratletud väärtpaberitega ning pankadel ei ole lubatud nende väärtpaberitega kaubelda, kui see ei ole nimetatud seadustes teisiti sätestatud, ning
 - b) teenuseid, mida osutatakse Euroopa Liidu territooriumil Jaapanis asuvale teenuse tarbijale ilma teenuseosutaja aktiivse turunduseta, peetakse artikli 8.2 punkti d alapunkti ii alusel osutatud teenusteks.

5. Seoses meretransporditeenustega ei ole meretranspordi kabotaaži meetmed sellesse loendisse kantud, sest need on 8. peatüki B osa kohaldamisalast välja jäetud vastavalt artikli 8.6 lõike 2 punktile a ning 8. peatüki C osa kohaldamisalast vastavalt artikli 8.14 lõike 2 punktile a.
6. Spektri kättesaadavust käsitlevaid Jaapani seaduseid ja eeskirju, mis mõjutavad artiklite 8.7 ja 8.15 kohaseid kohustusi, ei ole käesolevas Jaapani loendis hõlmatud, võttes arvesse erikohustuste ajakava suuniste 6. liidet (WTO dokument S/L/92, 28. märts 2001).
7. Käesolevas lisas esitatud Jaapani loendis osutab „JSIC“ Jaapani majandustegevusalade klassifikaatorile, mille on kehtestanud sise- ja kommunikatsiooniministeerium ning mis on läbi vaadatud 30. oktoobril 2013.

1	Sektor:	kõik sektorid
	Allsektor:	
	Tegevusala liigitus:	
	Asjaomased kohustused:	turulepääs (artikkel 8.7) võrdne kohtlemine (artikkel 8.8) kõrgem juhtkond ja juhatuse (artikkel 8.10)
	Kirjeldus:	<u>investeeringu liberaliseerimine</u> 1. Riigi omanduses oleva ettevõtte või valitsusasutuse omakapitali osaluse või varade üleandmisel või võõrandamisel jätab Jaapan endale õiguse: a) keelata sellise osaluse või varade omandiõigus andmine Euroopa Liidu ettevõtjatele või nende investeeringutele või kehtestada selle suhtes piirangud;

- b) kehtestada piirangud Euroopa Liidu ettevõtjate võimalustele või investeeringutele kõnealus osaluse või vara omanikena kontrollida selle tulemusena tekkivat ettevõtet või
- c) võtta vastu või jätta kehtima kõik meetmed, mis käsitlevad selle tulemusena tekkiva ettevõtte tegevjuhtide või juhatuse liikmete kodakondsust.

- 2. Olenemata punktist 1 ei võta Jaapani kesktasandi valitsus vastu ühtegi punktis 1 osutatud keeldu, piirangut ega meetet uute õigusnormide alusel, mis järgnevad esialgsele üleminekule Jaapani kesktasandi valitsuselt Euroopa Liidu ettevõtjale või kõnealus osaluse või varade investeerimisele, nagu on osutatud punktis 1¹.

Kehtivad
meetmed:

¹ Selguse huvides tuleb märkida, et Jaapani kesktasandi valitsus võib jätta kehtima sellise keelu, piirangu või meetme, mis on vastu võetud või kehtima jäetud esialgse üleviimise ajal.

2 Sektor: kõik sektorid

Allsektor:

Tegevusala
liigitus:

Asjaomased
kohustused: turulepääs (artiklid 8.7 ja 8.15)
võrdne kohtlemine (artiklid 8.8 ja 8.16)
kõrgem juhtkond ja juhatuse (artikkel 8.10)

Kirjeldus: investeeringu liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus
Jaapan jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud investeeringutega või teenuste osutamisega järgmistes valdkondades: telegraafiteenused, kihilveo- ja hasartmänguteenused, tubakatoodete valmistamine, Jaapani keskpanga pangatähtede valmistamine, müntimine ja müntide müümine ning postiteenused Jaapanis¹.

¹ Käesoleva reservatsiooni kohaldamisel tähendavad „postiteenused“ kirjade kohaletoometamist (*tanin-no-shinsho-no-sotatsu*), mis on määratletud postiseaduse (1947. aasta seadus nr 165) artikli 4 lõikes 2, ning kirjade kohaletoometamise teenust (*shinshobin-no-ekimu*) eraettevõtjate poolt osutatava kirjade kohaletoometamise seaduse (2002. aasta seadus nr 99) tähenduses, ent need ei hõlma erikirjade kohaletoometamise teenuseid (*tokutei-shinshobin-ekimu*) viimatinimetatud seaduse tähenduses. Teenused, mida see määratlus ei hõlma, on postipakkide, pakkide, kauba, otsepostituse ja perioodikaväljaannete kohaletoometamine.

Kehtivad
meetmed:

telekommunikatsiooniseadus (1984. aasta seadus nr 86)

lisasätted, artikkel 5

postiseadus (1947. aasta seadus nr 165), artikkel 2

eraettevõtjate poolt osutatava kirjavahetuse seadus (2002. aasta seadus nr 99)

hobuste võiduajamise seadus (1948. aasta seadus nr 158), artikkel 1-2

seadus, mis käsitleb mootorpaatide võidusõitu (1951. aasta seadus nr 242), artikkel 2

jalgrattavõidusõidu seadus (1948. aasta seadus nr 209), artikkel 1

autovõidusõidu seadus (1950. aasta seadus nr 208), artikkel 3

loteriiseadus (1948. aasta seadus nr 144), artikkel 4

Jaapani keskpanga seadus (1997. aasta seadus nr 89), artiklid 46 ja 49

valuutaühikuid ja müntide väljastamist käsitlev seadus (1987. aasta seadus nr 42), artiklid 4 ja 10

spordi edendamise loteriiseadus (1998. aasta seadus nr 63), artikkel 3

3	Sektor:	kõik sektorid (tundmatud või tehniliselt teostamatud teenused)
	Allsektor:	
	Tegevusala liigitus:	
	Asjaomased kohustused:	turulepääs (artiklid 8.7 ja 8.15) võrdne kohtlemine (artiklid 8.8 ja 8.16) enamsoodustusrežiim (artiklid 8.9 ja 8.17)
	Kirjeldus:	<u>investeeringu liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jaapan jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud muude teenustega kui need, mida Jaapani valitsus tunnustab või oleks pidanud tunnustama käesoleva lepingu jõustumise ajal tekkinud asjaolude tulemusena. 2. Käesoleva lepingu jõustumise ajaks kõiki JSIC-is või CPC-s positiivselt ja selgesõnaliselt liigitatud teenuseid peaks jaapani valitsus olema tunnustanud. 3. Jaapan jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud teenuste osutamisega mis tahes vormis, milles asjaomased teenused ei olnud käesoleva lepingu jõustumise ajal tehniliselt teostatavad.
	Kehtivad meetmed:	

4	Sektor:	kosmosetööstus
	Allsektor:	kosmosetööstus
	Tegevusala liigitus:	
	Asjaomased kohustused:	turulepääs (artiklid 8.7 ja 8.15) võrdne kohtlemine (artiklid 8.8 ja 8.16) kõrgem juhtkond ja juhatus (artikkel 8.10) tulemuslikkusnõuete keelamine (artikkel 8.11)
	Kirjeldus:	<u>investeeringu liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus</u> 1. Jaapan jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud investeeringutega kosmosetööstusesse.

2. Jaapan jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud kosmosetööstuses teenuste osutamisega, sealhulgas:
- a) teenused, mis põhinevad tehnoloogilise stiimuli lepingutel, eesmärgiga importida tehnoloogiat arendamiseks, tootmiseks või kasutamiseks;
 - b) tootmisteenused tasu või lepingu alusel;
 - c) remondi- ja hooldusteenused ning
 - d) kosmosetransporditeenused.

Kehtivad
meetmed:

välisvaluuta ja väliskaubanduse seadus (1949. aasta seadus nr 228),
artiklid 27 ja 30

5	Sektor:	relva- ja lõhkeainete tööstus
	Allsektor:	relvatööstus lõhkeainete tootmise tööstus
	Tegevusala liigitus:	
	Asjaomased kohustused:	turulepääs (artiklid 8.7 ja 8.15) võrdne kohtlemine (artiklid 8.8 ja 8.16) kõrgem juhtkond ja juhatus (artikkel 8.10) tulemuslikkusnõuete keelamine (artikkel 8.11)
	Kirjeldus:	<u>investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus</u> 1. Jaapan jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud investeeringutega relva- ja lõhkeainete tööstusesse.

2. Jaapan jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud teenuste osutamisega relva- ja lõhkeainete tööstuses, sealhulgas:
 - a) teenused, mis põhinevad tehnoloogilise stiimuli lepingutel, eesmärgiga importida tehnoloogiat arendamiseks, tootmiseks või kasutamiseks;
 - b) tootmisteenused tasu või lepingu alusel ning
 - c) remondi- ja hooldusteenused.

Kehtivad
meetmed:

relvastuse tootmise seadus (1953. aasta seadus nr 145), artikkel 5
välisvaluuta ja väliskaubanduse seadus (1949. aasta seadus nr 228),
artiklid 27 ja 30

valitsuse korraldus välismaiste otseinvesteeringute kohta (1980. aasta
valitsuse korraldus nr 261), artiklid 3 ja 5

6	Sektor:	teave ja selle edastamine
	Allsektor:	ringhäälingutööstus
	Tegevusala liigitus:	JSIC 380 ettevõtted, mis tegelevad haldusalase või majandusliku abitegevusega JSIC 381 avalik-õiguslik ringhääling, välja arvatud kaabellevi JSIC 382 eraõiguslik ringhääling, välja arvatud kaabellevi JSIC 383 kaabellevi
	Asjaomased kohustused:	turulepääs (artiklid 8.7 ja 8.15) võrdne kohtlemine (artiklid 8.8 ja 8.16) kõrgem juhtkond ja juhatus (artikkel 8.10) tulemuslikkusnõuete keelamine (artikkel 8.11)

Kirjeldus: investeermise liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus

1. Jaapan jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud investeeringutega ringhäälingutööstusesse või selles teenuste osutamisega.
2. Käesoleva reservatsiooni kontekstis tähendab ringhääling telekommunikatsiooni edastamist otse üldsusele (ringhäälingu seaduse artikli 2 lõige 1) ning see ei hõlma tellitavaid teenuseid, sealhulgas interneti kaudu pakutavaid teenuseid.

Kehtivad meetmed: välisvaluuta ja väliskaubanduse seadus (1949. aasta seadus nr 228), artikkel 27

valitsuse korraldus välismaiste otseinvesteeringute kohta (1980. aasta valitsuse korraldus nr 261), artikkel 3

raadioseadus (1950. aasta seadus nr 131), 2. peatükk

ringhäälinguseadus (1950. aasta seadus nr 132), 2. peatükk ja 5.–8. peatükk

7	Sektor:	hariduse ja koolituse toetamine	
	Allsektor:	põhi- ja keskharidusteenused	
	Tegevusala liigitus:	JSIC 811	lasteaiad
		JSIC 812	algkoolid
		JSIC 813	põhikoolid
		JSIC 814	gümnaasiumid, keskkoolid
		JSIC 815	erivajadustega laste kool
		JSIC 819	alushariduse ja lapsehoiu integreeritud keskused
	Asjaomased kohustused:	turulepääs (artiklid 8.7 ja 8.15)	
		võrdne kohtlemine (artiklid 8.8 ja 8.16)	

Kirjeldus:	<u>investeeringu liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus</u> Jaapan jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud investeeringutega ja teenuste osutamisega põhi- ja keskhariduse valdkonnas.
Kehtivad meetmed:	hariduse põhiseadus (2006. aasta seadus nr 120), artikkel 6 koolihariduse seadus (1947. aasta seadus nr 26), artikkel 2 erakooli seadus (1949. aasta seadus nr 270), artikkel 3 eelkooliealiste laste hariduse, lastehoiu ja muu sarnasega seotud tervikliku teenuse edendamise seadus (2006. aasta seadus nr 77)

8	Sektor:	energeetika	
	Allsektor:	elektrivarustustööstus gaasivarustustööstus tuumaenergia tööstus	
	Tegevusala liigitus ¹ :	JSIC 0519*1	mitmesuguste metallide kaevandamine
		JSIC 2391	tuumkütus
		JSIC 281*2	elektroonilised seadmed
		JSIC 282*2	elektroonilised osad
		JSIC 289*2	mitmesugused elektroonilised osad, seadmed ja elektroonikaskeemid
		JSIC 291*2	elektrienergia tootmise, ülekandmise ja jaotamised seadmed
		JSIC 292*2	tööstuslikud elektriseadmed

¹ JSIC-numbri tärn (*1) näitab, et selle reservatsiooniga hõlmatud tegevused sellise numbriga raames piirduvad tuumamaterjalidega. JSIC-numbrite tärn (*2) näitab, et selle reservatsiooniga hõlmatud tegevused sellise numbriga raames piirduvad tuumaenergia tööstusega seotud tegevusaladega.

JSIC 2952*2	primaarpatareid (kuivad ja märjad)
JSIC 296*2	elektroonikaseadmed
JSIC 297*2	elektrilised mõõtevahendid
JSIC 299*2	mitmesugused elektrimasinate seadmed ja tarvikud
JSIC 30*2	teabe- ja sideseadmete tootmine
JSIC 313*2	laevaehitus ja -remont ning laevamootorid
JSIC 3159*2	mitmesugused tööstuslikud veokid, nende osad ja tarvikud
JSIC 3199*2	mujal liigitamata transpordiseadmed
JSIC 33	elektrienergia tootmine, ülekandmine ja jaotamine
JSIC 34	gaasi tootmine ja jaotamine
JSIC 8899*2	mujal liigitamata jäätmete kõrvaldamise äri
JSIC 9011*2	üldised masinate remonditöökojad, välja arvatud ehitus- ja kaevandusmasinad
JSIC 902*2	elektrimasinad, -aparaadid, -seadmed ja -tarvikud, remonditöökoda

Asjaomased kohustused:	<p>turulepääs (artiklid 8.7 ja 8.15)</p> <p>võrdne kohtlemine (artiklid 8.8 ja 8.16)</p> <p>kõrgem juhtkond ja juhatus (artikkel 8.10)</p> <p>tulemuslikkusnõuete keelamine (artikkel 8.11)¹</p> <p>enamsoodustusrežiim (artikkel 8.17)</p>
Kirjeldus:	<p><u>investeermise liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus</u></p> <p>Jaapan jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud investeeringutega või teenuste osutamisega energiatööstuse valdkonnas, mis on nimetatud „allsektori“ osas I.</p>
Kehtivad meetmed:	<p>välisvaluuta ja väliskaubanduse seadus (1949. aasta seadus nr 228), artiklid 27 ja 30</p> <p>valitsuse korraldus välismaiste otseinvesteeringute kohta (1980. aasta valitsuse korraldus nr 261), artiklid 3 ja 5</p> <p>elektriäri seadus (1964. aasta seadus nr 170), 2. peatükk</p> <p>gaasiäri seadus (1954. aasta seadus nr 51), 3. peatükk</p> <p>radioaktiivsete jäätmete lõppladustamise seadus (2000. aasta seadus nr 117), 5. peatükk</p>

¹ Seoses artiklis 8.11 sätestatud kohustusega kohaldatakse käesolevat reservatsiooni üksnes nende meetmete suhtes, mis ei ole vastuolus kaubandusalaste investeermise meetmete lepingus sätestatud kohustustega.

9	Sektor:	finantsteenused
	Allsektor:	pangandus- ja muud finantsteenused (välja arvatud kindlustus)
	Tegevusala liigitus:	
	Asjaomased kohustused:	turulepääs (artikkel 8.15) võrdne kohtlemine (artikkel 8.16)
	Kirjeldus:	<p><u>piiriülene teenuskaubandus</u></p> <p>Jaapan jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud panganduse eesmärgil osutatavate finantsteenuste ja muude finantsteenuste piiriülese osutamisega, välja arvatud järgmised teenused, mis on kehtestatud alapunktides a–d osutamiseviisi kaudu, mis on määratletud artikli 8.2 punkti d alapunktis i, ning järgmine teenus, mis on kehtestatud punktis e osutamiseviisi kaudu, mis on määratletud artikli 8.2 punkti d alapunktis ii¹:</p> <p>a) Jaapani asjaomaste seaduste ja määrustega ette nähtud väärtpaperitega seotud tehingud Jaapani finantsasutuste ja muude üksustega;</p>

¹ Seoses käesoleva reservatsiooni punktidega a–d võib Jaapan nõuda Euroopa Liidu piiriüleste finantsteenuste osutajate ja finantsinstrumentide registreerimist või autoriseerimist.

- b) investeerimisfondi kasusaaja sertifikaatide ja investeerimisväärtpaberite müük Jaapani väärtpaberiettevõtete kaudu¹;
- c) kollektiivse investeerimiskava järgmised teenused:
 - i) investeerimisenõustamine ja
 - ii) väärtpaberiportfelli valitsemise teenused, välja arvatud:
 - A) usaldusteenused ja
 - B) hoidmisteenused ja täitmisteenused, mis ei ole seotud kollektiivse investeerimiskava haldamisega²;
- d) finantsteabe esitamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine vastavalt artikli 8.59 punkti a alapunkti ii alapunktile K ning nõustamis- ja muud abiteenused (välja arvatud vahendusteenus), mis on seotud artikli 8.59 punkti a alapunkti ii alapunktis L osutatud panga- ja muude finantsteenustega, ning
- e) teenused, millele on osutatud artikli 8.59 punkti a alapunktis ii.

Kehtivad
meetmed:

finantsinstrumentide ja valuutaturgude seadus (1948. aasta seadus nr 25), artiklid 29, 29-2 ja 61

¹ Jaapani väärtpaberiettevõtjatelt nõutakse pakkumiste tegemist.

² Mõistet „kollektiivne investeerimiskava“ tõlgendatakse käesolevas reservatsioonis kui finantsinstrumentidega tegelevat ettevõtet, mis on seotud investeerimisjuhtimisega finantsinstrumentide ja valuutaturgude seaduse raames (1948. aasta seadus nr 25).

10	Sektor:	finantsteenused
	Allsektor:	kindlustus ja kindlustusega seotud teenused
	Tegevusala liigitus:	
	Asjaomased kohustused:	turulepääs (artikkel 8.15) võrdne kohtlemine (artikkel 8.16)
	Kirjeldus:	<u>piiriülene teenuskaubandus</u> Jaapan jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses kindlustuse ja kindlustusalaste teenuste piiriülese kaubandusega, välja arvatud järgmised teenused, olenemata sellest, kas neid osutab Euroopa Liidu finantsteenuste osutaja, mis asub Euroopa Liidu territooriumil, vahendaja kaudu või vahendajana osutamiskiisi kaudu, mis on määratletud artikli 8.2 punkti d alapunktides i ja ii ¹ :

¹ Kindlustuse vahendamise teenuseid võib osutada üksnes Jaapanis lubatud kindlustuslepingute alusel.

- a) selliste riskide kindlustamine, mis on seotud:
 - i) merelaevanduse ja tasulise lennutegevuse ning kosmoselendude ja -vedudega (sealhulgas satelliidid), kus kindlustus katab ühe või kõik järgmisest: veetavad kaubad, kaupu vedav sõiduk ja vedamisest tulenevad kohustused, ja
 - ii) rahvusvahelises transiidis oleva kaubaga ning
- b) edasikindlustus, retrotsessioon ja kindlustusele lisanduvad teenused vastavalt artikli 8.59 punkti a alapunkti i alapunktile D.

Kehtivad
meetmed:

kindlustustegevuse seadus (1995. aasta seadus nr 105), artiklid 185, 186, 275, 276, 277, 286 ja 287

valitsuse korraldus kindlustustegevuse seaduse jõustamise kohta (1995. aasta valitsuse määrus nr 425), artiklid 19 ja 39-2

ministri määrus kindlustustegevuse seaduse jõustamise kohta (1996. aasta rahandusministri määrus nr 5), artiklid 116 ja 212-6

11	Sektor:	kalapüük ja kalapüügiga seotud teenused
	Allsektor:	kalapüük territoriaalmeres, sisevetes, majandusvööndis ja mandrilaval
	Tegevusala liigitus:	JSIC 031 merekalapüük JSIC 032 siseveekalapüük JSIC 041 merevesiviljelus JSIC 042 siseveevesiviljelus JSIC 8093 harrastuspüügi juhendamisteenused
	Asjaomased kohustused:	turulepääs (artiklid 8.7 ja 8.15) võrdne kohtlemine (artiklid 8.8 ja 8.16) enamsoodustusrežiim (artiklid 8.9 ja 8.17) kõrgem juhtkond ja juhatus (artikkel 8.10) tulemuslikkusnõuete keelamine (artikkel 8.11)
	Kirjeldus:	<u>investeeringu liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus</u> 1. Jaapan jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud investeeringutega ja teenuste osutamisega kalanduses, mis toimub Jaapani territoriaalvetes, sisevetes, majandusvööndis ja mandrilaval.

2. Käesoleva reservatsiooni kohaldamisel osutab mõiste „kalandus“ vee-elusressursside kasutamisele ja kasvatamisele, sealhulgas järgmistele kalandusega seotud teenustele:
- a) vee-elusressursside uurimine ilma nende ressursside kasutamisetä;
 - b) vee-elusressursside ligimeelitamine;
 - c) kalasaagi säilitamine ja töötlemine;
 - d) kalasaagi ja kalatoodete transport ning
 - e) tarnimine muudele kalapüügiks kasutatavatele laevadele.

Kehtivad
meetmed:

välisvaluuta ja väliskaubanduse seadus (1949. aasta seadus nr 228),
artikkel 27

valitsuse korraldus välismaiste otseinvesteeringute kohta (1980. aasta
valitsuse korraldus nr 261), artikkel 3

välisriigi kodanike kalapüügi reguleerimise seadus (1967. aasta seadus
nr 60), artiklid 3, 4 ja 6

majandusvööndis toimuva kalapüügiga seotud suveräänsete õiguste
kasutamise seadus (1996. aasta seadus nr 76), artiklid 4, 5, 7, 8, 9, 10,
11, 12 ja 14

12	Sektor:	maatehing
	Allsektor:	
	Tegevusala liigitus:	
	Asjaomased kohustused:	turulepääs (artikkel 8.7) võrdne kohtlemine (artiklid 8.8 ja 8.16) enamsoodustusrežiim (artiklid 8.9 ja 8.17)
	Kirjeldus:	<u>investeeringu liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus</u> 1. Jaapanis maavalduse omandamise või rentimise suhtes võidakse valitsuse korralduse alusel kehtestada välisriigi kodanikele või juriidilistele isikutele samasugused või sarnased keelud või piirangud, nagu on kehtestatud Jaapani kodanikele või juriidilistele isikutele välisriigis. 2. Jaapan jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses Jaapanis asuva põllumajandusmaa omandamisega ¹ .
	Kehtivad meetmed:	seadus maa omandamise kohta välismaalaste poolt (1925. aasta seadus nr 42), artikkel 1 põllumajandusmaa seadus (1952. aasta seadus nr 229), artiklid 2, 3, 6 ja 7

¹ Artikli 8.7 kohane kohustus on käesolevas reservatsioonis sätestatud ainuüksi selleks, et jätta alles õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud põllumajandusmaa omandamisega Jaapanis. Seoses Jaapanis asuva põllumajandusmaa omandamisega võidakse kohaldada üksnes meetmeid, mis ei vasta artiklis 8.7 sätestatud kohustustele.

13 Sektor: riikliku õiguskaitse ja kinnipidamisasutuste teenused ning sotsiaalteenused

Allsektor:

tööstus

Klassifikatsioon:

Asjaomased
kohustused: turulepääs (artiklid 8.7 ja 8.15)
võrdne kohtlemine (artiklid 8.8 ja 8.16)
enamsoodustusrežiim (artiklid 8.9 ja 8.17)
kõrgem juhtkond ja juhatus (artikkel 8.10)
tulemuslikkusnõuete keelamine (artikkel 8.11)

Kirjeldus: investeermise liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus
Jaapan jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud investeeringute ja teenuste osutamisega järgmistes valdkondades: riiklik õiguskaitse ja kinnipidamisasutused ning järgmised avalik-õiguslikel eesmärkidel kehtestatud või rakendatavad sotsiaalteenused: sissetulekute kaitse või kindlustus, sotsiaalkindlustus, sotsiaalhoolekanne, avalik-õiguslik koolitus, tervishoid, lastehoid ja riiklik elamispind.

Kehtivad
meetmed:

14	Sektor:	turvateenused
	Allsektor:	
	Tegevusala liigitus:	JSIC 923 valveteenused
	Asjaomased kohustused:	turulepääs (artiklid 8.7 ja 8.15) võrdne kohtlemine (artikkel 8.16)
	Kirjeldus:	<u>investeeringu liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus</u> Jaapan jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses turvateenuste osutamisega.
	Kehtivad meetmed:	turvateenuste osutamise seadus (1972. aasta seadus nr 117), artiklid 4 ja 5

15 Sektor: kõik sektorid

Allsektor:

Tegevusala
liigitus:

Asjaomased
kohustused: enamsoodustusrežiim (artiklid 8.9 ja 8.17)

Kirjeldus: investeeringu liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus

1. Jaapan jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, millega nähakse ette mis tahes ulatuses ebasoodsam kohtlemine Euroopa Liidu teenustele, teenuseosutajatele, ettevõtetele või ettevõtjatele kui kohtlemine, mida Jaapan võimaldab kolmanda riigi teenustele, teenuseosutajatele, ettevõtetele või ettevõtjatele, tingimusel, et mis tahes kahe- või mitmepoolse lepingu alusel, mis on jõustunud või allkirjastatud enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva, välja arvatud TPP leping¹ (edaspidi nimetatakse käesolevas reservatsioonis sellist kahe- või mitmepoolset lepingut „varasemaks kokkuleppeks“), on Jaapan kohustatud võimaldama vastavat kohtlemist kolmanda riigi teenustele, teenuseosutajatele, ettevõtetele või ettevõtjatele.

¹ Käesoleva reservatsiooni tähenduses osutatakse mõistega „TPP leping“ Vaikse ookeani ülesele partnerluslepingule, mis allkirjastati Aucklandis 4. veebruaril 2016, või muule teenuste ja investeeringutega seotud rahvusvahelisele lepingule:

- a) mille alusel tagatakse nende riikide teenustele, teenuseosutajatele, ettevõtetele või ettevõtjatele sisuliselt samaväärne liberaliseerimine ja kaitse, kes allkirjastasid Vaikse ookeani piirkonna partnerluslepingu Aucklandis 4. veebruaril 2016 ning
- b) mille on allkirjastanud kõik järgmised riigid: Jaapan, Austraalia, Uus-Meremaa, Peruu, Singapur, Malaisia, Vietnam, Kanada, Mehhiko, Brunei Darussalam ja Tšiili.

2. Niivõrd kui punkti 1 kohast Jaapani õigust ei kahjustata ja tingimusel, et TPP leping on käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval jõus või jõustunud varem, võimaldab Jaapan, sõltumata sellest, kas Jaapan on mis tahes varasema kokkuleppe osapooleks saanud, jäänud või loobunud selleks olemast, TPP lepingu alusel TPP liikme¹ teenuste, teenuseosutajate, ettevõtete või ettevõtjate suhtes sama soodsat kohtlemist kui see kohtlemine, mida Jaapan osutab samadel tingimustel Euroopa Liidu teenustele, teenuseosutajatele, hõlmatud ettevõtetele või ettevõtjatele².

¹ Käesoleva reservatsiooni kohaldamisel osutab mõiste „TPP liige“ mis tahes riigile või eraldi tolliterritooriumile, mille suhtes TPP leping jõustub.

² Selguse huvides tuleb märkida, et käesolev reservatsioon ei hõlma edaspidiseid läbivaatamisi, muudatusi ega liberaliseerimist nende lepingute raames, kui punktis 1 osutatud varasema kokkuleppe alusel kolmanda riigi teenustele, teenuseosutajatele, ettevõtetele või ettevõtjatele võimaldatavat kohtlemist kõnealuste järgnevate läbivaatamiste, muudatuste või liberaliseerimise tulemusena uuesti võimaldatakse.

3. Jaapan jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, millega võimaldatakse riikide erinevat kohtlemist kahepoolsete ja mitmepoolsete lepingute alusel, välja arvatud olemasolevad lepingud ja Vaikse ookeani ülesed partnerluslepingud, mis hõlmavad järgmist:
 - a) kalandus, või
 - b) merendusküsimused, sh merepääste.

Kehtivad
meetmed:

16	Sektor:	põllumajandus
	Allsektor:	piimakarjakasvatus veisekarjakasvatus
	Tegevusala liigitus:	JSIC 0121 piimakarjakasvatus JSIC 0122 veisekarjakasvatus
	Asjaomased kohustused:	turulepääs (artikkel 8.7)
	Kirjeldus:	<u>investeermise liberaliseerimine</u> Jaapan jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud investeeringutega piima- ja veisekarja kasvatamisse.
	Kehtivad meetmed:	piima- ja veisekarja tootmise edendamise seadus (1954. aasta seadus nr 182), artikkel 10

17	Sektor:	transpordi-/äriteenused
	Allsektor:	õhutransport
	Tegevusala liigitus:	
	Asjaomased kohustused:	enamsoodustusrežiim (artiklid 8.9 ja 8.17)
	Kirjeldus:	<u>investeeringu liberaliseerimine ja piiriülene teenuskaubandus</u> Jaapan jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid vastavalt lennundust hõlmavatele kahepoolsetele või mitmepoolsetele lepingutele seoses artikli 8.6 lõike 2 punkti b alapunktides i–iv ning artikli 8.14 lõike 2 punkti b alapunktides i–iv osutatud teenustega.
	Kehtivad meetmed:	

18 Sektor: transport

Allsektor:

Tegevusala
liigitus:

Asjaomased
kohustused: turulepääs (artiklid 8.7 ja 8.15)
võrdne kohtlemine (artiklid 8.8 ja 8.16)
enamsoodustusrežiim (artiklid 8.9 ja 8.17)
kõrgem juhtkond ja juhatuse (artikkel 8.10)
tulemuslikkusnõuete keelamine (artikkel 8.11)

Kirjeldus: investeeringu liberaliseerimine ja piiriüleline teenuskaubandus
Jaapan jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima
veetransporditeenuste, sealhulgas kabotaaži, laevade liisimise või
veetransporditeenuste renditeenuste või veetransporditeenuste
abiteenuste osutamise meetmeid.
Käesoleva reservatsiooni huvides jäetakse ookeanil toimuv transport
(JSIC 451) ja rannikutransport (JSIC 452) veetransporditeenuste
hulgast välja.

Kehtivad
meetmed:

III LISA

INVESTEERIMISE EESMÄRGIL ÄRIVISIIDIL OLEVAD ISIKUD, ETTEVÕTJASISESELT ÜLEVIIDAVAD ISIKUD, INVESTORID JA LÜHIAJALISEL ÄRIVISIIDIL OLEVAD ISIKUD

Euroopa Liidu loend

1. Artikleid 8.25 ja 8.27 ei kohaldata mittevastavuse ulatuses käesolevas loendis nimetatud mittevastavate meetmete suhtes.
2. Käesolevas loendis nimetatud meetme võib jätta kehtima, selle kohaldamist võib jätkata ning seda võib viivitamata uuendada või muuta, tingimusel et muutmine ei vähenda meetme muutmiseelset vastavust artiklitele 8.25 ja 8.27¹.

¹ Käesolevat lõiget ei kohaldata Ühendkuningriigi reservatsioonide suhtes.

3. Suurema kindluse huvides lepatakse kokku, et Euroopa Liidu puhul ei kaasne võrdse kohtlemise kohustusega nõue laiendada Jaapani füüsilistele või juriidilistele isikutele kohtlemist, mida liikmesriigis kohaldatakse vastavalt ELi toimimise lepingule või selle lepingu kohaselt võetud meetmetele, sealhulgas nende rakendusaktidele liikmesriikides:

- i) liikmesriigi füüsilistele isikutele või elanikele või
- ii) juriidilistele isikutele, kes on asutatud või toimivad teise liikmesriigi või Euroopa Liidu õiguse alusel ning kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on mõnes liikmesriigis.

Selline võrdne kohtlemine võimaldatakse juriidilistele isikutele, kes on asutatud kooskõlas mõne liikmesriigi või Euroopa Liidu õigusnormidega ja kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on liikmesriigis, sealhulgas need, kes on Jaapani füüsiliste või juriidiliste isikute omanduses või kontrolli all.

4. Äriviisidil olevate isikute, ettevõtjasiseselt üleviidavate isikute, investorite ja lühiajalisel äriviisidil olevate isikutega seotud kohustusi ei kohaldata siis, kui nende ajutise kohaloleku eesmärk või tagajärg on sekkuda tööturu osapoolte vahelistesse vaidlustesse või läbirääkimistesse või nende tulemusi muul viisil mõjutada.

5. Alljärgnevas loendis kasutatakse järgmisi lühendeid:

EL Euroopa Liit, sealhulgas kõik selle liikmesriigid

AT Austria

BE Belgia

BG Bulgaaria

CY Küpros

CZ Tšehhi Vabariik

DE Saksamaa

DK Taani

EE Eesti

EL Kreeka

ES Hispaania

FI Soome

FR Prantsusmaa

HR Horvaatia

HU Ungari
IE Iirimaa
IT Itaalia
LT Leedu
LU Luksemburg
LV Läti
MT Malta
NL Madalmaad
PL Poola
PT Portugal
RO Rumeenia
SE Rootsi
SI Sloveenia
SK Slovakkia
UK Ühendkuningriik

6. Viibimise kestus on järgmine:

- a) investeerimise eesmärgil ärivisiidil olevad isikud: kuni 90 päeva iga kuuekuulise ajavahemiku jooksul;
- b) ettevõtjasiseselt üleviidavad isikud: kuni kolm aastat, mida võidakse pikendada Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide äranägemisel;
- c) investorid: kuni üks aasta ning
- d) lühiajalisel ärivisiidil olevad isikud: kuni 90 päeva iga kuuekuulise ajavahemiku jooksul.

7. Investeerimise eesmärgil ärivisiidil olevad isikud

Kõik sektorid:	<p>AT: ärivisiidil oleva isiku tööandja peab olema ettevõtte, mis ei ole mittetulundusühendus, muul juhul piiranguteta.</p> <p>CY, UK: lubatav riigis viibimise kestus on kuni 90 päeva iga 12kuulise ajavahemiku jooksul; ärivisiidil oleva isiku tööandja peab olema ettevõtte, mis ei ole mittetulundusühendus, muul juhul piiranguteta.</p> <p>CZ: investeerimise eesmärgil ärivisiidil oleva isiku tööandja peab olema ettevõtte, mis ei ole mittetulundusühendus, muul juhul piiranguteta.</p> <p>SK: investeerimise eesmärgil ärivisiidil oleva isiku tööandja peab olema ettevõtte, mis ei ole mittetulundusühendus, muul juhul piiranguteta. Vajalik on töölouba ja majandusvajaduste test.</p>
----------------	--

8. Ettevõtjasiseselt üleviidavad isikud (juhid ja spetsialistid)

<p>Kõik sektorid:</p>	<p>AT, CZ, SK, UK: ettevõtjasiseselt üleviidava isiku tööandja peab olema ettevõtte, mis ei ole mittetulundusühendus: piiranguteta.</p> <p>BG: Bulgaaria ettevõttesse tööle võetavate välisriikide füüsiliste isikute osakaal ei tohi ületada 10 % asjaomasesse Bulgaaria ettevõttesse aasta jooksul tööle võetavate Euroopa Liidu kodanike keskmisest arvust. Kui tööle võetakse alla 100 isiku, võib isikute osakaal ületada vastava loa olemasolul 10 %.</p> <p>CY: Küprose ettevõttesse tööle võetavate välisriikide füüsiliste isikute osakaal ei tohi ületada 10 % asjaomasesse Küprose ettevõttesse aasta jooksul tööle võetavate Euroopa Liidu kodanike keskmisest arvust. Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete välismaiste töötajate arvu suhtes selles kategoorias võidakse kohaldada autoriseerimisnõuet.</p> <p>FI: juhtivtöötaja tööandja peab olema ettevõtte, mis ei ole mittetulundusühendus.</p> <p>HU: füüsilisi isikuid, kes on olnud ettevõttes partneriks, ei saa ettevõtjasiseselt üle viia.</p> <p>LT: riigis viibimise maksimaalne kestus on kolm aastat.</p>
-----------------------	--

9. Investorid

Kõik sektorid:	<p>AT: majandusvajaduste test.</p> <p>CY: maksimaalne riigis viibimise aeg on 90 päeva iga kuuekuulise ajavahemiku jooksul.</p> <p>CZ, SK: kui investori tööandja on ettevõtte, on vajalik tööluba ja majandusvajaduste test.</p> <p>DK: maksimaalne riigis viibimise aeg on 90 päeva iga kuuekuulise ajavahemiku jooksul. Kui investor soovib tegeleda Taanis äritegevusega füüsilisest isikust ettevõtjana, on vajalik tööluba.</p> <p>FI: investor peab töötama ettevõttes, mis ei ole mittetulundusühendus, keskastme või tippjuhina.</p> <p>HU: riigis viibimise maksimaalne kestus on 90 päeva, kui investori tööandja Ungaris ei ole ettevõtte. Kui investori tööandja Ungaris on ettevõtte, on vajalik majandusvajaduste test.</p> <p>IT: kui investori tööandja ei ole ettevõtte, on vajalik majandusvajaduste test.</p> <p>LT, NL, PL: investorit esindavate füüsiliste isikutega seoses investorite kategooriat ei tunnistata.</p> <p>LV: investeerimiseelses etapis on riigis viibimise maksimaalne kestus 90 päeva kuuekuulise ajavahemiku jooksul. Investeerimisjärgses etapis võib seda pikendada ühe aastani sõltuvalt riigisisestest õigusaktides kehtestatud kriteeriumidest, nagu valdkond ja tehtud investeeringu suurus.</p> <p>SE: kui investorit käsitatakse töötajana, on vajalik tööluba.</p> <p>UK: investorite kategooriat ei tunnistata: piiranguteta.</p>
----------------	---

10. Lühiajalisel ärivisiidil olevad isikud

<p>Kõik punktis 11 nimetatud tegevused:</p>	<p>CY, DK, HR: kui lühiajalisel ärivisiidil olev isik osutab vastavalt Küprose, Taani või Horvaatia territooriumil teenust, on vajalik töölouba ja majandusvajaduste test.</p> <p>LV: lepingulise tegevuse tegemiseks on vajalik töölouba.</p> <p>MT: vajalik töölouba. Majandusvajaduste testi ei tehta.</p> <p>SI: vaja on ühekordset elamis- ja töölouba teenuste puhul, mis kestavad korraga kauem kui 14 päeva ja hõlmavad teatavaid tegevusalasid (uuringud ja projekteerimine, koolituseminarid, ostmine, äritehingud, kirjalik ja suuline tõlge). Majandusvajaduste testi ei ole vaja.</p> <p>SK: et osutada Slovakkia territooriumil teenust kauem kui seitse päeva kuus või 30 päeva kalendriaastas, on vajalik töölouba ja majandusvajaduste test.</p> <p>UK: lühiajalisel ärivisiidil olevate isikute kategooriat ei tunnistata; piiranguteta.</p>
<p>Uuringud ja projekteerimine:</p>	<p>AT: vajalik on töölouba ja majandusvajaduste test, välja arvatud teadus- ja statistiliste uuringute tegijate uurimistegevuse jaoks.</p>

<p>Turu-uuringud:</p>	<p>AT: vajalik on tööluba ja majandusvajaduste test. Majandusvajaduse testi nõudest loobutakse uurimis- ja analüüsitegevuse puhul, mis kestab kuni seitse päeva kuus või 30 päeva kalendriaastas. Vajalik on ülikoolikraad.</p> <p>CY: Vajalik on tööluba ja majandusvajaduste test.</p>
<p>Messid ja näitused:</p>	<p>AT, CY: tegevuse puhul, mis kestab kauem kui seitse päeva kuus või 30 päeva kalendriaastas, on vajalik tööluba ja majandusvajaduste test.</p>
<p>Müügi- või rentimisjärgsed teenused:</p>	<p>AT: vajalik on tööluba ja majandusvajaduste test. Majandusvajaduse testi nõudest loobutakse füüsiliste isikute puhul, kes koolitavad töötajaid seoses teenuste osutamisega ja omavad harukordseid teadmisi.</p> <p>CY, CZ: tegevuse puhul, mis kestab kauem kui seitse päeva kuus või 30 päeva kalendriaastas, on vajalik tööluba.</p> <p>FI: sõltuvalt tegevusest võidakse nõuda elamisluba.</p> <p>SE: vajalik on tööluba, välja arvatud i) isikute puhul, kes osalevad koolitamisel, katsetamisel või tarnete ettevalmistamises või lõpuleviimises või sarnases tegevuses äritehingu raames, ning ii) montööride ja tehniliste instruktorite puhul, kes tegelevad seoses õnnetusega seadmete kiireloomulise paigaldamise või remondiga, mis kestab kuni kaks kuud. Majandusvajaduste testi ei tehta.</p>

Äritehingud:	<p>AT, CY: tegevuse puhul, mis kestab kauem kui seitse päeva kuus või 30 päeva kalendriaastas, on vajalik tööluba ja majandusvajaduste test.</p> <p>FI: füüsiline isik peab pakkuma teenuseid Jaapanis asuva ettevõtte töötajana.</p>
Turismitöötajad:	<p>CY, PL: piiranguteta.</p> <p>FI: füüsiline isik peab pakkuma teenuseid Jaapanis asuva ettevõtte töötajana.</p> <p>SE: vajalik on tööluba, välja arvatud turismibusside juhtide ja töötajate puhul. Majandusvajaduste testi ei tehta.</p>
Kirjalik ja suuline tõlge:	<p>AT: vajalik on tööluba ja majandusvajaduste test.</p> <p>CY, PL: piiranguteta.</p>

11. Lühiajalisel ärivisiidil olevate isikute tegevus on järgmine:
- a) kohtumised ja konsultatsioonid: füüsilised isikud osalevad kohtumistel või konverentsidel või konsultatsioonidel äripartneritega;
 - b) uuringud ja projekteerimine: tehnika-, loodus- ja statistikateadlased teevad sõltumatuid uuringuid või teevad uuringuid Jaapanis asuva ettevõtte jaoks;
 - c) turu-uuringud: turu-uurijad ja -analüütikud teevad uuringuid Jaapanis asuva ettevõtte jaoks;
 - d) koolitusseminarid: töötajad, kes sisenevad Euroopa Liitu, et saada Euroopa Liidu ettevõtte või organisatsiooni töövõtete ja -tavade alast koolitust, mis piirdub jälgimise, tutvustamise ja auditoorse õppega;

- e) messid ja näitused: töötajad, kes osalevad messil, et reklaamida oma ettevõtet või selle tooteid või teenuseid;
- f) müük: teenuseosutajat või kauba tarnijat esindavad isikud võtavad vastu tellimusi või peavad läbirääkimisi teenuse või kauba müümise üle või sõlmivad lepinguid, et müüa asjaomase teenuseosutaja või tarnija teenuseid või kaupa, kuid ei paku teenuseid ega tarni kaupa ise. Lühiajalisel ärivisiidil olevad isikud ei müü teenuseid ega kaupu otse üldsusele;
- g) ostmine: ostjad ostavad ettevõttele kaupu või teenuseid või ettevõtte juhtiv- ja järelevalvetöötajad osalevad Jaapani territooriumil sooritatavas äritehingus;
- h) müügi- või rentimisjärgsed teenused: paigaldus-, remondi- või hooldusteenust pakkuvad isikud ja järelevalve tegijad, kellel on müüja lepingulise kohustuse seisukohast olulised eriteadmised, osutavad teenuseid või õpetavad töötajaid osutama teenuseid kooskõlas garantii- või muu teenuslepinguga, mis on seotud sellise kaubandusliku või tööstusliku seadme või masina, sealhulgas arvutitarkvara müümise või rentimisega, mis on ostetud või renditud ettevõttelt, mis asub väljaspool Euroopa Liitu, kuhu soovitakse ajutiselt siseneda, kogu garantii- või teenuslepingu kestuse ajal;

- i) äritehingud: juhtiv- ja järelevalvetöötajad ning finantsteenuseid osutavad töötajad (sh kindlustajad, pankurid ja investeerimismaaklerid) sooritavad äritehinguid teise Jaapanis asuva ettevõtte jaoks;
- j) turismitöötajad: reisiagendid, giidid ja reisikorraldajad osalevad kohtumistel või viivad läbi reisi, mis on alanud Jaapanis, ning
- k) kirjalik ja suuline tõlge: tõlkijad või tõlgid, kes osutavad teenuseid Jaapanis asuva ettevõtte töötajana.

Jaapani loend

Investeeringimise eesmärgil ärivisiidil olevad isikud

1. Investeeringimise eesmärgil ärivisiidil olevate Euroopa Liidu isikute lubatud Jaapanis viibimise aeg on kuni 90 päeva.
2. Investeeringimise eesmärgil ärivisiidil olevate Euroopa Liidu isikute lubatud Jaapanis viibimise aeg ei piira Jaapani poolt Euroopa Liidu kodanikele kahepoolse viisanõudest loobumise käigus antud õigusi.

Ettevõtjasiseselt üleviidavad isikud:

3. Artikli 8.21 lõike d punkti i alapunktis b nimetatud spetsialistidega seoses tähendavad „eriteadmised“ loodusteadustega (sealhulgas füüsikalised loodusteadused ja inseneria) seotud tehnoloogiat või kõrgetasemelisi teadmisi, või humanitaarteadustega, (sealhulgas juura, majandus, ärijuhtimine ja raamatupidamine) seotud teadmisi, või ideid ja tundlikkust Jaapanist erineva maa kultuuri puhul, mida residentsuse staatuse alusel tunnustatakse kui „insener/spetsialist, humanitaarteaduste / rahvusvaheliste teenuste“ valdkonnas, mis on sätestatud sisserännet ja pagulasseisundi tunnustamist käsitlevas seaduses (Valitsuse korraldus nr 319, 1951).

4. Punktis 3 osutatud „loodusteaduste või humanitaarteadustega seotud tehnoloogia või kõrgetasemelised teadmised“ tähendab spetsiaalset tehnoloogiat või teadmisi loodus- või humanitaarteaduste vallas, mille see isik on omandanud lõpetatud kõrgkooliharidusega (nt bakalaureusekraad või kutsekooliharidusega omandatud kraad või nende ekvivalent) või ülikooliharidusega.
5. Ettevõtjasiseselt üleviidavate Euroopa Liidu isikute lubatud Jaapanis viibimise aeg on kuni viis aastat.

Investorid

6. Euroopa Liidu investorite lubatud Jaapanis viibimise aeg on kuni viis aastat.

Lühiajalisel ärivisiidil olevad isikud

7. Lühiajalisel ärivisiidil olevatel Euroopa Liidu isikutel on ajutise Jaapanis viibimise jooksul lubatud osaleda ärikontaktides, sealhulgas läbirääkimistel kaupade müügi või teenuste osutamise üle, või muus sarnases tegevuses, mis vastab artiklis 8.27 sätestatule.

8. Lühiajalisel ärivisiidil olevate Euroopa Liidu isikute lubatud Jaapanis viibimise aeg on kuni 90 päeva.
9. Lühiajalisel ärivisiidil olevate Euroopa Liidu isikute lubatud Jaapanis viibimise aeg ei piira Jaapani poolt Euroopa Liidu kodanikele kahepoolse viisanõudest loobumise käigus antud õigusi.

Kaasas olevad abikaasa ja lapsed

10. Riiki sisenemine ja ajutine Jaapanis viibimine võimaldatakse ka abikaasale ja lastele, kes saavad Euroopa Liidu füüsilist isikut, kellele on antud riiki sisenemise ja Jaapanis ajutise viibimise luba punktide 3–5 või punkti 6 kohaselt, põhimõtteliselt samaks ajaks, mis anti ka kõnealusele füüsilisele isikule, tingimusel, et abikaasa ja lapsed on füüsilisele isiku ülalpidamisel ning tegelevad igapäevaste tegevustega, mis on tunnustatud „Ülalpeetava“ residentsuse staatuses, mis on sätestatud sisserännet ja pagulasseisundi tunnustamist käsitlevas seaduses.

11. Abikaasa, kellele on antud sisenemise ja ajutise Jaapanis viibimise luba punkti 10 kohaselt, võib taotluse korral lasta oma residentsuse staatust muuta selliseks, mis võimaldab tal töötada, tingimusel et Jaapani valitsus kiidab selle heaks vastavalt sisserännet ja pagulasseisundi tunnustamist käsitlevale seadusele.

 12. Käesolevas loendis tähendavad „abikaasa“ või „lapsed“ abikaasat või lapsi, keda sellisena tunnustatakse Jaapani õigusnormide kohaselt.
-

IV LISA

LEPINGULISED TEENUSEOSUTAJAD JA SÕLTUMATUD SPETSIALISTID

Euroopa Liidu loend

1. Euroopa Liit võimaldab Jaapani lepingulistel teenuseosutajatel või sõltumatutel spetsialistidel osutada vastavalt artiklile 8.26 käesolevas lisas loetletud sektorites ja kooskõlas punktis 16 esitatud asjakohaste piirangutega oma territooriumil teenuseid füüsiliste isikute kohaloleku kaudu.
2. Punktis 16 esitatud reservatsioonide loend koosneb järgmistest osadest:
 - a) esimeses veerus näidatakse sektor või allsektor, mille osas lepinguliste teenuseosutajate ja sõltumatute spetsialistide kategooria on liberaliseeritud, ning
 - b) teises veerus kirjeldatakse kohaldatavaid piiranguid.

3. Lisaks käesolevas lisas esitatud reservatsioonide loendile võib Euroopa Liit võtta vastu või jätta kehtima meetme, mis on seotud kvalifikatsiooninõuete või -menetluste, tehniliste standardite ning litsentsimisnõuete või -menetlustega, mis ei kujuta endast piirangut artikli 8.26 tähenduses. Neid meetmeid, mis hõlmavad tegevusloa saamise, reguleeritud sektorites kvalifikatsiooni tunnustamise või teatud eksami, näiteks keeleeksami sooritamise nõuet, kohaldatakse Jaapani lepinguliste teenuseosutajate ja sõltumatute spetsialistide suhtes igal juhul, isegi kui neid ei ole käesolevas loendis nimetatud.
4. Euroopa Liit ei võta lepinguliste teenuseosutajate ja sõltumatute spetsialistidega seoses kohustusi majandustegevuse sektorites, mida ei ole loendis esitatud.
5. Lepinguliste teenuseosutajate ja sõltumatute spetsialistidega seotud kohustusi ei kohaldata siis, kui nende ajutise kohaloleku eesmärk või tagajärg on sekkuda tööturu osapoolte vahelistesse vaidlustesse või läbirääkimistesse või nende tulemusi muul viisil mõjutada.
6. Sektorites, kus kohaldatakse majandusvajaduste testi, on põhikriteeriumiks selle Euroopa Liidu liikmesriigi või piirkonna turuolukorrale antud hinnang, kus teenust osutatakse, võttes sealhulgas arvesse olemasolevate teenuseosutajate arvu ja neile avalduvat mõju.

7. Käesolev loend kehtib üksnes territooriumidel, kus kohaldatakse ELi toimimise lepingut vastavalt artikli 1.3 lõike 1 punktile a, ning see on asjakohane üksnes Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide kaubandussuhete kontekstis Jaapaniga. See ei mõjuta liikmesriikide õigusi ja kohustusi, mis tulenevad Euroopa Liidu õigusaktidest.
8. Suurema kindluse huvides lepitakse kokku, et Euroopa Liidu puhul ei kaasne võrdse kohtlemise kohustusega nõue laiendada Jaapani füüsilistele või juriidilistele isikutele kohtlemist, mida liikmesriigis kohaldatakse vastavalt ELi toimimise lepingule või selle lepingu kohaselt võetud meetmetele, sealhulgas nende rakendusaktidele liikmesriikides:
 - i) liikmesriigi füüsilistele isikutele või elanikele või
 - ii) juriidilistele isikutele, kes on asutatud või toimivad teise liikmesriigi või Euroopa Liidu õiguse alusel ning kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on mõnes liikmesriigis.

Selline võrdne kohtlemine võimaldatakse juriidilistele isikutele, kes on asutatud kooskõlas mõne liikmesriigi või Euroopa Liidu õigusnormidega ja kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on liikmesriigis, sealhulgas need, kes on Jaapani füüsiliste või juriidiliste isikute omanduses või kontrolli all.

9. Alljärgnevas loendis kasutatakse järgmisi lühendeid:

EL Euroopa Liit, sealhulgas kõik selle liikmesriigid

AT Austria

BE Belgia

BG Bulgaaria

CY Küpros

CZ Tšehhi Vabariik

DE Saksamaa

DK Taani

EE Eesti

EL Kreeka

ES Hispaania

FI Soome

FR Prantsusmaa

HR Horvaatia
HU Ungari
IE Iirimaa
IT Itaalia
LT Leedu
LU Luksemburg
LV Läti
MT Malta
NL Madalmaad
PL Poola
PT Portugal
RO Rumeenia
SE Rootsi
SI Sloveenia
SK Slovakkia
UK Ühendkuningriik

CSS Lepingulised teenuseosutajad
IP Sõltumatud spetsialistid

Lepingulised teenuseosutajad

10. Vastavalt punktis 12 nimetatud tingimustele ja punktis 16 esitatud reservatsioonide loendile võtab Euroopa Liit kohustusi artikli 8.26 kohaselt seoses lepinguliste teenuseosutajatega järgmistes sektorites või allsektorites:
- a) õigusabiteenused, mis on seotud rahvusvahelise avaliku õiguse ja välisriigi õigusega¹;
 - b) majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused;
 - c) maksualase nõustamise teenused;
 - d) arhitektiteenused ning linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektiteenused;
 - e) inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused;

¹ Käesoleva loendi puhul kohaldatakse reservatsiooni õigusteenuste korral, mida on kirjeldatud 8-B lisa I ja II lisas liikmesriigi poolt kui „riigisisene õigus“ mis hõlmab „Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide õigust“.

- f) meditsiini- (sh psühholoogi-) ja hambaraviteenused;
- g) veterinaariateenused;
- h) ämmaemandateenused;
- i) õeteenused, füsioteraapiateenused ja parameedikute teenused;
- j) arvutiteenused ja nendega seotud teenused;
- k) teadus- ja arendusteenused;
- l) reklaamiteenused;
- m) turu-uuringute ja avaliku arvamuse küsitluste teenused
- n) juhtimisalase nõustamise teenused;

- o) juhtimisalase nõustamisega seotud teenused;
- p) tehnilise kontrolli ja analüüsi teenused;
- q) seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused;
- r) allmaakaevandamine;
- s) laevade hooldus ja remont;
- t) raudteetranspordivahendite hooldus ja remont;
- u) mootorsõidukite, mootorrataste, mootorsaaside ja maanteetranspordivahendite hooldus ja remont;
- v) õhusõidukite ning nende osade hooldus ja remont;
- w) metalltoodete, (muude kui kontori-) masinate, (muude kui transpordivahendite ja kontori-) seadmete ning personaal- ja majapidamistarvete hooldus ja remont;

- x) kirjaliku ja suulise tõlke teenused;
- y) telekommunikatsiooniteenused;
- z) posti- ja kulleriteenused;
- aa) ehitusteenused ja nendega seotud inseneriteenused;
- bb) ehitusuuringuteenused;
- cc) kõrgharidusteenused;
- dd) põllumajanduse, jahinduse ja metsamajandusega seotud teenused, nõustamisteenused
- ee) keskkonnateenused;
- ff) kindlustus- ja kindlustusega seotud teenuste alased nõustamisteenused;
- gg) muude finantsteenustega seotud nõustamisteenused;

- hh) transpordialased nõustamisteenused;
- ii) reisibüroo- ja reisikorraldaja teenused;
- jj) giiditeenused ning
- kk) transpordialased nõustamisteenused.

11. Lepingulised teenuseosutajad peavad vastama järgmistele tingimustele:

- a) füüsilised isikud peavad teenust osutama ajutiselt, olles juriidilise isiku teenistuses, kes on sõlminud teenuslepingu mitte rohkem kui 12 kuuks;

- b) Euroopa Liidu territooriumile sisenevad füüsilised isikud osutavad sellist teenust, olles juriidilise isiku teenistuses, kes on teenust osutanud vähemalt ühe aasta jooksul vahetult enne Euroopa Liidu territooriumile sisenemise taotluse esitamise kuupäeva ning kellel on lisaks Euroopa Liidu territooriumile sisenemise taotluse esitamise kuupäeva seisuga vähemalt kolmeaastane erialane töökogemus¹ lepinguga hõlmatud tegevusvaldkonnas;
- c) Euroopa Liidu territooriumile sisenevatel füüsilistel isikutel peab olema:
- i) kõrgharidus või kvalifikatsioon, mis tõendab samaväärsel tasemel teadmisi,² ning
 - ii) kutsekvalifikatsioon, kui seda nõutakse mingil tegevusalal tegutsemiseks vastavalt selle Euroopa Liidu liikmesriigi õigusnormidele ja -nõuetele, kus teenust pakutakse;

¹ Erialane töökogemus peab olema omandatud pärast täisealiseks saamist.

² Kui kõrgharidus või kvalifikatsioon ei ole omandatud selles Euroopa Liidu liikmesriigis, kus teenust osutatakse, võib kõnealune Euroopa Liidu liikmesriik hinnata, kas see on tema territooriumil nõutava kõrgharidusega samaväärne.

- d) füüsiline isik ei tohi Euroopa Liidu territooriumil viibimise ajal saada teenuste osutamise eest muud tasu kui see töötasu, mida maksab juriidiline isik füüsilise isiku tööandjana;
 - e) ette nähtud juurdepääs puudutab üksnes lepinguga hõlmatud teenuste osutamist ega anna õigust kasutada selle Euroopa Liidu liikmesriigi kutsenimetust, kelle territooriumil teenust osutatakse, ning
 - f) teenuslepinguga hõlmatud isikute arv ei tohi ületada lepingu nõuetekohaseks täitmiseks vajalikku arvu, mis võib olla määratletud selle Euroopa Liidu liikmesriigi õigusnormide ja -nõuetega, kus teenust pakutakse.
12. Lepinguliste teenuseosutajate lubatav viibimisaeg on kokku kuni 12 kuud (Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide äranägemisel võib seda aega pikendada) iga 24kuulise ajavahemiku või lepingu kehtivusaja jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem.

Sõltumatud spetsialistid

13. Vastavalt punktis 15 nimetatud tingimustele ja punktis 17 esitatud reservatsioonide loendile võtab Euroopa Liit kohustusi artikli 8.26 kohaselt seoses sõltumatute spetsialistidega järgmistes sektorites või allsektorites:
- a) õigusabi teenused, mis on seotud rahvusvahelise avaliku õiguse ja välisriigi õigusega¹;
 - b) arhitektiteenused ning linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektiteenused;
 - c) inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused;
 - d) arvutiteenused ja nendega seotud teenused;
 - e) teadus- ja arendusteenused;

¹ Käesoleva loendi puhul kohaldatakse reservatsiooni õigusteenuste korral, mida on kirjeldatud 8-B lisa I ja II lisas liikmesriigi poolt kui „riigisisene õigus“ mis hõlmab „Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide õigust“.

- f) turu-uuringute ja avaliku arvamuse küsitluste teenused
- g) juhtimiselase nõustamise teenused;
- h) juhtimiselase nõustamisega seotud teenused;
- i) allmaakaevandamine;
- j) kirjaliku ja suulise tõlke teenused;
- k) telekommunikatsiooniteenused;
- l) posti- ja kulleriteenused;
- m) kõrgharidusteenused;
- n) kindlustus- ja kindlustusega seotud teenuste alased nõustamisteenused;
- o) muude finantsteenustega seotud nõustamisteenused;

p) transpordialased nõustamisteenused ning

q) transpordialased nõustamisteenused.

14. Sõltumatud spetsialistid peavad vastama järgmistele tingimustele:

a) füüsilised isikud peavad osutama teenust ajutiselt, olles Jaapani territooriumil registreeritud füüsilisest isikust ettevõtjana, kes on sõlminud teenuslepingu mitte rohkem kui kaheteistkümneks kuuks;

b) Euroopa Liidu territooriumile sisenevatel füüsilistel isikutel peab olema Euroopa Liitu sisenemise taotluse esitamise kuupäeva seisuga vähemalt kuueaastane erialane töökogemus lepinguga hõlmatud tegevusvaldkonnas;

- c) Euroopa Liidu territooriumile sisenevatel füüsilistel isikutel peab olema:
- i) kõrgharidus või kvalifikatsioon, mis tõendab samaväärsel tasemel teadmisi,¹ ning
 - ii) kutsekvalifikatsioon, kui seda nõutakse mingil tegevusalal tegutsemiseks vastavalt selle Euroopa Liidu liikmesriigi õigusnormidele või -nõuetele, kus teenust pakutakse, ning
- d) ette nähtud juurdepääs puudutab üksnes lepinguga hõlmatud teenuste osutamist ega anna õigust kasutada selle Euroopa Liidu liikmesriigi kutsenimetust, kelle territooriumil teenust osutatakse.
15. Lepinguliste teenuseosutajate lubatav viibimisaeg on kokku kuni 12 kuud (Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide äranägemisel võib seda aega pikendada) iga 24kuulise ajavahemiku või lepingu kehtivusaja jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem.

¹ Kui kõrgharidus või kvalifikatsioon ei ole omandatud selles Euroopa Liidu liikmesriigis, kus teenust osutatakse, võib kõnealune Euroopa Liidu liikmesriik hinnata, kas see on tema territooriumil nõutava kõrgharidusega samaväärne.

16. Euroopa Liit loendab järgmised reservatsioonid, millele on osutatud punktis 1:

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
EL – kõik sektorid	<p>Riigis viibimise kestus</p> <p>AT, UK: lepingulised teenuseosutajad ja sõltumatud spetsialistid võivad viibida riigis kokku kuni kuus kuud 12kuulise ajavahemiku või lepingu kehtivusaja jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem.</p> <p>BE, CZ, MT, PT: lepingulised teenuseosutajad ja sõltumatud spetsialistid võivad viibida riigis järjest kuni 12 kuud või lepingu kehtivusaja jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem.</p> <p>CY, LT: lepingulised teenuseosutajad ja sõltumatud spetsialistid võivad viibida riigis kuni kuus kuud (seda aega võib üks kord kuni kuue kuu võrra pikendada) või lepingu kehtivusaja jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
<p>Õigusabiteenused, mis on seotud rahvusvahelise avaliku õiguse ja välisriigi õigusega; (CPC 861 osa)</p>	<p><u>CSS:</u> AT, BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE, UK: puuduvad. BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI, SK: majandusvajaduste test.</p> <p><u>IP:</u> AT, CY, DE, EE, FR, HR, IE, LU, LV, NL, PL, PT, SE, UK: puuduvad. BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, LT, MT, RO, SI, SK: kohaldatakse majandusvajaduste testi.</p>
<p>Majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused; (CPC 86212, v.a auditeerimisteenused, CPC 86213, CPC 86219 ja CPC 86220)</p>	<p><u>CSS:</u> AT, CY, DE, EE, FR, HR, IE, LU, LV, NL, PL, PT, SE, UK: puuduvad. BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, LT, MT, RO, SI, SK: majandusvajaduste test.</p> <p><u>IP:</u> EL: piiranguteta.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Maksualase nõustamise teenused (CPC 863) ¹	<u>CSS</u> : AT, BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SE, SI, UK: puuduvad. BG, CY, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: majandusvajaduste test. PT: piiranguteta. <u>IP</u> : EL: piiranguteta.

¹ Maksualase nõustamise teenused ei hõlma maksualaseid õigusabi- ja esindusteenuseid, mis on esitatud õigusabiteenuste all seoses rahvusvahelise avaliku õiguse ja välisriikide õigusega.

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
<p>Arhitektuuriteenused ning Linnaplaneerimise ja maastikuarhitektuuriteenused (CPC 8671 ja CPC 8674)</p>	<p><u>CSS:</u> AT: üksnes planeerimisteenused, mille puhul majandusvajaduste test. BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad. BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: majandusvajaduste test. DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud. FI: puuduvad, välja arvatud järgmine: füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud eriteadmised.</p> <p><u>IP:</u> AT: üksnes planeerimisteenused, mille puhul majandusvajaduste test. BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad. FI: puuduvad, välja arvatud järgmine: füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud eriteadmised.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Inseneriteenused ning Integreeritud inseneriteenused (CPC 8672 ja CPC 8673)	<p><u>CSS:</u></p> <p>AT: üksnes planeerimisteenused, mille puhul majandusvajaduste test.</p> <p>BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p>BG, CZ, DE, LT, LV, RO, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p>FI: puuduvad, välja arvatud järgmine: füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud eriteadmised.</p> <p>HU: majandusvajaduste test.</p> <p><u>IP:</u></p> <p>AT: üksnes planeerimisteenused, mille puhul majandusvajaduste test.</p> <p>BE, BG, CZ, DK, ES, IT, LT, RO, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p>FI: puuduvad, välja arvatud järgmine: füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud eriteadmised.</p> <p>HU: majandusvajaduste test.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
<p>Medit siini- (sh psühholoogi-) ja hambaraviteenused (CPC 9312 ja CPC 85201 osa)</p>	<p><u>CSS</u>: AT: kohustusi ei ole võetud psühholoogide ja hambaraviteenuste korral, mille puhul: majandusvajaduste test. BE, BG, EL, FI, HR, HU, LT, LV, SK, UK: piiranguteta. CY, CZ, DE, DK, EE, ES, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: majandusvajaduste test. FR: majandusvajaduste test, v.a seoses psühholoogidega, kelle puhul piiranguteta. SE: puuduvad.</p> <p><u>IP</u>: EL: piiranguteta.</p>
<p>Veterinaariateenused; (CPC 932)</p>	<p><u>CSS</u>: AT, BE, BG, HR, HU, LV, SK, UK: piiranguteta. CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: majandusvajaduste test. SE: puuduvad.</p> <p><u>IP</u>: EL: piiranguteta.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
<p>Ämmaemandateenused (CPC 93191 osa)</p>	<p><u>CSS</u>: AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI: majandusvajaduste test. BE, BG, FI, HR, HU, SK, UK: piiranguteta. SE: puuduvad.</p> <p><u>IP</u>: EL: piiranguteta.</p>
<p>Õeteenused, füsioteraapiateenused ja parameedikute teenused (CPC 93191 osa)</p>	<p><u>CSS</u>: AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI: majandusvajaduste test. BE, BG, FI, HR, HU, SK, UK: piiranguteta. SE: puuduvad.</p> <p><u>IP</u>: EL: piiranguteta.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
<p>Arvutiteenused ja nendega seotud teenused (CPC 84)</p>	<p><u>CSS</u>:</p> <p>AT, BG, CY, CZ, HU, LT, RO, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p>DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p>FI: puuduvad, välja arvatud järgmine: füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud eriteadmised.</p> <p><u>IP</u>:</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p>FI: puuduvad, välja arvatud järgmine: füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud eriteadmised.</p> <p>HR: piiranguteta.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Teadus- ja arendusteenused (CPC 851, CPC 852, v.a psühholoogiteenused ¹ , ja CPC 853)	<p><u>CSS</u>:</p> <p>EL, v.a CZ, DK, SK: puuduvad.</p> <p>EL, v.a NL, SE: vajalik on tunnustatud teadusasutusega sõlmitud vastuvõtuleping².</p> <p>CZ, DK, SK: majandusvajaduste test.</p> <p><u>IP</u>:</p> <p>EL, v.a BE, CZ, DK, IT, SK: puuduvad.</p> <p>EL, v.a NL, SE: vajalik on tunnustatud teadusasutusega sõlmitud vastuvõtuleping³.</p> <p>BE, CZ, DK, IT, SK: majandusvajaduste test.</p>

¹ CPC 85201 osa, mis on esitatud meditsiini- ja hambaraviteenuste all.

² Kõikide Euroopa Liidu liikmesriikide puhul, v.a UK ja DK, peavad teadusasutuse tunnustamine ja vastuvõtuleping peavad vastama nõukogu 12. oktoobri 2005. aasta direktiivis 2005/71/EÜ (kolmandate riikide kodanike teadusuuringute eesmärgil riiki lubamise erimenetluse kohta) kehtestatud tingimustele.

³ Kõikide Euroopa Liidu liikmesriikide puhul, v.a UK ja DK, peavad teadusasutuse tunnustamine ja vastuvõtuleping peavad vastama nõukogu 12. oktoobri 2005. aasta direktiivis 2005/71/EÜ (kolmandate riikide kodanike teadusuuringute eesmärgil riiki lubamise erimenetluse kohta) kehtestatud tingimustele.

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Reklaamiteenused (CPC 871)	<p><u>CSS</u>:</p> <p>AT, BG, CY, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p><u>IP</u>:</p> <p>EL: piiranguteta, v.a NL.</p> <p>NL: puuduvad.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
<p>Turu-uuringute ja avaliku arvamuse küsitluste korraldamise teenused (CPC 864)</p>	<p><u>CSS</u>:</p> <p>AT, BG, CY, CZ, DK, EL, FI, HR, LV, MT, RO, SI, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SE, UK: puuduvad.</p> <p>HU, LT: majandusvajaduste test, v.a avaliku arvamuse küsitlused (CPC 86402), mille puhul: piiranguteta.</p> <p>PT: puuduvad, v.a avaliku arvamuse küsitlused (CPC 86402), mille puhul: piiranguteta.</p> <p><u>IP</u>:</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DK, EL, ES, FI, HR, IT, LV, MT, RO, SI, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>DE, EE, FR, IE, LU, NL, PL, SE, UK: puuduvad.</p> <p>HU, LT: majandusvajaduste test, v.a avaliku arvamuse küsitlused (CPC 86402), mille puhul: piiranguteta.</p> <p>PT: puuduvad, v.a avaliku arvamuse küsitlused (CPC 86402), mille puhul: piiranguteta.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
<p>Juhtimiselase nõustamise teenused (CPC 865)</p>	<p><u>CSS</u>:</p> <p>AT, BG, CY, CZ, HU, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p>DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p><u>IP</u>:</p> <p>AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
<p>Juhtimiselase nõustamisega seotud teenused (CPC 866)</p>	<p><u>CSS</u>:</p> <p>AT, BG, CY, CZ, LT, RO, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p>DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p>HU: majandusvajaduste test, v.a vahekohtu- ja lepitusteenuste (CPC 86602) osutamisel, mille puhul: piiranguteta.</p> <p><u>IP</u>:</p> <p>AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, IT, LT, RO, SK: kohaldatakse majandusvajaduste testi.</p> <p>CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p>HU: majandusvajaduste test, v.a vahekohtu- ja lepitusteenuste (CPC 86602) osutamisel, mille puhul: piiranguteta.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Tehnilise kontrolli ja analüüsi teenused (CPC 8676)	<p><u>CSS</u>:</p> <p>AT, BG, CY, CZ, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p>DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p><u>IP</u>:</p> <p>EL: piiranguteta, v.a NL.</p> <p>NL: puuduvad.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
<p>Seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused (CPC 8675)</p>	<p><u>CSS</u>:</p> <p>AT, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>BE, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p>DE: kohustusi ei ole võetud riiklikult määratud mõõdistajate puhul. Muudel juhtudel kohaldatakse majandusvajaduste testi.</p> <p>FR: puuduvad, v.a omandiõiguse seadmise ja maaõigusega seotud mõõdistamisel, mille puhul piiranguteta.</p> <p><u>IP</u>:</p> <p>EL: piiranguteta, v.a NL.</p> <p>NL: puuduvad.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Mäetööstus (CPC 883, üksnes nõustamisteenused)	<p><u>CSS:</u> AT, BG, CY, CZ, HU, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p>DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p><u>IP:</u> AT, BE, BG, CY, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: majandusvajaduste test. DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p>
Laevade hooldus ja remont (CPC 8868 osa)	<p><u>CSS:</u> AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: majandusvajaduste test. BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, LV, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p><u>IP:</u> EL: piiranguteta, v.a NL. NL: puuduvad.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
<p>Raudteetranspordivahendite hooldus ja remont (CPC 8868 osa)</p>	<p><u>CSS:</u> AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p><u>IP:</u> EL: piiranguteta, v.a NL. NL: puuduvad.</p>
<p>Mootorsõidukite, mootorrataste, mootorsaanide ja maanteetranspordivahendite hooldus ja remont (CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osa ja CPC 8868 osa)</p>	<p><u>CSS:</u> AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: majandusvajaduste test. BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, LV, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p><u>IP:</u> EL: piiranguteta, v.a NL. NL: puuduvad.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
<p>Õhusõidukite ning nende osade hooldus ja remont (CPC 8868 osa)</p>	<p><u>CSS</u>: AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p><u>IP</u>: EL: piiranguteta, v.a NL. NL: puuduvad.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
<p>Metalltoodete, (muude kui kontori-) masinate, (muude kui transpordivahendite ja kontori-) seadmete ning personaal- ja majapidamistarvete hooldus ja remont¹</p> <p>(CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ja CPC 8866)</p>	<p><u>CSS</u>:</p> <p>AT, BG, CY, CZ, DE, DK, HU, IE, LT, RO, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p>FI: puuduvad, v.a seoses müügi- või rentimisjärgse lepinguga, mille puhul riigis viibimise kestus on maksimaalselt kuus kuud; majapidamistarvete hoolduse ja remondi puhul (CPC 633) majandusvajaduste test.</p> <p><u>IP</u>:</p> <p>EL: piiranguteta, v.a NL.</p> <p>NL: puuduvad.</p>

¹ Kontorimasinate ja -seadmete, sh arvutite hooldus- ja remonditeenused (CPC 845) on esitatud arvutiteenuste all.

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
<p>Kirjaliku ja suulise tõlke teenused (CPC 87905, v.a ametlik või kinnitatud tõlge)</p>	<p><u>CSS:</u> AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, LV, RO, SK: majandusvajaduste test. BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p><u>IP:</u> AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. CY, DE, EE, FR, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad. HR: piiranguteta.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Telekommunikatsiooniteenused (CPC 7544, üksnes nõustamisteenused)	<p><u>CSS:</u></p> <p>AT, BG, CY, CZ, HU, LT, RO, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p>DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p><u>IP:</u></p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Posti- ja kulleriteenused (CPC 751, üksnes nõustamisteenused)	<p><u>CSS:</u></p> <p>AT, BG, CY, CZ, FI, HU, LT, RO, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p>DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p><u>IP:</u></p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DK, ES, FI, HU, IT, LT, RO, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
<p>Ehitusteenused ja nendega seotud inseneriteenused (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 ja 518. BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 ja 517)</p>	<p><u>CSS</u>:</p> <p>EL: piiranguteta, v.a BE, CZ, DK, ES, FR, NL ja SE. BE, DK, ES, NL, SE: puuduvad. CZ: majandusvajaduste test. FR: piiranguteta, v.a tehnikute puhul, kellele antakse tööluba kuni kuueks kuuks. Vajalik on vastavus majandusvajaduste testile.</p> <p><u>IP</u>:</p> <p>EL: piiranguteta, v.a NL. NL: puuduvad.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Ehitusuuringuteenused (CPC 5111)	<p><u>CSS</u>:</p> <p>AT, BG, CY, CZ, FI, HU, LT, LV, RO, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p>DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p><u>IP</u>:</p> <p>EL: piiranguteta.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
<p>Kõrgharidusteenused (CPC 923)</p>	<p><u>CSS:</u> EL, v.a LU, SE: piiranguteta. LU: piiranguteta, v.a seoses ülikoolide professoritega, kelle puhul puuduvad. SE: puuduvad, v.a seoses riigi rahastatavate ja erasektori rahastatavate haridusteenuste osutajatega, kes saavad riigilt teatavat toetust, kelle puhul piiranguteta.</p> <p><u>IP:</u> EL, v.a SE: piiranguteta. SE: puuduvad, v.a seoses riigi rahastatavate ja erasektori rahastatavate haridusteenuste osutajatega, kes saavad riigilt teatavat toetust, kelle puhul piiranguteta.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Põllumajanduse, jahinduse ja metsamajandusega seotud teenused (CPC 881, üksnes nõustamisteenused);	<p><u>CSS</u>:</p> <p>EL, v.a BE, DE, DK, ES, FI, HR ja SE: piiranguteta.</p> <p>BE, DE, ES, HR, SE: puuduvad.</p> <p>DK: majandusvajaduste test.</p> <p>FI: piiranguteta, v.a seoses metsamajandusega seotud nõustamisteenustega, mille puhul puuduvad.</p> <p><u>IP</u>:</p> <p>EL: piiranguteta.</p>
Keskonnateenused (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, 94060 osa, 9405, 9406 osa ja 9409)	<p><u>CSS</u>:</p> <p>AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, HU, LT, LV, RO, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>BE, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p><u>IP</u>:</p> <p>EL: piiranguteta.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused (üksnes nõustamisteenused)	<p><u>CSS:</u></p> <p>AT, BG, CY, CZ, FI, LT, RO, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p>DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p>HU: piiranguteta.</p> <p><u>IP:</u></p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p>HU: piiranguteta.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Muud finantsteenused (üksnes nõustamisteenused)	<p><u>CSS:</u></p> <p>AT, BG, CY, CZ, FI, LT, RO, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>BE, DE, ES, EE, EL, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p>DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p>HU: piiranguteta.</p> <p><u>IP:</u></p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p>HU: piiranguteta.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Transport (CPC 71, 72, 73 ja 74, üksnes nõustamisteenused)	<p><u>CSS:</u> AT, BG, CY, CZ, HU, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. BE: piiranguteta. DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad. DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p><u>IP:</u> AT, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. BE: piiranguteta. CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PT, SE, SI, UK: puuduvad. PL: majandusvajaduste test, v.a seoses lennutranspordiga, mille puhul puuduvad.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Reisibüroode ja reisikorraldajate (sh reisijuhtide ¹) teenused (CPC 7471)	<p><u>CSS</u>:</p> <p>AT, CY, CZ, DE, EE, ES, FR, HR, IT, LU, NL, PL, SE, SI, UK: puuduvad.</p> <p>BE, IE: piiranguteta, v.a seoses reisijuhtidega, kelle puhul puuduvad.</p> <p>BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: majandusvajaduste test.</p> <p>DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p><u>IP</u>:</p> <p>EL: piiranguteta.</p>

¹ Teenuseosutajad, kelle ülesanne on saata vähemalt 10 inimesest koosnevat reisirühma, tegutsemata sealjuures konkreetsetes paikades giidina.

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
<p>Giiditeenused (CPC 7472)</p>	<p><u>CSS:</u> AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, LV, MT, RO, SI, SK: majandusvajaduste test. ES, HR, LT, PL, PT: piiranguteta. NL, SE, UK: puuduvad.</p> <p><u>IP:</u> EL: piiranguteta.</p>
<p>Tootmine (CPC 884 ja CPC 885, üksnes nõustamisteenused)</p>	<p><u>CSS:</u> AT, BG, CY, CZ, HU, LT, RO, SK: majandusvajaduste test. BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SE, SI, UK: puuduvad. DK: majandusvajaduste test, v.a juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p><u>IP:</u> AT, BE, BG, CY, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: majandusvajaduste test. DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PT, SE, SI, UK: puuduvad.</p>

Jaapani loend

Lepingulised teenuseosutajad ja sõltumatud spetsialistid

1. Euroopa Liidu lepingulised teenuseosutajad ja sõltumatud spetsialistid võivad ajutise viibimise jooksul tegeleda selliste teenuste osutamisega, mis vastavad järgmisele:
 - a) tegevused, mis nõuavad loodusteadustega (sealhulgas füüsilised loodusteadused ja inseneeria), või humanitaarteadustega, (sealhulgas juura, majandus, ärijuhtimine ja raamatupidamine) seotud tehnoloogiat või teadmisi, või ideid ja tundlikkust Jaapanist erineva maa kultuuri puhul, mida residentsuse staatuse alusel tunnustatakse kui „insener/spetsialist, humanitaarteaduste / rahvusvaheliste teenuste“ valdkonnas, mis on sätestatud sisserännet ja pagulasseisundi tunnustamist käsitlevas seaduses (Valitsuse korraldus nr 319, 1951);

- b) teadustegevus, teadustegevuse juhendamine või õpetamine Jaapani ülikoolis või samaväärses haridusasutuses või Jaapani tehnoloogiakolledžis, mis on tunnustatud residentsuse staatusega „Professor“ sissereännet ja pagulasseisundi tunnustamist käsitlevas seaduses;
- c) õigusteenused, mida osutavad isikud, kes peavad kvalifitseeruma järgmistena vastavalt Jaapani õigusnormidele:
 - i) jurist, kes kvalifitseerub kui „Bengoshi“;
 - ii) patendivolnik, kes kvalifitseerub kui „Benrishi“;
 - iii) laevaagent, kes kvalifitseerub kui „Kaijidairishi“;
 - iv) kohtukirjutaja, kes kvalifitseerub kui „Shiho-Shoshi“;
 - v) halduskohtukirjutaja, kes kvalifitseerub kui „Gyosei-Shoshi“;

- vi) sertifitseeritud sotsiaalkindlustuse ja tööjõu konsultant, kes kvalifitseerub kui „Shakai-Hoken-Romushi“, või
- vii) maade ja hoonete inspektor, kes kvalifitseerub kui „Tochi-Kaoku-Chosashi“;
- d) õigusabiteenused jurisdiktsioonis, kus teenuse osutaja on kvalifitseeritud jurist, kes kvalifitseerub kui „Gaikokuho-Jimu-Bengoshi“ vastavalt Jaapani õigusnormidele;
- e) majandusarvestus-, auditeerimis- ja raamatupidamisteenused, kui neid osutab raamatupidaja, kes kvalifitseerub kui „Koninkaikeishi“ vastavalt Jaapani õigusnormidele, või
- f) maksualase nõustamise teenused, kui neid osutab maksunõustaja, kes kvalifitseerub kui „Zeirishi“ vastavalt Jaapani õigusnormidele.

2. Punktis 1 osutatud „loodusteaduste või humanitaarteadustega seotud tehnoloogia või kõrgetasemelised teadmised“ tähendab tegevusi, mida füüsiline isik ei saa sooritada kasutamata spetsiaalset tehnoloogiat või omamata teadmisi loodus- või humanitaarteaduste vallas, mille see isik on omandanud lõpetatud kõrgkooliharidusega (nt bakalaureusekraad või kutsekooliharidusega omandatud kraad või nende ekvivalent) või ülikooliharidusega.
3. Punktis 1 osutatud äritegevuse piirangud on esitatud IV liites.
4. Euroopa Liidu lepinguliste teenuseosutajate ja sõltumatute spetsialistide lubatud Jaapanis viibimise aeg on kuni viis aastat.

Kaasas olevad abikaasa ja lapsed

5. Riiki sisenemine ja ajutine Jaapanis viibimine võimaldatakse ka abikaasale ja lastele, kes saadavad Euroopa Liidu füüsilist isikut, kellele on antud riiki sisenemise ja Jaapanis ajutise viibimise luba punktide 1–4 kohaselt, põhimõtteliselt samaks ajaks, mis anti ka kõnealusele füüsilisele isikule, tingimusel, et abikaasa ja lapsed on füüsilisele isiku ülalpidamisel ning tegelevad igapäevaste tegevustega, mis on tunnustatud „Ülalpeetavava“ residentsuse staatuses, mis on sätestatud sisserännet ja pagulasseisundi tunnustamist käsitlevas seaduses.
6. Abikaasa, kellele on antud sisenemise ja ajutise Jaapanis viibimise luba punkti 5 kohaselt, võib taotluse korral lasta oma residentsuse staatust muuta selliseks, mis võimaldab tal töötada, tingimusel, et Jaapani valitsus kiidab selle heaks vastavalt sisserännet ja pagulasseisundi tunnustamist käsitlevale seadusele.
7. Käesolevas loendis tähendavad „abikaasa“ või „lapsed“ abikaasat või lapsi, keda sellisena tunnustatakse Jaapani õigusnormide kohaselt.

IV LIIDE

LEPINGULISTE TEENUSEOSUTAJATE JA SÕLTUMATUTE SPETSIALISTIDE ÄRITEGEVUSE PIIRANGUD JAAPANIS¹

Sektor või allsektor	Piirangud
Õigusabiteenused, nagu on osutatud Jaapani loendi IV lisa punkti 1 alapunktis c (CPC 861**)	Puuduvad
Õigusalased nõustamisteenused, nagu on osutatud Jaapani loendi IV lisa punkti 1 alapunktis d (CPC 861**)	Puuduvad

¹ Konkreetsete sektorite või allsektorite puhul märgitud tähed ning sulgudes olevad numbrid osutavad teenuste sektoripõhise klassifikatsiooni loendile (WTO dokument MTN.GNS/W/120, 10. juuli 1991) ja CPC-le. See täheline ja numbriline jaotus on esitatud konkreetsete kohustuste kirjelduse selguse huvides ning seda ei tuleks tõlgendada konkreetsete kohustuste osana. Tähist „**“ kasutamine CPC-koodi asemel tähendab, et vaadeldava koodi erikohustus ei laiene selle koodiga hõlmatud kogu teenusevalikule. Sektorite või allsektorite loend põhineb residentsuse staatuse kategooriatel, mis on esitatud sisserännet ja pagulasseisundi tunnustamist käsitlevas seaduses (Valitsuse korraldus nr 319, 1951).

Sektor või allsektor	Piirangud
Majandusarvestus-, auditeerimis- ja raamatupidamisteenused, nagu on osutatud Jaapani loendi IV lisa punkti 1 alapunktis e (CPC 862**)	Puuduvad
Maksualase nõustamise teenused, nagu on osutatud Jaapani loendi IV lisa punkti 1 alapunktis f (CPC 863**)	Puuduvad
Arhitektuuriteenused (CPC 8671)	Puuduvad
Inseneriteenused (CPC 8672)	Puuduvad
Integreeritud inseneriteenused (CPC 8673)	Puuduvad
Linnaplaneerimise ja maastikuarhitektuuriteenused (CPC 8674)	Puuduvad
Arvutiteenused ja nendega seotud teenused (CPC 84)	Puuduvad
Teadus- ja eksperimentaalarendusteenused loodusteaduste ja tehnika vallas (CPC 8510)	Puuduvad

Sektor või allsektor	Piirangud
Teadus- ja eksperimentaalarendusteenused sotsiaal- ja humanitaarteaduste vallas (CPC 8520)	Puuduvad
Interdistsiplinaarsed teadus- ja tootearendusteenused (CPC 8530)	Puuduvad
Reklaamipinna või reklaamiaja müük ja rentimine (CPC 8711)	Puuduvad
Reklaami kavandamine, teostamine ja paigaldamine (CPC 8712)	Puuduvad
Muud reklaamiteenused (CPC 8719)	Puuduvad
Turu-uuringute ja avaliku arvamuse küsitluste teenused (CPC 8640)	Puuduvad
Juhtimisalase nõustamise teenused (CPC 8650)	Puuduvad
Juhtimisalase nõustamisega seotud teenused (CPC 8660)	Puuduvad
Tehnilise kontrolli ja analüüsi teenused (CPC 8676)	Puuduvad

Sektor või allsektor	Piirangud
Inseneritööga seotud teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused (CPC 8675)	Puuduvad
Seadmete (v.a merelaevad, õhusõidukid või muud transpordivahendid) hooldus ja remont (CPC 633, 8861–8866)	Puuduvad
Messide ja näituste organiseerimisteenused (CPC 87909**)	Puuduvad
Kirjaliku ja suulise tõlke teenused (CPC 87905)	Puuduvad
Tellimustoodete kujundamise teenused (CPC 87907)	Puuduvad
Raadio- ja televisioonisaadete edastamise teenused (CPC 7524**)	Suurema kindluse huvides ei ole hõlmatud tegevusi, mis kuuluvad residentsuse staatuse „Meelelahutaja“ alla.
Üldehitus (CPC 512)	Puuduvad

Sektor või allsektor	Piirangud
Üldehitus tsiviilehitusele (CPC 513)	Puuduvad
Paigaldus- ja koostetööd (CPC 514, 516)	Puuduvad
Ehitiste viimistlustööd (CPC 517)	Puuduvad
Muud ehitusega seotud teenused – Ehitusplatsi ettevalmistustööd (CPC 511) – Eriehitustööd (CPC 515) – Hoonete ehitamisel või lammutamisel või tsiviilehitustöodes kasutatavate masinate rentimise teenused (koos juhiga) (CPC 518)	Puuduvad
Täiskasvanuharidusteenused (CPC 924**)	Piiratud keeleõppega eraettevõtetes
Muud haridusteenused (CPC 929**)	Piiratud keeleõppega eraettevõtetes

Sektor või allsektor	Piirangud
Reoveeteenused (CPC 9401)	Puuduvad
Jäätmekäitlusteenused (CPC 9402)	Puuduvad
Heitgaaside puhastamise teenused (CPC 9404)	Puuduvad
Müra vähendamise teenused (CPC 9405)	Puuduvad
Loodus- ja maastikukaitseteenused (CPC 9406)	Puuduvad
Muud keskkonnakaitseteenused (CPC 9409)	Puuduvad
Reisibüroode ja reisikorraldajate teenused (CPC 7471)	Puuduvad
Giiditeenused (CPC 7472)	Puuduvad

LISA 8-C

KOKKULEPE ÄRILISEL EESMÄRGIL LIIKUVATE FÜÜSILISTE ISIKUTE KOHTA

Menetluslikud kohustused seoses sisenemise ja ajutise viibimisega

1. Lepinguosalised peaksid tagama, et sisenemise ja ajutise viibimise taotluste menetlemisel vastavalt oma käesolevast lepingust tulenevatele kohustustele järgitakse head haldustava. Sel eesmärgil on vaja teha järgmist:
 - a) lepinguosalised tagavad, et pädevate asutuste võetavad lõivud sisenemise või ajutise viibimise taotluste menetlemise eest ei piira ega viivita põhjendamatult kaupade või teenustega kauplemist või ettevõtte asutamist või tegevust käesoleva lepingu raames;
 - b) pädevate ametiasutuste äranägemisel on lühiajalisel ärivisiidil olevate isikute sisenemise ja ajutise viibimise taotluse esitajalt nõutavad dokumendid vastavuses otstarbega, mille tarvis neid kogutakse;

- c) sisenemise ja ajutise viibimise täielikke taotlusi töödeldakse nii kiiresti kui võimalik;
- d) taotleja mõistlikul nõudel annab lepinguosalise pädev asutus põhjendamatu viivitusega teada, millises menetlusjärgus taotlus on.
- e) kui lepinguosalise pädevad vajavad taotluse läbivaatamiseks taotlejalt lisateavet, püüavad nad teatada viivitamata taotlejale, millist täiendavat teavet vajatakse;
- f) lepinguosalise pädevad asutused teavitavad taotlejat viivitamata pärast seda, kui on tehtud otsus; kui taotlus kiidetakse heaks, teatavad lepinguosalise pädevad asutused teatavad taotlejale viibimise kestuse ja muud asjakohased tingimused; kui taotlust ei rahuldata, annavad lepinguosalise pädevad asutused taotleja nõudmisel või omal algatusel taotlejale teavet kõigi olemasolevate läbivaatamis- või apellatsioonimenetluste kohta, ning

g) lepinguosalisel püüavad taotlusi vastu võtta ja töödelda elektroonilisel kujul.

Täiendavad menetluslikud kohustused seoses ettevõtjasiseselt üleviidavate töötajate ja nende pereliikmetega¹

2. Euroopa Liidu pädevad asutused võtavad vastu otsuse ettevõtjasiseselt üleviidava töötaja sisenemise ja ajutise viibimise taotluse või selle uuendamise kohta ning teatavad taotluse esitajale otsusest kirjalikult kooskõlas teatamismenetluse vastavate õigusnormidega nii kiiresti kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 90 päeva pärast täieliku taotluse esitamist.
3. Niivõrd kui see on võimalik, võtavad Jaapani pädevad asutused vastu otsuse ettevõtjasiseselt üleviidava isiku sissesõiduviiša kohta või ettevõtjasiseselt üleviidava isiku loa pikendamise kohta ning teatavad sellest taotlejale kirjalikult 90 päeva jooksul pärast täieliku taotluse esitamist või, kui see on asjakohane, pärast täieliku taotluse esitamist, mis on seotud sisenemise ja ajutise viibimisega enne punktis 4 määratletud sissesõiduviiša taotluse esitamist. Kui otsust ei ole võimalik teha 90 päeva jooksul, püüavad Jaapani pädevad asutused teha otsuse mõistliku aja jooksul pärast seda.

¹ Punkte 2, 5 ja 6 ei kohaldata Euroopa Liidu liikmesriikidele, kelle suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/66/EL kolmandate riikide kodanike liikmesriiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta ettevõtjasisese üleviimise korral (edaspidi „ettevõtjasisese üleviimise direktiiv“).

4. Käesoleva lisa kohaldamisel tähendab „taotlus seoses riiki sisenemise ja ajutise viibimisega enne sissesõiduviisa taotlust“ taotlust, millega soovitakse kõlblikkuse sertifikaati. Ajavahemikku alates kõlblikkuse sertifikaadi väljastamisest kuni sissesõiduviisa taotluse esitamiseni ei arvestata eespool nimetatud 90päevase perioodi sisse.
5. Kui taotlusega seoses esitatud teave või dokumendid on puudulikud, teatavad pädevad asutused taotlejale mõistliku aja jooksul, millist täiendavat teavet on vaja esitada ning määravad selle esitamiseks mõistliku tähtaja. Punktides 2 ja 3 osutatud tähtaja kulgemine peatatakse seniks, kuni pädevad asutused on nõutava täiendava teabe saanud.

6. Euroopa Liit:

- a) kohaldab ettevõtjasisese üleviimise direktiivi artiklit 19 ettevõtjasiseselt Euroopa Liitu üleviidavate Jaapani kodanike pereliikmete suhtes, ning
- b) annab Jaapani kodanikele, kes on ettevõtjasiseselt Euroopa Liitu üleviidud töötajad, Euroopa Liidu sisese liikuvuse vastavalt kõnealusele direktiivile.

Koostöö tagasisaatmise ja tagasivõtmise korral

7. Lepinguosalised tunnistavad, et füüsiliste isikute suurenev liikumine, mis tuleneb punktidest 1–6, nõuab täielikku koostööd nende füüsiliste isikute tagasisaatmise ja tagasivõtmise korral, kes viibivad ühes lepinguosalisel riigis vastuolus riiki sisenemise ja ajutise viibimise normidega.
